

VÁLASZTÁSI FÜZETEK
144.

SEGÉDLET

**a jegyzők felkészüléséhez
a 2006. évi önkormányzati képviselők és
polgármesterek választásán**

VÁLASZTÁSI FÜZETEK
144.

SEGÉDLET

a jegyzők felkészüléséhez
a 2006. évi önkormányzati képviselők és
polgármesterek választásán

Budapest, 2006.

A „Választási füzetek” című sorozat szerkesztője:

RYTKÓ EMÍLIA
az Országos Választási Iroda vezetője

Összeállította:

Bárány Zsuzsanna
Dr. Berta Zsolt
Drozdják Judit
Farkas Lajos
Dr. Luczai Zsuzsanna
Dr. Mucsi Tamás
Nyakas Mónika
Dr. Szegedi Krisztián
Dr. Tóth Attila

Nyomdai előkészítés:

Ladikné Szabó Marianna

Lektorálta:

Rytkó Emília

ISSN: 1216-5530

TARTALOMJEGYZÉK

1. HOGYAN TANULJUNK.....	9
1.1. Általános ismertető.....	9
1.2. Jelölésrendszer.....	10
1.3. Hogyan segítjük az Ön tanulását?.....	11
1.4. Az osztályozásról.....	11
1.5. Segítségkérés.....	12
1.6. Multimédiás oktatóanyag használata.....	12
1.7. Önellenőrző kérdések.....	12
1.8. A következő lépés.....	13
2. AZ ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK JOGSZABÁLYI KÖRNYEZETE.....	15
2.1. Az önkormányzati választásokat szabályozó joganyag.....	15
2.2. Az önkormányzati választásra vonatkozó szabályok az Alkotmányban.....	15
2.2.1. A helyi önkormányzathoz való jog összetevői.....	15
2.2.2. A választójogosultság.....	15
2.2.3. Kisebbségi jelöltek állítása.....	16
2.2.4. A választások időpontja.....	16
2.2.5. A választások alapelvei.....	16
2.3. Az önkormányzati választás rendszere.....	16
2.3.1. A 10.000 vagy ennél kevesebb lakosú települések választási rendszere.....	17
2.3.2. A 10.000-nél több lakosú települések választási rendszere.....	17
2.3.3. A fővárosi közgyűlés tagjainak megválasztása.....	19
2.3.4. A megyei közgyűlés tagjainak választása.....	19
2.3.5. A polgármester, főpolgármester választása.....	20
2.4. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (Ve.).....	21
2.5. Önellenőrző kérdések.....	22
3. A TELEPÜLÉSI KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSSAL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK.....	25
3.1. A települési kisebbségi önkormányzati képviselők választásával kapcsolatos joganyag:.....	25

3.2. Választójog a települési kisebbségi önkormányzati választáson	25
3.3. A szavazás napja	25
3.4. Kisebbségi választói jegyzék	26
3.4.1. Felvétel a kisebbségi választói jegyzékbe	26
3.4.2. A kisebbségi választói jegyzék összeállítása és továbbvezetése	27
3.4.3. A kisebbségi választói jegyzék lezárása.....	27
3.4.4. A kisebbségi választói jegyzéken szereplő adatok kezelése.....	28
3.4.5. A kisebbségi választói jegyzék megsemmisítése	28
3.5. A választás kitűzése.....	29
3.6. Jelölés	29
3.6.1. Kisebbségi szervezet bejelentése és nyilvántartásba vétele	30
3.6.2. Kisebbségi jelölt bejelentése és nyilvántartásba vétele	31
3.7. Választási szervek.....	32
3.8. A szavazás menete	32
3.9. Az eredmény megállapítása.....	33
3.10. Önellenőrző kérdések	33
4. A VÁLASZTÁSI SZERVEK	37
4.1. A választási bizottságok	37
4.1.1. A választási bizottságok választott tagjai.....	37
4.1.2. Delegálás a választási bizottságokba	38
4.1.3. A választási bizottsági tagok megbízatásának megszűnése	38
4.1.4. Összeférhetetlenség.....	39
4.1.5. A tagok jogai, a választási bizottság működése.....	39
4.1.6. A választási bizottság döntése	40
4.1.7. A választási bizottságok feladata és hatásköre	41
4.1.8. A szavazatszámoló bizottság feladatai.....	41
4.1.9. A helyi választási bizottság feladatai.....	41
4.1.10. A területi választási bizottság feladatai	42
4.1.11. Az Országos Választási Bizottság feladatai	42
4.2. A választási irodák szervezete, tagjai.....	43
4.3. A választási irodák tevékenysége	44
4.4. Önellenőrző kérdések	45

5. A VÁLASZTÓI NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE51

5.1. A választójogosultság.....	51
5.2. A lakóhely és lakcím fogalma a választási eljárásban	51
5.3. A névjegyzék és az értesítő elkészítése.....	51
5.4. A névjegyzék közszemlére tétele.....	53
5.5. A település –címre bejelentett választópolgárok szavazási lehetősége.....	53
5.6. A névjegyzék vezetése a szavazás napjáig.....	53
5.6.1. A jegyzők egymás közötti értesítése	54
5.6.2. A névjegyzék vezetésének szabályai.....	54
5.7. A névjegyzék lezárása és a névjegyzék vezetése a szavazás napján	56
5.7.1. A névjegyzék lezárása	56
5.7.2. A névjegyzék vezetése a szavazás napján.....	57
5.7.3. Az igazolással érkező választópolgár névjegyzékbe vétele.....	57
5.8. Igazolás kiadása, igazolással szavazás	57
5.9. A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzékének vezetése.....	59
5.10. A névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat szabályai	59
5.11. A fejezethez tartozó nyomtatványminták (megtalálhatók a CD-n)	60
5.12. Önellenőrző kérdések.....	60

6. A JELÖLTÁLLÍTÁSSAL, A JELÖLŐ SZERVEZETEK, JELÖLTEK ÉS LISTÁK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK63

6.1. A jelölő szervezet (párt) bejelentése	63
6.2. A jelölt- és listaállítás szabályai.....	64
6.3. A jelöltek bejelentése	65
6.4. A kompenzációs listák, megyei listák és a fővárosi listák bejelentése	67
6.5. Jogorvoslatok.....	68
6.5. Önellenőrző kérdések.....	69

7. A SZAVAZÁS LEBONYOLÍTÁSA ÉS AZ EREDMÉNY MEGÁLLAPÍTÁSA.....73

7.1. A szavazás	73
7.1.1. A szavazás ideje.....	73
7.1.2. A szavazás helye	73

7.1.3. A szavazóhelyiség és annak felszereltsége	74
7.1.4. A szavazás megkezdése	75
7.1.5. A szavazatszámoló bizottság elnökének szerepe	75
7.1.6. A választópolgár a szavazóhelyiségben	75
7.1.7. A szavazás lezárása	77
7.2. A választás eredményének megállapítása, jogorvoslat az eredmény ellen	77
7.2.1. A választás szavazóköri eredménye	78
7.2.2. A választás választókerületi eredménye	79
7.3. Önellenőrző kérdések	80
8. JOGORVOSLATOK	87
8.1. A jogorvoslatok fajtái	87
8.2. A kifogás benyújtása és elbírálása	87
8.3. A fellebbezés benyújtása és elbírálása	88
8.4. Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem	89
8.5. A határozatok közlése, kézbesítése	91
8.6. Speciális jogorvoslatok	92
8.6.1. A szavazólap adattartalmának megállapítása elleni jogorvoslat	92
8.6.2. A médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslat	92
8.6.3. A választási eredményt megállapító határozat elleni jogorvoslat	93
8.6.4. Névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslati eljárás	93
8.7. Jogorvoslati fórumrendszer a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán	93
8.8. Önellenőrző kérdések	94
9. A 2006. ÉVI ÖNKORMÁNYZATI ÁLTALÁNOS VÁLASZTÁSOK INFORMATIKAI TÁMOGATÁSA	99
9.1. A névjegyzék, értesítő készítése	99
9.2. A választás előkészítése	99
9.3. A „szavazatösszesítés” feladat-csoport	100
9.4. A tájékoztatás	101
9.5. Az irányításról	101
10. LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ TEVÉKENYSÉG	103
10.1. A választási információs szolgálat célja és feladatai	103
10.2. A VISZ lehetséges szervezeti megoldásai	104

10.3. A választási információs szolgálat működésének tárgyi, technikai és személyi feltételei	104
<i>10.3.1. A választási információs szolgálat működésének tárgyi, technikai feltételei.....</i>	<i>104</i>
<i>10.3.2. A választási információs szolgálat működésének személyi feltételei.....</i>	<i>105</i>
<i>10.3.3. A választási információs szolgálat működéséhez szükséges információk köre</i>	<i>105</i>
10.4. A VISZ javasolt működési szabályai	106
10.5. A VISZ tájékoztató tevékenységének dokumentálása	107
MELLÉKLETEK.....	109
Az önellenőrző kérdések megoldásai.....	110
Jogsabályok.....	117

1. HOGYAN TANULJUNK

1.1. Általános ismertető

Ez a tananyag a 2006. évi önkormányzati választások lebonyolításában közreműködő szervek feladataival és hatásköreivel kapcsolatos igazgatási ismeretek elsajátítását segíti elő.

A tananyagot távoktatási formában javasoljuk feldolgozni, ami azt jelenti, hogy nagyrészt egyedül, oktató segítsége nélkül, viszont tetszőleges tempóban, idejét szabadon beosztva készülhet.

Fontos, hogy a tanulás során kollegáival együtt dolgozza fel a tananyagot, egymást segítve és bátorítva. Ha ennek ellenére megakad az anyag elsajátításában, segítséget nyújtunk Önnek tutor hálózatunkon keresztül. A tutor a képzés tartalmi kérdéseiben lehet segítségére, informatikai problémái esetén az OVI Technikai Támogatás Csoportja áll a rendelkezésére.

A tanfolyam eredményes elvégzésének feltétele

- két teszt sikeres megoldása.

A képzés eredményes elvégzését a tananyagban található kérdések, feladatok elhelyezésével próbáltuk segíteni.

A kurzus tananyagát nyomtatva és elektronikus formában is átadtuk Önnek. Ennek megfelelően a tanfolyam kezdetekor az alábbi anyagokat kellett, hogy kézhez kapja:

- Tájékoztató levél, mely az alábbiakat tartalmazza:
 - Nyomtatott tananyag, amely kivonatos formában tartalmazza a legfontosabb ismereteket. (A mellékletben megjelölt anyagok csak a CD-n olvashatók!)
 - A tanfolyam elvégzéséhez javasolt időütemezést,
 - Az Önt segítő tutor nevét és telefonszámát,
 - A tesztekre rendelkezésre álló időkeretet,
 - A multimédiás CD telepítési információit,
 - Az OVI Technikai Támogatás Csoport elérhetőségét,
 - Multimédiás CD, mely a teljes távoktatási tananyagot tartalmazza

Kérjük ellenőrizze hogy, valóban megkapta-e ezeket az anyagokat! Amennyiben nem, úgy azonnal hívja tutorát!

A tananyag elsajátítása 35-40 órát vesz igénybe.

Az ismeretek feldolgozását olyan anyagrészek elkészítésével is segítettük, melyek szerepe a tudásszint mérésében, és az önellenőrzésben kiemelt. Az egyes anyagrészek

tárgyalása után közvetlenül olyan feladatok következnek, melyek segítenek az anyag megértésében, az ismeretek elmélyítésében. A tananyag feldolgozása során az alábbi fogalmak gyakran ismétlődnek.

Önellenőrző kérdések

Az ellenőrző kérdések szerepe, hogy teszteljék az Ön eddig megszerzett ismereteit, azt, hogy azokat mennyire érti. Ezek általában csak néhány percet vesznek igénybe az idejéből. Az ellenőrző kérdések ún. „választósak”, azaz a felsorolt lehetséges megoldásokból kell kiválasztania az egy jó megoldást. A jó megoldásokat a könyv végén megadjuk, illetve a multimédiás változatban a kérdések végén azonnal közöljük a helyes választ.

Kérjük, ne hagyja ki ezeket a kérdéseket, mert ezek megoldása a tanfolyam sikeres elvégzésének a kulcsa!

Tesztek

A tananyag feldolgozása során a résztvevőknek két tesztet kell megoldaniuk, amely eredménye rögzítésre kerül a központi adatbázisban. A tesztkérdések az önellenőrző kérdésekből kerültek kiválasztásra.

Központi tudáspróba

A központi tudáspróba a teszthez hasonló, azaz a kérdései szintén az önellenőrző kérdésekből kerülnek kiválasztásra. A tudáspróba a teljes tananyagban szereplő kérdésekből áll össze.

1.2. Jelölésrendszer

A tananyag feldolgozását, vizuális áttekinthetőségét különböző piktogramok segítségével igyekeztünk megkönnyíteni.

Az alábbi piktogramokat, illetve különleges jelöléseket használjuk a tananyagban.

Figyelmeztetés

Ez a piktogram olyan részek mellett található, melyek elolvasására a tananyag készítői külön fel kívánják hívni az Ön figyelmét. Az ilyen részek **vastag betűkkel** találhatóak a nyomtatott tananyagban.

Önellenőrző kérdések

Ez a piktogram az önellenőrző kérdéseket jelöli az anyagban.

Teszt

Ez a piktogram jelzi, hogy most olyan teszt következik, amelynek eredménye rögzítésre kerül a központi adatbázisban.

1.3. Hogyan segítjük az Ön tanulását?

A tanfolyamra történő beiratkozásától kezdve az Országos Választási Iroda Technikai Támogatás Csoportja, valamint egy konzulens, távoktatási szakszóval tutor fogja Önt a tanulásban segíteni. Az OVI Technikai Támogatás Csoportja a felmerülő informatikai problémáiban, a tutor a tananyaggal kapcsolatos tartalmi kérdéseiben fogja Önt segíteni. A kézhez kapott tájékoztató levélben közöltük Önnel, hogy mely telefonszámon érheti el tutorát, illetve az OVI Technikai Támogatás Csoportját.

Bármilyen problémája van, ne habozzon felhívni Öt! A tutor feladata, hogy Önt segítse, nyugodtan éljen ezzel a lehetőséggel! Előfordulhat, hogy a tutor a kérdésére esetleg nem tud azonnal választ adni, de gondoskodni fog arról, hogy a kérdése eljusson a megfelelő szakértőhöz, és megválaszolásra kerüljön.

1.4. Az osztályozásról

A tananyag elsajátítását a tanfolyam alatt a résztvevőknek egy teszt, illetve a tanfolyam végén tudáspróba sikeres megoldásával kell bizonyítaniuk.

A tesztet legalább 'megfelelt' szinten kell teljesítenie, ez feltétele a tudáspróba megkezdésének.

Sikertelen teszt esetén lehetősége van új tesztet megoldania, sikeres teljesítés esetén a megelőző sikertelen kísérletek törlésre kerülnek.

A tanfolyam végén kapott minősítés az alábbi fokozatokra bomlik:

nem felelt meg, vagy megfelelt

Nem felelt meg az a hallgató, aki a tesztet nem tudta 'megfelelt' szinten teljesíteni, illetve a tudáspróba során 'nem felelt meg' minősítést kapott.

Ne feledje, hogy a tudáspróbát csak az kezheti meg, aki a tesztet 'megfelelt' szinten teljesítette!

Megfelelt minősítést akkor kap, ha a tesztet, illetve a tudáspróbát is 'megfelelt' szinten teljesítette.

Feltétlenül javasoljuk, hogy a tesztekét Önállóan oldja meg, sikertelen teszt esetén is Önállóan próbálkozzon tovább. A tesztek a tudáspróbára való felkészülés leghatásosabb eszközei!

1.5. Segítségkérés

A képzés során előfordulhat, hogy Önnek valamilyen okból segítségre van szüksége. Ilyen esetekben – mint ezt már említettük – először a tutorhoz forduljon. Amennyiben a teszt és vizsgarendszerbe történő belépési kísérlete valamilyen okból nem sikeres, úgy ne a tutort, hanem a tájékoztató levélben megadott Országos Választási Iroda Technikai Támogatás Csoport telefonszámát hívja.

1.6. Multimédiás oktatóanyag használata

A multimédiás oktató CD használata a következő:

- Tegye be a CD-t a CD meghajtóba!
- Az oktató anyag automatikusan indul.
- Amennyiben az oktatóanyag nem indult el, úgy az alábbi lépéseket hajtsa végre:
 1. A Windows START menüjéből válassza ki a Futtatás menüpontot!
 2. A megjelenő ablakba pontosan az alábbiakat írja: D:\ONK_VALASZTAS (Ha a CD meghajtó nem a D: meghajtó, akkor a CD meghajtó betűjelét üsse be a D: karakterek helyett!)
 3. Kattintson az Ok gombra!

Ezzel elindult az oktató szoftver.

A további ismereteket maga a program közli.

1.7. Önellenőrző kérdések

1. Ki a tutor? (b)

- a. A tanfolyamon résztvevő hallgató.
- b. A személy, aki segít a tanfolyam alatt felmerülő problémáim megoldásában
- c. A nagypapa latin neve

2. Mi az önellenőrző kérdés? (c)

- a. Kifejtő választ igénylő feladat
- b. Olyan feladat, melynek eredménye beleszámít a vizsgába.
- c. Az adott anyagrész elsajátítását mérő kérdés, melynek megoldása megtalálható a könyv végén.

3. Hány tesztet kell sikeresen megoldania a tanfolyam során? (b)

- a. Egyet
- b. Kettőt
- c. Hármat

4. Hányszor kísérheti meg egy teszt megoldását? (c)

- a. Csak egyszer
- b. Maximum ötször
- c. Ahányszor csak akarja

5. Kihez kell először segítséghez fordulnom gond esetén? (b)

- a. A miniszterhez
- b. A tutorhoz
- c. A hivatalvezetőhöz

1.8. A következő lépés

Ha a tájékoztató levélben leírt összes anyagot kézhez kapta, úgy már el is kezdheti a tanulást.

Amennyiben hiányt vél felfedezni, úgy azonnal hívja a tutorát!

Javasoljuk, hogy a szoftvert is próbálja azonnal elindítani. Bármilyen hiba merül fel a futtatás során, azonnal forduljon az OVI Technikai Támogatás Csoportjához!

Reméljük, hogy a tananyag elsajátítása közben megkedveli és hatékonynak találja ezt az újszerű oktatási formát. Az Országos Választási Iroda nevében sok sikert és eredményes munkát kívánok Önnek!

Rytkó Emília
az Országos Választási Iroda vezetője

2. AZ ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOK JOGSZABÁLYI KÖRNYEZETE

2.1. Az önkormányzati választásokat szabályozó joganyag

Az önkormányzati választások szabályanyagát az alábbi jogszabályok tartalmazzák:

1. **1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról**, amely megfogalmazza a népképviseleti demokrácia alapelvét, szabályozza a választójogosultság feltételeit, mint alapvető politikai jogot, meghatározza a választások alapelveit, és a választás kitűzésének legalapvetőbb szabályait.
2. **1990. évi LXIV. törvény a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról (Övjt.)**, amely a választások anyagi jogi szabályait tartalmazza. Meghatározza a választókerületekre és az ajánlásra vonatkozó szabályokat, a választási rendszer elemeit, a mandátumkiosztás és az eredmény megállapításának módját, valamint rendelkezést tartalmaz az időközi választásokra vonatkozóan.
3. **1997. évi C. törvény a választási eljárásról (Ve.)**, amely a választás eljárási jogi elemeinek szabályait rögzíti (választási szervek, névjegyzék, ajánlás, jelölés, szavazás, szavazatösszesítés, jogorvoslatok, stb.)
4. **Miniszeri rendeletek**, amelyek a választási irodák feladatait, a választás során alkalmazandó nyomtatványok mintáit, a választás céljára biztosított állami pénzeszközök felhasználásának, ellenőrzésének szabályait, a választás határidőit és határnapjait határozzák meg.

2.2. Az önkormányzati választásra vonatkozó szabályok az Alkotmányban

2.2.1. A helyi önkormányzáshoz való jog összetevői

A Magyar Köztársaság Alkotmánya alapján a választópolgárok a helyi önkormányzást az általuk választott képviselőtestület útján, illetőleg helyi népszavazással gyakorolják.

2.2.2. A választójogosultság

Az Alkotmány „Alapvető jogok és kötelességek” című XII. fejezetében politikai alapjogként határozza meg a választójogot (70.§ (2), (3) és (5) bekezdése).

A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgárt és az Európai Unió más tagállamának a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező nagykorú állampolgárát megilleti az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választásán választható és - amennyiben a választás, napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik - választó legyen. Szintén megilleti az aktív választójog a menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert nagykorú személyeket (70.§ (2) bekezdés).

A választójogot korlátozzák az ún. **természetes kizáró okok**. Az Alkotmány szerint nincsen választójoga annak, aki:

- a) jogerős bírósági ítélet alapján a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alatt áll,
- b) jogerős bírósági ítélet alapján a közügyek gyakorlásától eltiltás alatt áll,
- c) szabadságvesztés büntetését tölti,
- d) büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti.(70.§ (5) bekezdés)

Az Európai Unó más tagállamának állampolgára akkor sem választható, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy más hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából. Szintén a választójog korlátját jelenti az az alkotmányi rendelkezés, mely szerint a polgármesteri és a fővárosi főpolgármesteri tisztségre csak magyar állampolgár választható.

2.2.3. Kisebbségi jelöltek állítása

A kisebbségi önkormányzati képviselő választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény megszüntette az un. kisebbségi kedvezményes mandátum intézményét. Nincs lehetőség közvetett módon, a kisebbségi jelöltként indult képviselők 30%-ának döntése alapján létrejövő kisebbségi önkormányzat alakítására. A megváltozott települési önkormányzat pedig nem alakulhat át települési kisebbségi önkormányzattá (a kisebbségi önkormányzatok választására vonatkozó szabályokat a 3. fejezet tartalmazza). A helyi önkormányzati és polgármester választáson induló jelöltek kisebbségi független jelöltként, vagy kisebbségi szervezet jelöltjeként indulhatnak, de ugyanolyan feltételekkel szerezhetnek mandátumot, mint más jelöltek.

2.2.4. A választások időpontja

Az Alkotmány a helyi önkormányzatokra vonatkozó fejezetében kimondja, hogy a képviselő-testület tagjainak és a polgármesternek a választását - az időközi választás kivételével - az előző általános választást követő negyedik év október hónapjában kell megtartani.

Az önkormányzati választások napját a köztársasági elnök tűzi ki. (30/A.§ (1) bekezdés d) pontja)

2.2.5. A választások alapelvei

Az Alkotmány egy külön fejezetet (XIII.) szentel a választások alapelveinek meghatározására. E fejezetben kimondja, hogy **az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással választják.**

2.3 Az önkormányzati választás rendszere

Az önkormányzati választások rendszerét az Övjt. állapítja meg az alábbiak szerint.

2.3.1. A 10.000 vagy ennél kevesebb lakosú települések választási rendszere

2.3.1.1. Választókerület

A 10.000 vagy ennél kevesebb lakosú település - kislistás választási rendszerben - egy választókerületet alkot, amelyben a képviselők száma 100 lakosig 3, 600 lakosig 5, 1300 lakosig 7, 3000 lakosig 9, 5000 lakosig 11, 10000 lakosig 13. (8. §)

2.3.1.2. Jelölés

Képviselőjelölt az, akit az adott választókerület választópolgárainak legalább 1%-a jelöltnek ajánlott. (27. § (1) bek.)

2.3.1.3. Szavazási struktúra

A szavazólapra a jelöltek ABC sorrendben kerülnek fel. A szavazólapon a választópolgár legfeljebb annyi jelöltre szavazhat, ahány tagja a képviselő-testületnek lehet. (42. § (2) bek.)

2.3.1.4. A választási eredmény megállapítása

Képviselők azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztható képviselők száma szerint a legtöbb szavazatot kapták. Szavazategyenlőség esetén sorsolással kell megállapítani, hogy az egyenlő számú szavazatot elért jelöltek közül melyik szerez mandátumot. Ha a kislista jelöltjét polgármesternek is megválasztották, a kislistáról törölni kell, és helyébe a legtöbb szavazatot elért jelölt lép. (42. §)

A hatályos szabályozás szerint a választás egyfordulós rendszerű, érvényességi vagy eredményességi feltétel nincs.

2.3.2. A 10.000-nél több lakosú települések választási rendszere

2.3.2.1. Választókerület

A 10.000-nél több lakosú településen és fővárosi kerületben a képviselőket vegyes választási rendszerben választják. Az egyéni választókerületek és a kompenzációs listás mandátumok száma a települések lakosságához igazodik: 25 000 lakosig 10 egyéni választókerület és 7 listás mandátum; 50 000 lakosig 14 egyéni választókerület és 9 listás mandátum; 60 000 lakosig 15 egyéni választókerület és 10 listás mandátum; 70 000 lakosig 16 egyéni választókerület és 11 listás mandátum kerül kiosztásra. Minden további 10.000 lakos után eggyel nő az egyéni választókerületben, és minden további 15 000 lakos után eggyel a kompenzációs listán választott képviselők száma. (9. §)

A számok azt mutatják, hogy a képviselők mintegy 60 %-át egyéni választókerületben, körülbelül 40 %-át kompenzációs listán választják.

2.3.2.2. Jelölés

A 10.000-nél több lakosú településen és fővárosi kerületben **egyéni választókerületi képviselőjelölt** az lesz, akit az adott választókerület választópolgárainak legalább 1%-a jelöltnek ajánlott.

Kompenzációs listát az a jelölő szervezet indíthat, amely az egyéni választókerületek legalább egynegyedében jelöltet állított. A jelöltek számába beszámítanak:

- a) az adott jelölőszervet által önállóan indított jelöltek,
- b) a közös jelöltek közül az adott jelölő szervezetre eső jelölthányad, melyet közös jelöltenként a jelöltet állító jelölő szervezetek arányában kell megállapítani.

Nem keletkezik jelölthányad a közös lista állítását megalapozó közös jelöltek után.

A listaindításhoz szükséges egyéni választókerületi jelölések számának megállapításakor törtszám esetén mindig lefelé kell kerekíteni.

Azok a jelölő szervezetek, amelyek az egyéni választókerületek legalább egynegyedében közös egyéni jelöltet állítottak, közös kompenzációs listát indíthatnak.

2.3.2.3. Szavazási struktúra

A választópolgárok a szavazólapon ABC sorrendben szereplő egyéni választókerületi jelöltek valamelyikére szavazhatnak (43. § (2) bek.). A választópolgárnak tehát az egyéni jelöltek versenyében egy szavazata van.

2.3.2.4. A választási eredmény megállapítása

Az egyéni választókerületi választás egyfordulós, relatív többségi választás: az a jelölt szerzi meg a mandátumot, amelyik a többi jelölthöz viszonyítva a legtöbb érvényes szavazatot szerezte. (44. § (1) bek.)

A kompenzációs listák a település egyéni választókerületeiből összesített töredékszavazatok arányában kapnak mandátumot a Öjtv 45. § (4) bekezdésében leírt számítási mód alkalmazásával (módosított Sainte-Laguë módszer). A kompenzációs listák arra hivatottak, hogy kárpótolják az egyéni választókerület veszteseit, és arányosabbá tegyék a választási eredményeket.

Töredékszavazatnak minősül az egyéni választókerületben a jelölő szervezet jelöltjére leadott olyan szavazat, amellyel nem szereztek mandátumot.

Ha a közös jelöltek jelölő szervezeteinek nincs közös kompenzációs listája és a közös jelölt nem lett képviselő, akkor a töredékszavazatok a közös jelöltet állító jelölő szervezetek száma szerinti arányban oszlanak meg a jelölő szervezetek önálló listái között. A töredékszavazatok felosztásánál a kiszámított szavazathányad egész része kerül fel az önálló kompenzációs listára. Ha valamely érintett jelölő szervezetnek nincs önálló kompenzációs listája, akkor a töredékszavazat reá eső része elvész.

Ha a lista jelöltjét polgármesternek vagy az egyéni választókerületben képviselőnek választották, a listáról törölni kell. Ha Budapesten a jelölt egy fővárosi kerületi listáról

és egy fővárosi listáról egyaránt mandátumot kapna, úgy nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el. Amelyik listáról nem fogadta el a mandátumot, arról a listáról törölni kell. A kieső jelölt helyébe a sorrendben utána következő jelölt lép.

2.3.3. A fővárosi közgyűlés tagjainak megválasztása

2.3.3.1. Választókerület

A választópolgárok Budapest főváros közgyűlésének 66 tagját közvetlenül, listán választják meg. A fővárosi közgyűlés tagjainak választása során Budapest főváros egy választókerületet alkot. (11. § (1) bek.)

2.3.3.2. Jelölés

A fővárosi közgyűlés tagjainak megválasztásánál a listaállítás megalapozása a fővárosi kerületekben állított kompenzációs listákon nyugszik: fővárosi listát az a jelölő szervezet indíthat, amely legalább hat fővárosi kerületben kompenzációs listát állított. (29. § (2) bek.)

2.3.3.3. Szavazási struktúra

A fővárosi listákra a választópolgárok külön szavazólapon szavazhatnak úgy, hogy a szavazó a szavazólapokon szereplő jelölő szervezetek közül egyet szavazatával támogat.

2.3.3.4. A választási eredmény megállapítása

A fővárosi listák a 10.000-nél több lakosú települések választási rendszerében – a kompenzációs listák esetén is – alkalmazott számítási mód alapján kapnak mandátumot. Nem szerezhethet mandátumot az a lista, amelyre a leadott érvényes szavazatok száma nem haladta meg a fővárosi listákra leadott összes érvényes szavazatok számának 4%-át. (46. § (2) és (6) bek.).

A listáról a jelöltek a bejelentés sorrendjében kapnak mandátumot. Ha egy lista több mandátumot kap mint a listán szereplő jelöltek száma, a mandátum betöltetlen marad.

2.3.4. A megyei közgyűlés tagjainak választása

A megyei közgyűlés tagjainak választásában a megyei jogú városok választópolgárai nem vesznek részt.

2.3.4.1. Választókerület

A megyei közgyűlési választás tekintetében minden megyében két választókerület van, külön a 10.000 vagy ennél kevesebb lakosú, és külön a 10.000-nél több lakosú települések számára (11. § (2) bek.)

A megyénként megválasztható megyei önkormányzati képviselők számát az Övjt. 4. számú melléklete határozza meg.

2.3.4.2. Jelölés

A jelölő szervezet egy megyében választókerületenként egy-egy listát állíthat a megyei közgyűlési tagok választására. A megyei lista állításának feltétele a választókerületben lévő települések választópolgárai legalább 0,3%-a ajánlásának összegyűjtése. (27. § (1) bek.)

2.3.4.3. Szavazási struktúra

Külön-külön szavazólap szolgál a 10.000 vagy ennél kevesebb lakosú településeken, valamint a 10.000-nél több lakosú településeken a megyei közgyűlés tagjainak választására. A megyei listákra a választópolgárok úgy szavazhatnak, hogy a szavazó a szavazólapon szereplő jelölő szervezetek közül egyet szavazatával támogat.

2.3.4.4. A választási eredmény megállapítása

A listák a 10.000-nél több lakosú települések választási rendszerében és a fővárosi közgyűlés választásakor alkalmazott konkrét számítási mód alapján kapnak mandátumot (45. § (4) bek.). Nem szerezhethet mandátumot az a lista, amelyre a leadott érvényes szavazatok száma nem haladta meg a megyei listákra leadott összes érvényes szavazatok számának 4%-át. Ezt a határt külön-külön kell elérni az egyes választókerületek tekintetében. (46/A. § (2) és (3) bek.).

Ha a jelölt a listáról és a megyei jogú város képviselő-testülete tagjaként egyaránt mandátumot kapna, úgy nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el (46/A. § (4) bek.).

2.3.5. A polgármester, főpolgármester választása

2.3.5.1. Választókerület

A polgármester választás tekintetében a település, illetőleg a fővárosi kerület, a főpolgármester választás tekintetében a főváros egy választókerületnek számít.

2.3.5.2. Jelölés

Polgármesterjelölt az lesz, akit a 10.000 vagy annál kevesebb lakosú település választópolgárainak legalább 3%-a; a 100 000 vagy annál kevesebb lakosú település választópolgárainak 2%-a, de legalább 300 választópolgár; a 100 000-nél több lakosú település esetén a választópolgárok 1%-a, de legalább 2000 választópolgár jelöltnek ajánlott. (27. § (2) bek.)

Főpolgármester-jelölt az lesz, akit a főváros választópolgárainak 0,5%-a jelöltnek ajánlott. (27. § (3) bek.)

2.3.5.3. Szavazási struktúra

A polgármestert, a főpolgármestert a települések választópolgárai közvetlenül választják. A jelöltek nevét a szavazólapon ABC sorrendben kell feltüntetni, minden választópolgár egy jelöltre szavazhat.

2.3.5.4. A választási eredmény megállapítása

A polgármester és főpolgármester választása egyfordulós, relatív többségi választás, tehát polgármester, főpolgármester az a jelölt lesz, aki a jelöltek közül a legtöbb érvényes szavazatot kapta (47. § (4) bek.).

2.4. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (Ve.)

A Ve. átfogóan szabályozza a választási eljárás szakaszait. Az önkormányzati választásokra és a települési kisebbségi választásokra alkalmazandóak a törvény általános rendelkezései, valamint kifejezetten az önkormányzati képviselők és polgármesterek választására a XII. fejezet, kifejezetten a települési kisebbségi önkormányzati képviselők választására a XII/A. § fejezet.

A Ve. garanciális szempontból fontos rendelkezései a **választási eljárás alapelvei**, amelyek biztosítják a választások tisztaságát, a demokratikus követelmények érvényesülését (Ve. 3.§):

- A választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- Önkéntes részvétel a jelölésben, a választási kampányban és a szavazásban,
- Esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- Jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- Jogorvoslat lehetősége és pártatlan elbírálása,
- Választás eredményének gyors és hiteles megállapítása.

A választási eljárási főbb szabályozási csomópontjai a törvény alapján a következők:

- I. Alapvető szabályok (alkalmazási kör, alapelvek)
- II. A választási eljárás nyilvánossága
- III. Választókerületek, szavazóköri körök
- IV. A választójogosultság nyilvántartása
- V. A választási szervek (választási irodák és bizottságok rendszere)
- VI. A választási kampány
- VII. Az ajánlás (ajánlás, jelölt- és listabejelentés szabályai, stb.)
- VIII. A szavazás
- IX. A szavazatok összesítése
- X. Jogorvoslatok

XII. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választása

XII/A A települési kisebbségi önkormányzati képviselők választása

Jelen kiadvány célja a választási eljárás fent említett csomópontjainak részletes bemutatása, ezért ezek bővebb ismertetésére a további fejezetekben kerül sor.

2.5. Önellenőrző kérdések

6. Milyen jogszabályok szabályozzák az önkormányzati választásokat?

- Alkotmány, 1989. évi XXXIV. törvény, 1997. évi C. törvény
- Alkotmány, 1990. évi LXIV. törvény, 1997. évi C. törvény
1989. évi XXXIV. törvény, 1997. évi C. törvény, 1998. évi III. törvény

7. Ki tűzi ki az önkormányzati választások időpontját?

- A miniszterelnök.
- Az Alkotmánybíróság elnöke.
- A köztársasági elnök.

8. Melyek a demokratikus választások alapelvei?

- Választás tisztasága, esélyegyenlőség.
- A választójog általánossága és egyenlősége, illetve a szavazás közvetlensége és titkossága.
- Anyanyelv használata, rendeltetésszerű joggyakorlás.

9. Hány mandátum szerezhető az egyes választókerületekben?

- Választókerületenként egy mandátum.
- Lakosságszámtól függ.
- A jelöltek számának függvényében változik.

10. Milyen követelményt kell teljesítenie annak a személynek, aki kislistán jelöltként kíván indulni?

- Nincs külön követelmény.
- A település választópolgárai több mint 1%-ának ajánlószelvényeit kell összegyűjtenie.
- Valamely párt támogatásával kell rendelkeznie.

11. Indulhat-e párt jelöltje a 10.000 lakos feletti településeken az egyéni választókerületi mandátumért?

- Igen, indulhat.
- Nem, csak egyéb társadalmi szervezetek jelöltjei indulhatnak.
- Nem, csak listán indulhat.

12. Ki jogosult kompenzációs (a szükséges feltételek teljesítése után) listát állítani a 10.000 lakos feletti településen?

- a. Független jelöltek.
- b. Pártok és más társadalmi szervezetek, beleértve a kisebbségi szervezeteket is.
- c. Csak pártok.

13. Mit jelent a fővárosi, a megyei lista kötött jellege?

- a. A listán a jelöltek sorrendjét a listát állító párt határozza meg, azon a választópolgár a szavazáskor nem változtathat.
- b. A listán a jelöltek sorrendjét a párt határozza meg, de a választópolgár a szavazáskor befolyásolhatja azt.
- c. A listán a jelöltek ábécé sorrendben szerepelnek.

14. Mi a feltétele a kompenzációs lista állításának a 10.000 lakos feletti településeken?

- a. A településen lévő egyéni választókerületek egynegyedében állítson egyéni jelöltet a jelölő szervezet.
- b. A településen lévő egyéni választókerületekben legalább egy egyéni választókerületi jelöltet állítson a jelölő szervezet.
- c. A településen lévő egyéni választókerületekben legalább három egyéni választókerületi jelöltet állítson a jelölő szervezet.

15. Mi a feltétele a megyei lista állításának?

- a. Az adott megye lakossága 0,3%-ának ajánlószevényeit kell összegyűjtenie a jelölő szervezetnek.
- b. Az adott megyei választókerület választópolgárainak 0,3%-ának ajánlószevényeit kell összegyűjtenie a jelölő szervezetnek.
- c. Az adott megyei választókerület választópolgárainak 0,5%-ának ajánlószevényeit kell összegyűjtenie a jelölő szervezetnek.

16. Mi a feltétele a fővárosi lista állításának?

- a. A főváros lakossága 0,3%-ának ajánlószevényeit kell összegyűjtenie a jelölő szervezetnek.
- b. A főváros választópolgárai 0,3%-ának ajánlószevényeit kell összegyűjtenie a jelölő szervezetnek.
- c. 6 fővárosi kerületben kell kompenzációs listát állítania a jelölő szervezetnek.

17. A 10.000 lakos feletti településeken szavazhat-e a választópolgár közvetlenül a kompenzációs listára?

- a. Igen.
- b. Nem, a kompenzációs lista mandátumai a töredékszavazatok alapján kerülnek kiosztásra.
- c. Nem, a kompenzációs lista mandátumai a mandátumot még nem szerzett jelöltek részére kerülnek kiosztásra.

18. Hányféle jelölést fogadhat el egyszerre egy képviselőjelölt?

- a. Csak egyfélé.
- b. Legfeljebb 2 fajta jelölést fogadhat el.
- c. Minden választástípusban elfogadhat egy-egy jelölést.

19. Mi történik, ha Budapesten a jelölt egy fővárosi kerületben kompenzációs listáról, és a fővárosi közgyűlési választáson is mandátumot szerezne.

- a. Nyilatkoznia kell arról, hogy melyiket fogadja el.
- b. Mindkettőt megszerezheti.
- c. Mindkettőt megszerezheti, azonban a fővárosi kerületben megszerzett mandátuma után tiszteletdíjat nem kaphat.

20. Mely választásokon alkalmazzák a 4%-os választási küszöböt?

- a. a fővárosi közgyűlés, a megyei közgyűlés választásán
- b. a fővárosi közgyűlés, a megyei közgyűlés választásán, illetve a 10.000 lakos feletti településeken a kompenzációs listán történő mandátumszerzésnél
- c. a fővárosi közgyűlés választásán

21. Mikor érvényes az egyéni választókerületben a választás első fordulója?

- a. Nincs érvényességi küszöb, a választás egyfordulós.
- b. Ha a választókerület választópolgárainak több mint a fele szavazott.
- c. Ha a választókerület választópolgárainak több mint egynegyede szavazott.

22. Ki lesz a mandátumszerző jelölt a kislistás választáson?

- a. Képviselők azok a kiosztható mandátumok számának megfelelő számú jelöltek lesznek, akik a legtöbb érvényes szavazatot szereztek.
- b. Képviselők a kiosztható mandátumok számának megfelelő számú jelöltek lesznek, akik a legtöbb érvényes szavazatot szereztek, amennyiben e jelöltek által szerzett szavazatok száma több, mint a képviselővé nem választott jelöltek szavazatszáma.
- c. Azok a jelöltek, akik megszerzik a leadott érvényes szavazatok legalább 25%-át.

3. A TELEPÜLÉSI KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSSAL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

3.1. A települési kisebbségi önkormányzati képviselők választásával kapcsolatos joganyag:

1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról, amely a választási alapelvek mellett megfogalmazza a kisebbségek önkormányzáshoz való jogát;

1993. évi LXXVII. törvény a nemzeti és etnikai kisebbség jogairól, amely többek között a kisebbségi önkormányzatok létrehozásával, megszűnésével kapcsolatos szabályokat tartalmazza;

2005. évi CXIV. törvény a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról, amely I. fejezete rendelkezik a választójogról és tartalmazza a kisebbségi választás anyagi jogi szabályait;

1997. évi C. törvény a választási eljárásról (Ve.), amelynek általános rendelkezéseit a települési kisebbségi önkormányzati képviselők választásának különös eljárási szabályait tartalmazó XII/A. § Fejezetben foglaltak szerint kell alkalmazni;

Miniszeri rendeletek tartalmazzák a kisebbségi választói jegyzék összeállításának, a választási szervek feladatainak részletes szabályait, a választási határidőket, határnapokat, a választás során alkalmazandó nyomtatványok mintáit, stb.

3.2. Választójog a települési kisebbségi önkormányzati választáson

Az alábbi feltételek együttes megléte szükséges ahhoz, hogy a választópolgár a kisebbségi választáson választó és választható legyen:

- a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott 13 kisebbségek egyikéhez tartozik, ezt vállalja és kinyilvánítja,
- magyar állampolgár,
- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik,
- kisebbségi választói jegyzékben szerepel.

A választópolgár a szavazás jogát a lakóhelye szerinti településen gyakorolhatja.

A választópolgár nem csak a saját lakóhelyén, hanem bármely településen indulhat jelöltként.

3.3. A szavazás napja

Négy évenként, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásának napján kerül sor települési kisebbségi önkormányzati képviselők választására.

A képviselők mandátuma a következő önkormányzati választásig tart. Időközi választást nem lehet tartani.

3.4. Kisebbségi választói jegyzék

3.4.1. Felvétel a kisebbségi választói jegyzékbe

A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétel július 15-ig kérhető a lakcím szerint illetékes helyi választási iroda (a továbbiakban HVI) vezetőjétől a Ve. 11. számú mellékletét képező kérelem-nyomtatványon.

A kérelem tartalmazza a polgár

1. családi és utónevét,
2. születési családi és utónevét,
3. lakóhelyét,
4. személyi azonosítóját,
5. nyilatkozatát az adott nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozásról,
6. aláírását.

A határidő jogvesztő.

A HVI vezetője naponta, határozattal dönt a kisebbségi választói jegyzékbe vételről, illetve a kérelem elutasításáról. A határozatról a kérelmezőt haladéktalanul értesíti. A HVI vezetőjének határozatát indokolnia kell, a határozatnak a jogorvoslati lehetőségről való tájékoztatást is tartalmaznia kell.

A HVI vezetője a kérelmező állampolgárságát és választójogát a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, valamint a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján ellenőrzi.

Fel kell venni a kérelmezőt a kisebbségi választói jegyzékbe, ha a kérelem tartalmazza a törvény szerinti adatokat, a kérelmező magyar állampolgár és a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik; ellenkező esetben a kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt meg kell tagadni.

A kérelmező valamennyi kérelmét el kell utasítani, ha több kisebbség választói jegyzékébe is kéri felvételét, továbbá törölni kell az adatait abból a kisebbségi jegyzékből, amelybe korábban felvételre került.

A kisebbségi választói jegyzékbe vétel iránti kérelem-nyomtatvány kitöltésével kapcsolatosan az OVB 17/2006. (VI. 21.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy *„a kérelem-nyomtatvány érvényességének és hitelességének elengedhetetlen feltétele a saját kezű aláírás. A többi adat a polgár által - indokolt esetben, jelenlétében és felkérése alapján - más módon (pl. gépírással) is rávezethető a kérelem-nyomtatványra.*

A nevének saját kezű aláírására képtelen (pl. testi fogyatékos, vak, illetve gyengénlátó, írástudatlan) polgár a kérelem-nyomtatványt a választási iroda vezetője, tagja, vagy közjegyző előtt láthatja el kézjegyével.

Ha a helyi választási irodába olyan kérelem-nyomtatvány érkezik, melyen az aláírásra szolgáló helyen nem aláírás, hanem bármely más kézjegy található, a helyi választási iroda vezetője nyilatkozattételre hívja fel a kérelem-nyomtatványban feltüntetett polgárt.”

A HVI vezetője a kisebbségi választói jegyzéket a kérelmek elbírálási sorrendjének megfelelően kisebbségenként vezeti.

3.4.2. A kisebbségi választói jegyzék összeállítása és továbbvezetése

A HVI vezetője döntése szerint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választására vonatkozó értesítővel és ajánlószelvényekkel együtt vagy külön zárt borítékban juttatja el a választópolgárokhoz a kisebbségi választói jegyzékbe vételről szóló – az önkormányzati választás értesítőjétől eltérő színű – kisebbségi értesítőt.

Amennyiben július 15-ét követően a kisebbségi választás kitűzésének feltétele fennáll, a HVI vezetője a választópolgárokat – családi és utónevük alapján, névazonosság esetén személyi azonosító szerint növekvő sorrendben – kisebbségenként ABC rendben szavazóköreibe sorolja.

Július 15. után– jogorvoslat kivételével – a kisebbségi választói jegyzékre nem vehető fel választópolgár.

A HVI vezetője **törli** a választópolgárt a kisebbségi választói jegyzékből, ha

1. lakcímét megszünteti vagy azt érvénytelenítik;
2. július 15. után más településre/ fővárosi kerületbe költözött;
3. meghalt;
4. megszűnt a választójoga.

A településen belüli lakcímváltozás, névváltozás esetén a változásokat a HVI vezetője **átvezeti** a kisebbségi választói jegyzéken.

A HVI vezetője az érintettet a kisebbségi választói jegyzékre **felveszi, abból adatait törli vagy abban adatait helyesbíti:**

1. a polgár által a felvételtől vagy felvételének megtagadásáról szóló döntés ellen benyújtott kifogásnak helyt adó döntése, vagy a bíróság határozata alapján;
2. amennyiben a kisebbségi választói jegyzék ellenőrzése közben hibát észlel.

A felvételtől, törlésről, helyesbítésről a választópolgárnak értesítést kell küldeni.

A kisebbségi települési önkormányzati választáson kizárólag a lakóhely szerinti településen lehet voksolni, lakóhelytől eltérő településen való szavazásra, így **igazolás kiadására nincs mód.**

3.4.3. A kisebbségi választói jegyzék lezárása

A HVI vezetője a választást megelőző nap 16 óra után a kisebbségi választói jegyzéket az utolsó sorszám után következő sor áthúzásával lezárja, és felvezeti rá a zárásig töröltek, valamint a kisebbségi választói jegyzéken a záráskor szereplő választópolgárok számát, továbbá aláírásával és pecsétjével hitelesíti.

Ezt követően a HVI vezetője kisebbségenként 1 példányban kitölti a „Kis” megjelölésű „Zárólap”-ot, és adattartalmát rögzíti.

A HVI vezetője a lezárt és hitelesített kisebbségi választói jegyzéket az SZSZB elnökének adja át. Az SZSZB mellett működő jegyzőkönyvvezető a kisebbségi választói jegyzéken nem vezethet át módosítást, **a szavazás napján senkit nem lehet felvenni a választói jegyzékbe.**

3.4.4. A kisebbségi választói jegyzéken szereplő adatok kezelése

A kisebbségi választói jegyzékbe való betekintésre kizárólag az alábbiak jogosultak:

1. **A HVI tagjai** a kisebbségi választói jegyzék összeállítása és továbbvezetése, valamint a kisebbségi értesítők elkészítése és megküldése során;
2. **A helyi választási bizottság és a HVI tagjai** a jelölt választójogának ellenőrzése során;
3. **A választási bizottság és a választási iroda tagjai, valamint, a bíróság** a jogorvoslati eljárásban;
4. **A szavazatszámoló bizottság** a szavazás során;
5. **Az érintett személy** a saját adatait illetően.

A betekintésről a HVI vezetője nyilvántartást vezet, melynek tartalmaznia kell a betekintés 1-5. pontok szerinti jogalapját, időpontját, a betekintő személy nevét és lakcímét.

A kisebbségi választói jegyzéken szereplők adatai nem nyilvánosak, ezért a **kisebbségi választói jegyzék nem tehető közzemlére.** Nyilvános adat azonban a kisebbségi választói jegyzéken szereplő választópolgárok száma.

A kisebbségi választói jegyzékből a Ve. 45. § (2) bekezdése alapján adatot kampány céljára szolgáltatni nem lehet.

3.4.5. A kisebbségi választói jegyzék megsemmisítése

A kisebbségi választói jegyzék csak a települési kisebbségi önkormányzatok megválasztására irányuló választási eljárásban használható fel. a jegyzék egyéb célra történő felhasználásának kizárása érdekében azt a jogszabályi előírás szerint meg kell semmisíteni.

Ha a kisebbségi választás kitűzésének feltétele július 15-én nem áll fenn, akkor a kérelmek elbírálási sorrendjének megfelelően összeállított kisebbségi választói jegyzéket meg kell őrizni annak érdekében, hogy a HVI vezetője a jelölt választójogát igazolni tudja. A jegyzék ebben az esetben a választás után semmisíthető meg.

Abban az esetben, **ha sor kerül kisebbségi választás megtartására a településen**, a választópolgárok szavazókörebe sorolását követően a kérelmek elbírálási sorrendjének

megfelelően összeállított kisebbségi választói jegyzéket a HVI vezetője haladéktalanul megsemmisíti. Az ABC sorrendbe rendezett kisebbségi választói jegyzéket a szavazás eredményének jogerőssé válását - jogorvoslat esetén annak elbírálását - követően kell megsemmisíteni.

3.5. A választás kitűzése

A kisebbségi választást az adott településen abban az esetben tűzi ki a helyi választási bizottság, ha a kisebbségi választói jegyzékben **a választás kitűzésének napján legalább 30 választópolgár** szerepel.

3.6. Jelölés

A települési kisebbségi önkormányzati választáson független jelöltek nem indulhatnak, kizárólag jelölő szervezetek állíthatnak jelöltet. A jelölő szervezeteknek nem kell ajánlószelvényt gyűjteniük. Mód van arra is, hogy több jelölő szervezet közös jelöltet állítson.

A kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény 26. § (2) bekezdése szerint a kisebbségi önkormányzati képviselő-választásokon jelölő szervezet: „*az egyesülési jogról szóló törvény szerint bejegyzett olyan társadalmi szervezet (ide nem értve a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvény szerint bejegyzett szervezetet), amelynek alapszabályában – a települési kisebbségi önkormányzati választás évét megelőző legalább 3 éve – rögzített célja az adott nemzeti vagy etnikai kisebbség képviselete;*”

Ugyanez a jogszabály a 72. § (2) bekezdésében kimondja, hogy „*e törvény 1-26. §-át első alkalommal a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2006. évi általános választásával egy napon tartott települési kisebbségi önkormányzati választásokon és az azt megelőző választási eljárás során kell alkalmazni azzal, hogy az e törvény hatálybalépését megelőzően bejegyzett jelölő szervezet állíthat jelöltet, illetőleg listát*”.

Az említett törvényi rendelkezések értelmezésére ki született 20/2006. (VII. 4.) OVB állásfoglalás szerint „*a 2006. évi választási eljárás során az a szervezet vehető nyilvántartásba jelölő szervezetként, mely megfelel az alábbi együttes feltételeknek:*

- *a törvény hatályba lépését, azaz 2005. november 25-ét megelőzően nyilvántartásba vették,*
- *az egyesülési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezet, kivéve a pártokat,*
- *egy meghatározott kisebbség érdekeit jeleníti meg,*
- *az alapszabálya utal a kisebbség képviseletére.*

A nemzeti és etnikai kisebbség képviselőjét jelenti minden olyan tevékenység, ami a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 6/A. § (1) bekezdése 1. pontjának a) alpontja szerinti kisebbségi közügy megvalósítását mozdítja elő.

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 6/A. § (1) bekezdése 1. pontjának a) alpontja szerinti **kisebbségi közügy**:

„az e törvényben biztosított egyéni és közösségi jogok érvényesülése, a kisebbséghez tartozók érdekeinek kifejezésre juttatása - különösen az anyanyelv ápolása, őrzése és gyarapítása, továbbá a kisebbségek kulturális autonómiájának a kisebbségi önkormányzatok által történő megvalósítása és megőrzése - érdekében a kisebbségekhez tartozók meghatározott közszolgáltatásokkal való ellátásával, ezen ügyek önálló vitelével és az ehhez szükséges szervezeti, személyi és anyagi feltételek megteremtésével összefüggő ügy”.

3.6.1. Kisebbségi szervezet bejelentése és nyilvántartásba vétele

A jelölő szervezetet **KisP1 jelű** formanyomtatványon lehet bejelenteni a választás kitűzése után, melyhez csatolni kell **a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonatot**, továbbá az **alapszabályt**, amely bizonyítja, hogy a szervezet célja az adott nemzeti vagy etnikai kisebbség képviselése.

Kisebbségi szervezet kérheti nevének kisebbségi nyelven való feltüntetését a szavazólapon. Abban az esetben, ha a szervezet neve a magyar ABC betűivel nem írható le, az **N1 jelű** bizonylaton kell mellékelni a kisebbségi nyelven leírt szervezetnevet.

A bejelentéshez szükséges iratok átvételéről az illetékes választási iroda a jelölő szervezet képviselőjének igazolást ad ki.

A jelölő szervezetek valamennyi bejelentett adatát a bejelentést fogadó választási iroda számítógépen regisztrálja.

A kisebbségi szervezet bejelentésével kapcsolatos **módosítást** a KisP1 jelű formanyomtatvány ismételt kitöltésével lehet megtenni

Az Országos Választási Bizottság 18/2006. (VI. 21.) állásfoglalása szerint:

- a. **az Országos Választási Bizottságnál** kell bejelenteni a jelölő szervezetet, ha az több megye, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani;
- b. **a területi választási bizottságnál** kell bejelenteni a jelölő szervezetet, ha az csak egy megye, illetőleg a főváros területén belül, de több településen kíván jelöltet állítani;
- c. **a helyi választási bizottságnál** kell bejelenteni a jelölő szervezetet, ha az csak egy településen kíván jelöltet állítani.

Az illetékes választási bizottság a bejelentést követő 3 napon belül minden a törvényes feltételeknek megfelelő jelölt szervezetet nyilvántartásba vesz. A nyilvántartásba vételről határozattal dönt és igazolást ad ki.

3.6.2. Kisebbségi jelölt bejelentése és nyilvántartásba vétele

Jelöltet csak a bejelentett és nyilvántartásba vett jelölt szervezet állíthat.

Jelöltet a **KisE jelű** formanyomtatványon lehet bejelenteni.

A jelölt kérheti nevének kisebbségi nyelven való feltüntetését a szavazólapon. Abban az esetben, ha neve a magyar ABC betűivel nem írható le, a kisebbségi nyelven leírt nevét az **N1 jelű** bizonylaton kell mellékelni.

Ha a jelöltként bejelentett választópolgár nem rendelkezik lakóhellyel - ennek hiányában tartózkodási hellyel - azon a településen, ahol nyilvántartásba vételét kéri, a HVI vezetője a választópolgár nevének és személyi azonosítójának megadásával telefaxon keresi meg a jelölt lakóhelye szerint illetékes HVI vezetőjét, aki telefaxon tájékoztatja arról, hogy a polgár szerepel-e a kisebbségi választói jegyzékben.

Az Országos Választási Bizottság a passzív választójogról a települési kisebbségi önkormányzati választáson című 21/2006. (VII. 4.) állásfoglalásában megállapította, hogy *„passzív választójoggal rendelkezik – azaz kisebbségi képviselővé választható – az, akit felvettek a kisebbségi választói jegyzékre, tekintet nélkül arra, hogy a lakóhelye szerinti településen sor kerül-e települési kisebbségi önkormányzati választás kitűzésére, illetve megtartására. A jelölt választójogának ellenőrzésére a lakóhelye szerinti kisebbségi választói jegyzék ad lehetőséget.”*

A jelölt szervezet által indított **jelöltnek nyilatkoznia** kell arról, hogy

- a) a kisebbség képviselőjét vállalja,
- b) a kisebbség nyelvét ismeri-e,
- c) a kisebbség kultúráját, hagyományait ismeri-e,
- d) korábban volt-e más kisebbség kisebbségi önkormányzatának tagja, vagy tisztségviselője.

A nyilatkozat tartalmát bárki megismerheti.

A választás megtartásának feltétele, hogy legalább öt jelölt induljon a települési kisebbségi választáson. Ha nincs jelölt, vagy a jelöltek száma ötnél kevesebb, a választás elmarad, és már csak a következő általános választáskor van mód települési kisebbségi önkormányzati választás megtartására.

A jelöltek bejelentésére, regisztrációjára, azonosítására, adataik ellenőrzésére, és az esetleges adateltérések kezelésére, valamint a közös jelöltekre a 6. fejezetben leírtak irányadóak.

3.7. Választási szervek

A települési kisebbségi választáson az alábbi **választási bizottságok** működnek:

1. szavazatszámoló bizottság,
2. helyi választási bizottság,
3. területi választási bizottság,
4. Országos Választási Bizottság.

Kisebbségi szavazatszámoló bizottság tagja a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkező személy lehet.

A kisebbségi jelölő szervezetek nem bízhatnak meg tagot a szavazatszámoló bizottságba. Mivel nincsen delegált tagja a bizottságnak, így a települési önkormányzat képviselő-testülete **5 tagot illetve póttagokat választ** a szavazatszámoló bizottságba.

A jelölő szervezetek a helyi választási bizottságba bízhatnak meg tagot. A megbízott tag a HVB ülései a saját kisebbségével kapcsolatos döntések meghozatalában teljes jogú tagként, egyéb kérdések tekintetében pedig tanácskozási joggal vesz részt.

A települési kisebbségi választáson az alábbi **választási irodák** működnek:

1. helyi választási iroda,
2. országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
3. területi választási iroda,
4. Országos Választási Iroda.

Az Országos Választási Bizottság a települési kisebbségi önkormányzati választások 2005-ben megváltozott szabályaira tekintettel szükségesnek tartotta, hogy az egy szavazókörral rendelkező településeken helyi választási bizottságok feladataival kapcsolatos szabályokat értelmezze. Eszerint:

„A Ve. 31. §-ában foglalt "egy szavazókörral rendelkező település" fogalmat választástípusonként külön kell értelmezni. Ebből következően a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán az egy szavazókörral rendelkező településen a helyi választási bizottság látja el abban az esetben is a szavazatszámoló bizottság feladatait, ha a szavazás napján az adott településen a települési kisebbségi önkormányzati választásra külön szavazókört hoztak létre.”

3.8. A szavazás menete

A kisebbségi jegyzéken szereplő választópolgárok a kisebbségek számára kialakított **külön szavazókörben** adhatják le szavazatukat. A kisebbségi szavazókörben több kisebbség választópolgárai is voksolhatnak, külön-külön választói jegyzék alapján. Újabb szavazókörral kialakítására akkor van mód, ha a kisebbségi választói jegyzéken (jegyzékeken) szereplő választópolgárok száma 1200 fő felett van.

Amennyiben két vagy több kisebbségi szavazókört kell kialakítani, ezek elhelyezése csak azonos épületben történhet.

Kisebbségenként külön szavazólapot kell készíteni melyen a jelöltek kisorsolt sorrendben szerepelnek.

A szavazólapot magyarul és a kisebbség nyelvén kell elkészíteni. A jelölt nevét csak a jelölt kérésére, a jelölő szervezet nevét pedig kizárólag a jelölő szervezet kérésére kell feltüntetni a kisebbség nyelvén is.

Közös jelölt esetén valamennyi jelölő szervezet neve feltüntetendő a szavazólapon.

A választópolgár – lakosságszámtól függetlenül – minden településen 5 jelöltre szavazhat. A szavazás lebonyolítása az általános szabályok szerint történik, a választópolgárok mozgóurnát is igényelhetnek.

3.9. Az eredmény megállapítása

A szavazatszámláló bizottságok jegyzőkönyvei alapján a helyi választási bizottság állapítja meg a választás eredményét, és azt jegyzőkönyvbe foglalja.

Az öt legtöbb szavazatot kapott jelölt szerez mandátumot.

Szavazategyenlőség esetén sorsolással kell megállapítani, a képviselő személyét az egyenlő szavazatot elért jelöltek közül.

Szavazatot nem szerző jelölt nem nyerhet mandátumot.

A fejezetben előforduló nyomtatványminták (megtalálhatók a CD-n): KisP1; KisE; N1

3.10. Önellenőrző kérdések

23. A települési kisebbségi választás anyagi jogi szabályait

- a. az 1997. évi C. törvény tartalmazza;
- b. a 2005. évi CXIV. törvény tartalmazza;
- c. az 1993. évi LXXVII. törvény tartalmazza.

24. Mely feltételek együttes megléte szükséges ahhoz, hogy a választópolgár a kisebbségi választáson választó és választható legyen?

- a. a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott 13 kisebbségek egyikéhez tartozik, ezt vállalja és kinyilvánítja, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik, kisebbségi választói jegyzékben szerepel.
- b. a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott 13 kisebbségek egyikéhez tartozik, ezt vállalja és kinyilvánítja, kisebbségi választói jegyzékben szerepel.
- c. a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvényben meghatározott 13 kisebbségek egyikéhez tartozik, ezt vállalja és kinyilvánítja, magyar állampolgár, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik, kisebbségi választói jegyzékben szerepel.

25. Melyik állítás igaz?

- a. A kisebbségi választói jegyzék nem nyilvános, abba csak a törvényben felsoroltak, az ott meghatározott célból tekinthetnek be.
- b. A kisebbségi választói jegyzék nem nyilvános, de a választópolgárok adatait a jelölő szervezetek díjfizetés ellenében igényelhetik.
- c. A kisebbségi választói jegyzék nyilvános, adatait bárki megismerheti.

26. A HVI vezetője július 15-ét követően nem törli a kisebbségi választói jegyzékről a polgárt, ha

- a. lakcímét megszünteti vagy azt érvénytelenítik;
- b. más településre költözött,
- c. a településen belül költözött más lakcímre.

27. Mikor kell megsemmisíteni a kérelmek elbírálásának sorrendjében vezetett kisebbségi választói jegyzéket, ha a választás kitűzésének feltétele július 15-én nem áll fenn?

- a. július 15-ét követően haladéktalanul
- b. a jelöltajánlás lezárultát követően haladéktalanul
- c. a szavazás eredményének jogerősé válását – a jogorvoslat esetén annak elbírálását– követően haladéktalanul

28. Ki tűzi ki a települési kisebbségi önkormányzati választást?

- a. a köztársasági elnök;
- b. az Országos Választási Bizottság;
- c. a helyi választási bizottság.

29. Akkor lehet kitűzni az adott településen a kisebbségi választást, ha

- a. a kisebbségi választói jegyzékben a választás kitűzésének napján legalább 30 választópolgár szerepel.
- b. a kisebbségi választói jegyzékben július 15-én legalább 30 választópolgár szerepel.
- c. a kisebbségi választói jegyzékben szerepel választópolgár.

30. Mely jelölő szervezetek vehetnek részt a települési kisebbségi önkormányzati választáson?

- a. pártok
- b. olyan társadalmi szervezetek, melyeknek legalább 2005. november 25-e óta rögzített célja az adott nemzeti vagy etnikai kisebbség képviselete
- c. pártok, és olyan társadalmi szervezetek, melyeknek legalább 2005. november 25-e óta rögzített célja az adott nemzeti vagy etnikai kisebbség képviselete

31. Kisebbségi jelölő szervezet bejelentéséhez csatolni kell

- a. a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonatot.
- b. az alapszabályt.
- c. a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonatot és az alapszabályt.

32. Lehet-e jelölt lakóhelyétől eltérő településen az a választópolgár, akinek a lakóhelye szerinti településen nem kerül sor kisebbségi települési önkormányzati választás megtartására?

- a. Nem, hiszen csak a lakóhely szerinti településen választható a választópolgár.
- b. Nem, mivel a lakóhelye szerinti településen a kisebbségi választói jegyzéket július 15-e után haladéktalanul meg kell semmisíteni, ha a választás kitűzésének feltétele nem áll fenn, így a jelölt választójogának ellenőrzésére nincs mód.
- c. Igen, a jelölt választójogát a lakóhelye szerinti kisebbségi választói jegyzéken ellenőrzik.

33. A települési kisebbségi választáson a kisebbségi jelöltnek nyilatkoznia kell arról, hogy az adott kisebbség nyelvét ismeri. Hogyan ellenőrzi ezt a helyi választási bizottság?

- a. nem vizsgálható
- b. nyelvvizsga-bizonyítvány bemutatásával kell igazolni
- c. az országos kisebbségi önkormányzat igazolja

34. Mely választási bizottság nem működik a települési kisebbségi választáson?

- a. szavazatszámoló bizottság
- b. helyi választási bizottság
- c. országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság
- d. területi választási bizottság
- e. Országos Választási Bizottság

35. Mely állítás igaz az alábbiak közül?

- a. A kisebbségi jelölő szervezet megbízottja a helyi választási bizottság ülésein a kisebbségével kapcsolatos döntés meghozatalában teljes jogú tagként vehet részt.
- b. A kisebbségi jelölő szervezet megbízottja a helyi választási bizottság ülésein teljes jogú tagként vesz részt.
- c. A kisebbségi jelölő szervezet megbízottja kizárólag tanácskozási joggal vehet részt a helyi választási bizottság ülésein.

36. Mely állítás igaz az alábbiak közül?

- a. A települési kisebbségi választásra kisebbségenként külön-külön szavazókört kell kialakítani.
- b. A települési kisebbségi választáson a kisebbségek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választására kialakított szavazókörben adhatják le szavazatukat.
- c. A települési kisebbségi választáson a szavazásra önálló, az önkormányzati választásoktól eltérő szavazókört (szavazóköröket) kell kialakítani.

37. A kisebbségi szavazólapot

- a. két nyelven kell elkészíteni, oly módon, hogy a jelölő szervezet és a jelölt neve az adott kisebbség nyelvén is szerepeljen.
- b. két nyelven kell elkészíteni, oly módon hogy a jelölő szervezet nevét csak a jelölő szervezet, a jelölt nevét pedig csak a jelölt kérésére kell a kisebbség nyelvén feltüntetni a szavazólapon.
- c. két nyelven kell elkészíteni, oly módon, hogy a jelölt nevét csak a jelölt kérésére kell a kisebbség nyelvén feltüntetni a szavazólapon.

38. Ki állapítja meg a települési kisebbségi önkormányzati választás eredményét?

- a. a szavazatszámláló bizottság
- b. a helyi választási bizottság
- c. az helyi választási iroda

4. A VÁLASZTÁSI SZERVEK

A Ve. értelmében a választásokat a választási bizottságok és a választási irodák bonyolítják le, ezeket együttesen választási szerveknek nevezzük.

4.1. A választási bizottságok

A választási bizottságok döntéshozó testületek. A törvény szerint a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választás tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a következő választási bizottságok működnek:

- szavazatszámláló bizottság (SZSZB) működik minden szavazóköri körben;
- az SZSZB feladatait az egy szavazóköri településeken a helyi választási bizottság (HVB) látja el;
- HVB működik minden településen;
- területi választási bizottság működik a megyékben (TVB), valamint a fővárosban (FVB);
- az egész országra kiterjed az Országos Választási Bizottság (OVV) hatásköre.

4.1.1. A választási bizottságok választott tagjai

Az SZSZB három választott tagból áll. A három választott tagot és a szükséges számú póttagot a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően választotta meg a helyi választási iroda vezetőjének indítványa alapján. A helyi választási iroda vezetője megvizsgálja az SZSZB-k működőképességét, ha szükséges, gondoskodik az új tagok, póttagok megválasztásáról.

A HVB legalább három választott tagból áll. Az egy szavazóköri körrel rendelkező településeken 5 tagú HVB-t kell választani akkor is, ha ott kisebbségi önkormányzati választásra kerül sor és emiatt kisebbségi szavazóköri is létre kell hozni. A tagokat és szükséges számban póttagokat a települési önkormányzat képviselő-testülete választja meg az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 51. napon. Személyükre a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt.

A területi választási bizottság három tagját és a póttagokat – a területi választási iroda vezetőjének javaslata alapján – a fővárosi, megyei közgyűlés választotta meg az országgyűlési választásokat megelőzően.

Az OVB öt tagját és szükséges számban póttagokat az Országgyűlés választotta meg az országgyűlési képviselőválasztást megelőzően, személyükre – a pártok javaslataira is figyelemmel – a belügyminiszter tett indítványt.

4.1.2. Delegálás a választási bizottságokba

A választási bizottságoknak – a választott tagokon felüli – további egy-egy tagját a választókerületben jelöltet, illetőleg listát állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt bízza meg.

A fentiek szerint megbízott tagot delegálhat:

- az SZSZB-be az egyéni képviselőjelöltet, polgármester-jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezet, továbbá a független jelölt,
- a HVB-be az egyéni képviselőjelöltet, illetve polgármester-jelöltet állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt,
- a TVB-be a területi választókerületben (megyében) listát állító jelölő szervezet.
- Az OVB-be az önkormányzati képviselőválasztáson nem lehet delegálni.

A közösen jelöltet, illetőleg listát állító szervezetek a jelölés, illetőleg a listaállítás szerinti választási bizottságba közösen bízhatnak meg egy tagot.

A választási bizottságok megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 9. napig a választási bizottság elnökénél, a szavazatszámoló bizottság megbízott tagjait a helyi választási iroda vezetőjénél kell bejelenteni.

4.1.3. A választási bizottsági tagok megbízatásának megszűnése

A választási bizottság választott tagjainak megbízatása a következő általános választásra létrehozott választási bizottság, alakuló üléséig tart. (Az SZSZB; TVB; OVB esetében általános választás alatt az országgyűlési képviselők soron következő választását, a HVB esetében a soron következő általános önkormányzati választást kell érteni).

A választási bizottság megbízott tagjának megbízatása az önkormányzati választás végleges eredményének közzétételével szűnik meg.

A választási bizottság tagjának megbízatása megszűnik:

- a megbízatási idő lejártával,
- ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,
- ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetetlenségét,
- továbbá lemondással és
- a megbízatás visszavonásával,
- a választási bizottság tagjának halálával.

Ha a választási bizottság megbízott tagjainak – a megbízatási idő lejártát kivéve – megszűnt, helyébe a jelölő szervezet, a független jelölt új tagot bízhat meg. Hasonló esetben a választott tag helyébe póttag lép, vagy szükség esetén helyette új tagot kell választani.

4.1.4. Összeférhetetlenség

A választási bizottságok független, csak a törvénynek alárendelt szervek, ezért az elfogulatlanság biztosítására a törvény számos kizárási okot fogalmaz meg.

Ennek megfelelően **a választási bizottságnak nem lehet tagja** a köztársasági elnök, állami vezető, közigazgatási hivatal vezetője, képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, jegyző, főjegyző, választási iroda tagja, a választási bizottság illetékességi területén működő közigazgatási szerv köztisztviselője, valamint jelölt. **Utóbbi szabály alól kivételt jelent, hogy a szavazatszámláló bizottságnak, illetve a helyi választási bizottságnak megbízott tagja lehet a más településen, a fővárosban más kerületben induló jelölt. A területi választási bizottság megbízott tagja pedig más megyében induló jelölt is lehet.**

További kizárási ok, hogy az olyan választási bizottságoknak, amelyek a jogorvoslati eljárásban egymással döntési, döntést felülbíráló kapcsolatba kerülhetnek, nem lehetnek tagjai az egymással hozzátartozói kapcsolatban álló személyek.

Nem lehet a választási bizottság választott tagja a fentiekén túl, aki a választókerületben nem rendelkezik lakcímmel, a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója sem, **ez a tilalom a delegált tagokra nem vonatkozik.** A törvény értelmében hozzátartozó az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa, az örökbefogadó és a nevelőszülő, az örökbefogadott és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs, az élettárs, a házastárs egyeneságbeli rokona, testvére, valamint a testvér házastársa.

4.1.5. A tagok jogai, a választási bizottság működése

A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére nem jár tiszteletdíj.

A választási bizottság tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a választási szerv tagját megillető bér megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a választási bizottság mellett működő választási irodától, a szavazatszámláló bizottság esetén a helyi választási irodától.

A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, a tagja pedig hivatalos személynek minősül.

A választási bizottság testületként működik. A választási bizottság üléséről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvben a kisebbségi véleményt is – indokaival együtt – rögzíteni kell. *A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát a választási bizottság – kérésükre, ingyenesen – átadja a jelöltek, jelölő szervezetek képviselőinek!*

A választási bizottságok működése és tevékenysége, valamint a választási bizottságok rendelkezésére álló adatok - törvényben megállapított kivétellel - nyilvánosak. Ez a nyilvánosság azonban nem járhat a szavazás titkosságának és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogok sérelmével.

A sajtó képviselői a választási bizottságok – beleértve a szavazatszámoló bizottságokat is a szavazatszámolás idején – tevékenységénél jelen lehetnek, azonban a bizottságok munkáját nem zavarhatják.

4.1.6. A választási bizottság döntése

A választási bizottság határozattal dönt, döntéséhez a tagok többségének jelenléte és a jelen levő tagok többségének azonos tartalmú szavazata szükséges. Csak igennel vagy nemmel lehet szavazni, tartózkodásra nincs mód. Ha a választási bizottság szavazása során egyenlő az igen és nem szavazatok száma, a vitát addig kell folytatni, amíg nem sikerül többségi álláspontot kialakítani, a választási eljárás ugyanis nem ismer kiegészítő rendelkezést szavazategyenlőség esetére. A határozatot – meghozatala napján – írásba kell foglalni.

A választási bizottság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást megállapítani. Minden olyan bizonyíték (különösen az irat, a kérelmező nyilatkozata, tanú nyilatkozata stb.) felhasználható, amely alkalmas a tényállás megállapításának megkönnyítésére. A választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást. A választási bizottság által hivatalosan ismert és köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.

A választási bizottság a kérelmező kérésére biztosítja a **szóbeli nyilatkozattétel** lehetőségét. Ugyanezt a jelenlévő ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni.

A határozatnak tartalmaznia kell:

- a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,
- a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét),
- az ügy tárgyának megjelölését,
- a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bíróági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást,
- az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta.

A választási bizottság határozatának egy példányát a delegált tag részére ingyenesen, kérés nélkül át kell adni.

Ha a választási bizottság határozatában név-, szám- vagy más elírás van, a bizottság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. Számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására csak akkor kerülhet sor, ha az nem hat ki az ügy érdemére.

4.1.7. A választási bizottságok feladata és hatásköre

A választási eljárási törvény szigorú hatáskörmegosztást érvényesít a választási bizottságok között, részletesen meghatározva az egyes bizottságok feladatait.

4.1.8. A szavazatszámoló bizottság feladatai

A szavazatszámoló bizottság

- ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
- indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

4.1.9. A helyi választási bizottság feladatai

A helyi választási bizottság

- dönt a polgármester-, a kislistás, illetőleg az egyéni választókerületi jelöltek, a kompenzációs listák, valamint a csak egy településen jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- kisorsolja a kompenzációs listák sorszámát,
- jóváhagyja a település szavazólapjainak adattartalmát,
- dönt a polgármester- és a képviselő-választással kapcsolatos kifogásról,
- dönt a szavazatszámoló bizottságnak a szavazóhelyiség ellenőrzése, a szavazás levezetése, a szavazás törvényes lebonyolításáról való gondoskodás, illetőleg a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben hozott döntések elleni fellebbezés esetében, ha az kizárólag a települési (polgármester-, képviselő-) választást érinti, valamint ha a települési és a területi önkormányzati vagy főpolgármester-választást egyaránt érinti,
- megsemmisíti a polgármester-, illetőleg a képviselő-választás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- egyenlő szavazatszám esetén kisorsolja, hogy a kislistás választáson melyik jelölt szerez mandátumot,
- megállapítja és közzéteszi a polgármester- és a képviselő-választás eredményét,
- kiadja a polgármesternek és a települési önkormányzati képviselőknek a megbízólevelet,
- kitézi az időközi polgármester- és képviselő-választást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,

- a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

4.1.10. A területi választási bizottság feladatai

A területi választási bizottság

- dönt a megyei/fővárosi listák és az azon levő jelöltek, a főpolgármester-jelöltek, valamint a csak egy megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- kisorsolja a megyei/fővárosi listák sorszámát,
- jóváhagyja a megyei/fővárosi listás szavazólap, valamint a főpolgármester-választás szavazólapjának adattartalmát,
- dönt a megyei/fővárosi listás választással és a főpolgármester-választással kapcsolatos kifogásról,
- dönt a szavazatszámoló bizottságnak a szavazóhelyiség ellenőrzése, a szavazás levezetése, a szavazás törvényes lebonyolításáról való gondoskodás, illetőleg a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben hozott döntések elleni fellebbezés esetében, ha az kizárólag a területi önkormányzati vagy főpolgármester-választást érinti,
- dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- megsemmisíti megyei/fővárosi listás választás, illetőleg a főpolgármester-választás eredményét, ha olyan törvénytértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- megállapítja és közlésezi a megyei/fővárosi listás választás, valamint a főpolgármester-választás eredményét,
- kiadja a megyei/fővárosi listán mandátumot szerzett képviselőknek és a főpolgármesternek a megbízólevelet,
- a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

4.1.11. Az Országos Választási Bizottság feladatai

Az OVB a legmagasabb szintű választási bizottság, igen széles jogkörrel rendelkezik. Ennek a széles jogkörnek egyik fontos eszköze az OVB által kiadott állásfoglalás, amely azonban kizárólag iránymutató jellegű, a konkrét ügyekben eljáró más választási bizottságokat, illetve bíróságokat nem kötelezi.

Az Országos Választási Bizottság

- állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
- dönt minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a helyi választási bizottság, illetőleg a területi választási bizottság hatáskörébe,

- dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- dönt a több megyében (megyében és fővárosban) jelöltet (listát) állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről,
- közlésezi a választás helyi választási bizottságok, illetőleg területi választási bizottságok által megállapított, országosan összesített eredményét,
- a tudomására jutott törvénytörés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- beszámol az Országgyűlésnek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásáról.

Az OVB-hez az Országos Választási Iroda címén lehet beadványokkal fordulni. Az OVB ülései a többi választási bizottsághoz hasonlóan nyilvánosak, azon mind a sajtó, mind az érdeklődők jelen lehetnek.

4.2. A választási irodák szervezete, tagjai

A választási irodák a választások előkészítésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek pártsemleges tájékoztatásával, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot ellátó szervek.

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a következő választási irodák működnek:

- helyi választási iroda,
- országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
- területi választási iroda,
- Országos Választási Iroda.

Valamennyi választási bizottság mellett választási iroda működik, mely ellátja a bizottság titkársági feladatait. A szavazatszámláló bizottság munkáját a helyi választási iroda egy tagja jegyzőkönyvezetőként segíti.

A választási irodák vezetői

A helyi és az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője a települési jegyző, a területi választási iroda vezetője a megyei/fővárosi főjegyző.

A választási irodák tagjai

A választási iroda tagjává köztisztviselő és közalkalmazott bízható meg határozatlan időre.

A választási irodáknak nem lehet tagja képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, választási bizottság tagja, a választókerületben jelöltként induló személy és annak hozzátartozója, valamint a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja.

A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője, az Országos Választási Iroda vezetőjét és tagjait az önkormányzati és területfejlesztési miniszter határozatlan időre bízza meg.

A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt esküt tesz. Az Országos Választási Iroda vezetője és tagjai megbízásukkor a megbízó előtt tesznek esküt.

Ha a választási iroda vezetőjével szemben kizárási ok merül fel, azt haladéktalanul köteles közölni a felettes választási iroda vezetőjével, aki kinevezi az iroda új vezetőjét.

A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okról a választási iroda vezetőjét köteles haladéktalanul tájékoztatni, aki őt felmenti.

4.3. A választási irodák tevékenysége

A választási irodák szakmai tevékenységét az önkormányzati és területfejlesztési miniszter az Országos Választási Iroda vezetője útján irányítja.

A választási irodák hierarchikus felépítését tükrözi az utasítási jog Ve-beli szabályozása:

Az Országos Választási Iroda vezetője valamennyi választási iroda vezetője részére, a területi választási iroda illetékességi területén az országgyűlési egyéni választókerületi és a helyi választási iroda vezetője részére, az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője illetékességi területén a helyi választási iroda vezetője részére a Ve.-ben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat.

A választási irodák szakmai függetlenségének és pártpolitikai befolyás alóli mentességének egyik garanciája az, hogy a polgármester, a képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés és annak tisztségviselője a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének, tagjainak nem adhat utasítást.

A választási irodák feladatait a Ve. a következőkben határozza meg:

A választási iroda

- hirdetményt tesz közzé a szavazás napjáról, a választással, a jelöléssel, a szavazással kapcsolatos tudnivalókról, továbbá az érvényes jelöléshez szükséges ajánlások számáról,
- közzéteszi a választókerület jelöltjeinek, a jelölő szervezeteknek a nevét, illetőleg a független jelölés tényét,
- közzéteszi a választási bizottságok tagjainak és a választási iroda vezetőjének nevét, a választási szervek hivatali helyiségének címét,
- megszervezi a választási szervek tagjainak oktatását, biztosítja a választópolgárok pártsemleges tájékoztatását,
- működteti a választások információs rendszereit,

- ellátja a jelöltajánlások ellenőrzésével kapcsolatos technikai feladatokat,
- működteti a választási csalást felderítő számítógépes programot,
- ellátja a belügyminiszter rendeletében meghatározott más feladatokat,
- a választási iroda feladatkörében jogosult közszolgálati kiadvány, hirdetmény kiadására.

4.4. Önellenőrző kérdések

39. Mikor kell megválasztani az HVB-t?

- a. a választás kitűzését követően a szavazást megelőző 20. napig
- b. a választás kitűzését követően a szavazást megelőző 51. napig
- c. a szavazást megelőző 72. napig bármikor

40. Mely választási bizottságok működnek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán?

- a. szavazatszámoló bizottság, egy szavazókörös településen helyi választási bizottság, területi választási bizottság, Országos Választási Bizottság
- b. szavazatszámoló bizottság, külképviseleti szavazatszámoló bizottság, helyi választási bizottság, területi választási bizottság, Országos Választási Bizottság
- c. szavazatszámoló bizottság, helyi választási bizottság, területi választási bizottság, Országos Választási Bizottság

41. Mely településeken működik helyi választási bizottság a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán?

- a. minden településen
- b. egy szavazókörrel rendelkező településeken
- c. sehol sem

42. Mi a különbség a választási bizottság delegált és választott tagjai között?

- a. azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek, azzal, hogy a megbízott tagok részére - a központi költségvetésből - nem jár tiszteletdíj
- b. nincs különbség közöttük
- c. a megbízott tagok csak tanácskozási joggal vehetnek részt a bizottság munkájában

43. Meddig tart a választott választási bizottsági tagok megbízatása?

- a. a választás végleges eredményének közléséig
- b. a következő általános választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig
- c. a szavazást követő 90. napig

44. Meddig tart a megbízott választási bizottsági tagok megbízatása?

- a. a választás végleges eredményének közzétételéig
- b. a következő általános választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig
- c. a szavazást követő 90. napig

45. Mi a választási bizottságok elsődleges feladata a választásokkal kapcsolatban?

- a. a törvényesség biztosítása, pártatlanság érvényesítése
- b. a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, pártatlanság érvényesítése, ha szükséges a választás törvényes rendjének helyreállítása
- c. jogorvoslati kérelmek elbírálása

46. Az Országos Választási Bizottságba a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán

- a. tagot delegálhat valamennyi, a választáson induló jelölő szervezet
- b. tagot delegálhat az a jelölő szervezet, amely több megye, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani
- c. nem lehet tagot delegálni

47. A választási bizottságok megbízott tagjait meddig lehet bejelenteni?

- a. a szavazás napját megelőző 23. napig
- b. a szavazás napját megelőző 9. napig
- c. a szavazás napját megelőző 16. napig

48. A választási bizottságnak választott tagja nem lehet

- a. Zrt. elnöke vagy más vezető tisztségviselője
- b. választási iroda tagja
- c. közalkalmazott

49. A választási bizottságnak megbízott tagja nem lehet

- a. a jelölt felesége
- b. választási iroda tagja
- c. a jelölő szervezet tagja

50. Hány választott tagja van a helyi választási bizottságnak az egy szavazókörral rendelkező településen?

- a. 5
- b. 3
- c. 7

51. Hány választott tagja van a helyi választási bizottságnak a több szavazókörrrel rendelkező településen?

- a. 5
- b. 3
- c. 7

52. A választási bizottság határozatainak érvényességéhez

- a. a tagok többségének jelenléte és a jelenlévők többségének azonos tartalmú szavazata szükséges
- b. a tagok többségének jelenléte és a jelenlévők azonos tartalmú szavazata szükséges
- c. a tagok többségének jelenléte és az összes tag többségének azonos tartalmú szavazata szükséges

53. A tényállás megállapításához...

- a. csak tanúbizonyítás, közokiratba foglalt nyilatkozat, illetve tárgyi bizonyíték használható fel
- b. csak írásbeli nyilatkozat használható fel, tanúbizonyításra nincs mód
- c. minden olyan bizonyíték felhasználható, amely alkalmas a tényállás megállapításának megkönnyítésére

54. Milyen feltételekkel lehet átadni a választási bizottság üléséről készült jegyzőkönyvet a jelöltek képviselőinek?

- a. kérésükre másolati példányt kell biztosítani térítés ellenében
- b. kérésükre ingyenes másolati példányt kell átadni
- c. megtekintésre át kell adni az eredeti jegyzőkönyvet, másolat nem készíthető

55. A választási bizottság határozatának nem kell tartalmaznia:

- a. a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást
- b. a fellebbezés (bíróági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást
- c. a kisebbségi véleményt, illetve annak indokait

56. A határozatban lévő, az ügy érdemére ki nem ható név-, szám- vagy más elírás...

- a. csak kérelemre javítható
- b. kérelemre és hivatalból is javítható
- c. csak jogorvoslati eljárás keretében módosítható

57. A határozat rövid úton való közlése nem hajtható végre:

- a. elektronikus dokumentum formájában (e-mail)
- b. telefaxon
- c. telefonon

58. Mely szerv választja meg a HVB választott tagjait?

- a. a település képviselő-testülete
- b. a fővárosi, megyei közgyűlés
- c. a TVB

59. A végrehajtás időpontját tekintve van-e különbség a határozat rövid úton való közlése és kézbesítése között?

- a. nincs, mindkettőt a határozat meghozatalának napján kell végrehajtani
- b. van, a rövid úton való közlést a határozat meghozatalának napján kell végrehajtani, ha nem lehetséges, akkor kézbesíteni kell, amelynek nincs a törvényben meghatározott határideje
- c. van, a rövid úton való közlést a határozat meghozatalának napján teljesíteni kell, ezt követően a határozat meghozatalát követő három napon belül kézbesíteni is kell a határozatot.

60. Mely választási irodák működnek az önkormányzati választásokon?

- a. helyi választási iroda, országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda, területi választási iroda, Országos Választási Iroda, külképviseleti választási iroda.
- b. helyi választási iroda, területi választási iroda, Országos Választási Iroda, külképviseleti választási iroda
- c. helyi választási iroda, országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda, területi választási iroda, Országos Választási Iroda.

61. A felsoroltak közül ki lehet a választási iroda tagja?

- a. A megyei közgyűlés elnöke
- b. A jelöltként nem induló polgármester felesége
- c. A településen induló jelölt édesanyja

62. Ki bízza meg az Országos Választási Iroda vezetőjét?

- a. az önkormányzati és területfejlesztési miniszter
- b. a miniszterelnök
- c. a köztársasági elnök

63. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán

- a. a Magyar Köztársaság valamennyi külképviseletén működnek külképviseleti választási irodák
- b. csak a nagykövetségeken működnek külképviseleti választási irodák
- c. nem működnek külképviseleti választási irodák

64. Milyen levelezési programon keresztül működnek együtt a választási irodák?

- a. Választási Ügyviteli Rendszer
- b. BM Intranet
- c. iwiw

65. Ki nevezi ki a helyi választási iroda tagjait?

- a. a polgármester
- b. az OEVI vezetője
- c. a helyi választási iroda vezetője

66. Mely feladatot nem végez a választási iroda?

- a. Hirdetményt tesz közzé a szavazás napjáról, a választással, a jelöléssel, a szavazással kapcsolatos tudnivalókról, továbbá az érvényes jelöléshez szükséges ajánlások számáról.
- b. Dönt a kampánycsend-sértéssel kapcsolatos kifogásokról.
- c. Ellátja a jelöltajánlások ellenőrzésével kapcsolatos technikai feladatokat.

67. Mi a választási irodák feladata az önkormányzati választásokkal kapcsolatban?

- a. A választási irodák a pártok programjának összegyűjtésével, arról adott tájékoztatással segítik a választópolgárokat a számukra szimpatikus jelölt vagy jelölő szervezet kiválasztásában.
- b. A választási irodák a választások előkészítésével, lebonyolításával, pártsemleges tájékoztatással, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot végzik.
- c. A választási irodák kizárólagos feladata a jelöltek és jelölő szervezetek felkészítése a választással összefüggő jogszabályok ismeretére, különösen a kampány, a kampánycsend, az ajánlás és a szavazás eredményének megállapításával kapcsolatos kérdésekben.

5. A VÁLASZTÓI NÉVJEGYZÉK ÖSSZEÁLLÍTÁSA ÉS TOVÁBBVEZETÉSE

5.1. A választójogosultság

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a választójogosultsággal összefüggésben meg kell különböztetnünk aktív és passzív választójogot és ehhez kapcsolódó eltérő személyi kört.

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 70. §-ában foglaltak értelmében a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán **választható és választó** (aktív választójog) a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező minden nagykorú magyar állampolgár és az Európai Unió más tagállamának nagykorú állampolgára, amennyiben a választás napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik. Polgármesterré és főpolgármesterré csak magyar állampolgár választható.

A Magyar Köztársaságban minden menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert nagykorú személyt megilleti az a jog, hogy a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek választásán **választó** legyen (passzív választójog), amennyiben a választás napján a Magyar Köztársaság területén tartózkodik.

Nincs választójoga annak, aki jogerős ítélet alapján a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság, illetőleg a közügyek gyakorlásától eltiltás hatálya alatt áll, szabadságvesztés büntetését vagy büntetőeljárásban elrendelt intézeti kényszergyógykezelését tölti. Az Európai Unió más tagállamának nagykorú állampolgára akkor sem választható, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy más hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából.

5.2. A lakóhely és lakcím fogalma a választási eljárásban

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 149. §-ának q) pontja szerint lakóhelynek tekintendő annak a lakásnak, vagy ennek hiányában – a külföldön élő magyar és nem magyar állampolgár kivételével – szükségből használt helyiségnek, szálláshelynek a címe, amelyet a választópolgár életvitelszerűen otthonául használ, amennyiben azt a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban lakcímként bejelentett.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. §-ának (4) bekezdése szerint, „A polgár lakcím adata: bejelentett lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címe (a továbbiakban együtt: lakcím).”

A hivatkozott törvényi rendelkezésekre figyelemmel a választójogosultat bejelentett lakóhely hiányában, bejelentett érvényes tartózkodási helye szerint szükséges a névjegyzékbe felvenni.

5.3. A névjegyzék és az értesítő elkészítése

A választás kitűzését követően a HVI vezetője a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, valamint a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása adatai alapján településen és a fővárosi kerületen belül szavazóköriként készíti vagy

készíteti el a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékét és a névjegyzékbe való felvételtől szóló értesítőket. A névjegyzék, illetőleg az értesítők elkészítéséhez szükséges adatállományokat a közigazgatási hivatal, illetőleg a BM KH bocsátja rendelkezésre.

A névjegyzéket és értesítőket elkészítheti maga a HVI, vagy megbízhat más HVI-t, közigazgatási hivatalt, illetőleg a BM KH-t az elkészítésével.

A névjegyzék tartalmazza a választópolgár

- családi és utónevét,
- születési családi és utónevét,
- a lakcímét,
- a névjegyzékbeli sorszámát,
- a személyi azonosítóját (csak a névjegyzék második példányán szerepel).

Abban az esetben, ha egy lakcímen két azonos nevű személy szerepel, akkor a névjegyzék tartalmazza a választópolgár születési idejét, ennek azonossága esetén egyéb természetes személyazonosító adatát is.

A névjegyzék a választópolgárok adatain kívül tartalmazza még a választás évét, megye és település megnevezését, valamint a szavazókör sorszámát. A névjegyzék a 10000-nél több lakosú települések esetén az egyéni választókerület sorszámát is tartalmazza.

A névjegyzéken bekövetkező változásokat a HVI vezetője folyamatosan vezeti a választást megelőző nap 16 óráig. A névjegyzék továbbvezetése manuálisan vagy számítógép segítségével történhet. A névjegyzék manuális továbbvezetése esetén a névjegyzéket 2 példányban kell elkészíteni. Számítógépes továbbvezetés esetén 1 példányban szükséges kinyomtatni, amelyen a személyi azonosító nem szerepel. Ez a példány szolgál a közszemlére tételre. A kampánycélú adatszolgáltatásra tekintettel erről másolatot kell készíteni. (Számítógépes továbbvezetés esetén a szavazókörökbe a névjegyzékzáraskor nyomtatott névjegyzék kerül).

A HVI vezetője a névjegyzék összeállításával egyidőben elkészíti vagy elkészítteti a névjegyzékbe történt felvételtől szóló értesítőket.

Az értesítő tartalmazza

- a választópolgár családi és utónevét,
- lakcímét,
- személyi azonosítóját,
- névjegyzékbeli sorszámát,
- egyéb technikai adatokat,
- a szavazás helyét és idejét,
- szavazással kapcsolatos egyéb tudnivalókat.

5.4. A névjegyzék közszemlére tétele

A Ve. 14. § (1) bekezdésben foglaltak szerint a településeken, fővárosi kerületekben a névjegyzéket a szavazás napja előtt 60 nappal – nyolc napra – közszemlére kell tenni. A HVI vezetője gondoskodik arról, hogy a névjegyzék a polgármesteri hivatal olyan helyiségében (pl. ügyfélszolgálati irodában, jegyzői titkárságon, népesség-nyilvántartási irodában, választási információs szolgálat, stb.) kerüljön elhelyezésre, ahol az minden érdeklődő állampolgár kérésére megtekinthető. A közszemlére tétel idejéről és helyéről a lakosságot helyben a szokásos módon (hirdetmény útján) tájékoztatni kell.

A HVI vezetője legkésőbb a szavazás napja előtti 58. napig zárt borítékban juttatja el a választópolgároknak a névjegyzékbe vételükről szóló értesítőt, valamint az ajánlószelvényeket tartalmazó tömböt. (Az értesítő és az ajánlószelvényeket tartalmazó tömb kiküldésével jelölő szervezet vezetője, vagy tagja nem bízható meg.).

A névjegyzékből való kihagyás, illetőleg törlés vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt kifogást lehet benyújtani a HVI vezetőjénél, aki a kifogásról legkésőbb a beérkezését követő napon dönt.

A HVI vezetője

- amennyiben helyt ad a kifogásnak a névjegyzéket módosítja,
- amennyiben elutasítja a kifogást, úgy azt a beérkezését követő napon megküldi a helyi bíróságnak, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak. A bíróság a kifogásról a beérkezését követő 3 napon belül dönt. Ha a bíróság a kifogást alaposnak tartja, akkor elrendeli a névjegyzék módosítását, ellenkező esetben a kifogást elutasítja.

A HVI vezető döntését, illetőleg a bíróság határozatát az érintettel és azzal, aki a kifogást benyújtotta közölni kell.

5.5. A település –címre bejelentett választópolgárok szavazási lehetősége

Az a polgár, aki sem érvényes lakóhellyel, sem érvényes tartózkodási hellyel nem rendelkezik, csak akkor gyakorolhatja választójogát, ha az adott településen településszintű lakóhelyet létesít. A településszintű lakóhellyel rendelkező személyeket fel kell venni a település egy meghatározott, a HVI vezetője által kijelölt szavazókör névjegyzékére, ezzel biztosítva számukra a szavazás lehetőségét. A névjegyzékre vétel előtt HVI vezetőjének egyeztetnie kell a BM Központi Hivatallal, hogy a bejelentkezni kívánó személy szerepel-e a választójoggal nem rendelkezők nyilvántartásában.

5.6. A névjegyzék vezetése a szavazás napjáig

A névjegyzéket a HVI vezetője a választást megelőző nap 16 óráig vezeti a BM KH által a rendelkezésére bocsátott, személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban bekövetkezett változásokról szóló segédlista alapján.

A HVI vezetője hozzá a BM KH-tól, más jegyzőtől érkezett – a személyi adatokban és lakcímekben bekövetkezett – változásokról, valamint a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartásában bekövetkezett változásokról kapott értesítés alapján a névjegyzék mindkét példányát tovább vezeti.

5.6.1. A jegyzők egymás közötti értesítése

A HVI vezetője ÉRTESÍTÉS-t küld az érintett polgár korábbi lakóhelye – ennek hiányában tartózkodási helye – szerint illetékes jegyzőnek a hozzá új lakóhely – ennek hiányában tartózkodási hely – létesítése miatt bejelentkező polgárról. A HVI vezetője a tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt értesíti, ha a hozzá bejelentkező polgár csak tartózkodási hellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy egyidejűleg azt megszünteti vagy sem.

A korábbi lakcím szerint illetékes HVI vezetője hivatalból tájékoztatja az új lakcím szerint illetékes HVI vezetőjét arról, hogy a választópolgár

- a névjegyzékben szerepelt, vagy
- a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában szerepelt, továbbá annak okáról, vagy
- igazolást kapott, vagy
- sem a névjegyzékben, sem a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában nem szerepelt.

A HVI vezetője értesítést küld az illetékes jegyzőnek abban az esetben is, ha nála – az adott településen, fővárosi kerületben – olyan a választójogosultság megváltozásával összefüggő, személyi adatokban bekövetkezett változás történik (halálozás, kiskorú házasságkötése, nagykorú névváltozás, stb.) amelynél az érintett személy lakóhelye (annak hiányában tartózkodási helye) nem az adott településen van.

5.6.2. A névjegyzék vezetésének szabályai

A *névjegyzékbe történő felvétel* esetén a választópolgár adatait – nevét, lakcímét – a felvétel okának feltüntetésével a névjegyzéken az utolsó sorszámot követő sorszámmal kell felvenni.

A HVI vezetője a névjegyzékre:

- felveszi az illetékességi területén lakóhelyet – ennek hiányában tartózkodási helyet – létesített választópolgárt,
- felveszi az időközben magyar állampolgárság, EGT tartózkodási engedély, letelepedési engedély, menekült státusz megszerzése révén választójogosulttá vált polgárt, függetlenül attól, hogy rendelkezik-e már a polgár személyi azonosítóval,
- felveszi a házasságkötés révén választójogosulttá vált polgárt,

- felveszi a választójogát időközben visszanyert polgárt,
- felveszi a tartózkodási hely ellenőrzését követően igazolás alapján az igazolással szavazni kívánó polgárt a bejelentett tartózkodási helye szerinti szavazókör jegyzékére, valamint az igazolás alapján névjegyzékre vett választópolgárok jegyzékére („F” jelű nyomtatvány)
- felveszi azt a polgárt, aki érvényes személyazonosító igazolványa (vagy más személyazonosításra alkalmas okmánya) és lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján kéri felvételét,
- felveszi azt a választópolgárt, akit – jogos kifogás alapján – a HVI vezetőjének döntése, vagy bírósági határozat alapján névjegyzékre kell venni.

A névjegyzékből történő **törlésnél vagy helyesbítéseknél** a törlendő személy adatait, illetve a helyesbíteni kívánt adatot – az eredeti adatok olvashatóságát nem érintő módon – a névjegyzéken át kell húzni.

A HVI vezetője a névjegyzékből

- törli az illetékességi területén lakóhelyet megszüntető választópolgárt (településen belüli lakcímváltozás kivételével),
- törli az időközben elhalálozott választópolgárt,
- törli azt a polgárt, aki magyar állampolgárságát elvesztette, akinek EGT tartózkodási engedélyének érvényességi ideje lejárt vagy azt visszavonták, akinek letelepedési engedélyét, illetőleg menekültkénti elismerését visszavonták,
- törli azt a polgárt, aki választójogát elvesztette,
- törli a választópolgárt a névjegyzékről, egyidejűleg a tartózkodási helyet feltünteti a névjegyzéken, ha részére tartózkodási helyen történő szavazás miatt igazolást ad ki, valamint felveszi őt az igazolás kiadása miatt a névjegyzékből törölt választópolgárok jegyzékére („T” jelű nyomtatvány),
- törli azt a választópolgárt, aki – jogos kifogás alapján – a HVI vezetőjének döntése, vagy bírósági határozat alapján a névjegyzékből törölni kell,

A HVI vezetője a névjegyzéken átvezeti az illetékességi területén lakóhellyel rendelkező polgárok tekintetében

- a névváltozásokat,
- a településen belüli lakcímváltozásokat.

A törlés, felvétel okát a HVI vezetőjének a névjegyzék munkapéldányán szövegesen, valamint a névjegyzékből utólag az igazolás miatt töröltekről („T” jelű) vagy a névjegyzékbe utólag az igazolás bemutatása miatt felvettekről („F” jelű) vezetett jegyzéken kell feltüntetni. A felvételt, a törlést, valamint a helyesbítést dátummal és aláírással kell hitelesíteni. (A „T” illetve „F” jelű jegyzéken kizárólag az igazolás miatt törölt, vagy igazolás kiadása miatt felvett választópolgár adatait kell szerepeltetni!)

Ha jegyzői vagy bírósági döntés alapján a választópolgárt a névjegyzékre felvettek, abból törölték, vagy azon adatait helyesbítették, erről az érintett részére értesítést kell küldeni.

A névjegyzéket módosítani kell, ha:

- a választópolgár igazolást kér,
- a választópolgár érvényes igazolással rendelkezik,
- a polgár érvényes személyazonosító (vagy más személyazonosításra alkalmas hatósági igazolványa) és lakcímet igazoló hatósági igazolvány alapján kéri felvételét,
- a választópolgár lakóhelyet változtat,
- a választópolgár – jogos kifogás alapján – a helyi választási iroda vezetőjének döntése vagy bírósági határozat alapján felvételre vagy törlésre kerül,
- a választást megelőzően a személyiadat- és lakcímnnyilvántartáson a személy egyéb adataiban bekövetkezett változást vezetnek át (pl. halálozás, honosítás, névváltozás, stb.),
- időközben magyar állampolgárság, EGT tartózkodási engedély, letelepedési engedély, menekült státusz megszerzése révén választójogosulttá vált polgárt,
- ha a jegyző a névjegyzék ellenőrzése során a nyilvántartás hiányosságából vagy hibájából eredően utólagosan módosítja a névjegyzéket.

5.7. A névjegyzék lezárása és a névjegyzék vezetése a szavazás napján

5.7.1. A névjegyzék lezárása

A HVI vezetője a választást megelőző nap 16 óra után a névjegyzéket az utolsó sorszám után következő sor áthúzásával lezárja, felvezeti rá a zárásig töröltek és felvettek, valamint a névjegyzéken a zárásakor szereplő választópolgárok számát, továbbá aláírásával és pecsétjével hitelesíti.

Ezt követően a HVI vezetője

- a) 1 példányban kitölti a „Zárólap”-ot és adattartalmát rögzíti;
- b) kitölti az „Összesítő lap” fejrészét, valamint 1., 2., 3. oszlopait a település valamennyi szavazóköreire, és a napközbeni jelentések számának megfelelő számú példánnyal másolja a napközbeni jelentéshez;
- c) a még el nem küldött „T” jegyzéke(ke)t, valamint az eddig kiállított, még el nem küldött „F” jegyzéke(ke)t az okmányirodába továbbítja rögzítésre.

A HVI vezetője a lezárt és hitelesített névjegyzéket az SZSZB elnökének adja át.

5.7.2. A névjegyzék vezetése a szavazás napján

A szavazás napján a jegyzőkönyvvezető az SZSZB döntése alapján felveszi a névjegyzékre azokat a polgárokat, akik azt igazolás alapján, illetve arra hivatkozva kérik, hogy lakóhelyük a szavazókör területén van. A választópolgár ebben az esetben akkor vehető fel a névjegyzékre, ha személyazonosságát és lakcímét igazolja a következő **érvényes** igazolvány(ok) bemutatásával:

- a. Lakcímet tartalmazó érvényes személyazonosító igazolvánnyal, **vagy**
- b. Érvényes lakcímigazolvánnyal **ÉS**:
 - érvényes személyazonosító igazolvánnyal, vagy
 - érvényes útlevelel, vagy
 - érvényes kártya formátumú (2001. január 1. után kiállított) vezetői engedéllyel, vagy
 - érvényes útlevelel és EGT tartózkodási engedéllyel (EU-s állampolgár esetén).

5.7.3. Az igazolással érkező választópolgár névjegyzékbe vétele

Az igazolás és a személyazonosságot és lakcímet igazoló igazolványok egyidejű bemutatását követően fel kell venni a névjegyzékre és az F jelű jegyzékre azt a választópolgárt, aki igazolással rendelkezik.

A szavazás befejezését követően a jegyzőkönyvvezető a névjegyzéket lezárja. Az „F” jegyzék még el nem küldött példányait az okmányirodai HVI-hez kell továbbítani feldolgozásra. A HVI vezetője a névjegyzéket és az igazolásokat a szavazás napja után a választási iratok között megőrzi, majd a megőrzési idő lejártakor azokat megsemmisíti.

5.8. Igazolás kiadása, igazolással szavazás

A lakóhelyen történő szavazás szabálya alól csak az **igazolással való szavazás** jelent kivételt, melynek **szabályai az országgyűlési választás igazolásra vonatkozó szabályaitól eltérőek.**

Az a választópolgár, aki lakóhelyén túl tartózkodási hellyel is rendelkezik, lakóhelyén vagy igazolás alapján tartózkodási helyén szavazhat.

Az önkormányzati választáson a választópolgár csak abban az esetben szavazhat igazolással tartózkodási helyén, ha azt legkésőbb a választás kitűzését megelőző napig létesítette és legalább a választás napjáig érvényes. A választópolgár csak a tartózkodási helye szerinti szavazókörben adhatja le a szavazatát.

Igazolást legkésőbb a szavazást megelőző második nap 16 óráig lehet kiadni. Igazolást személyesen vagy meghatalmazott útján lehet kérni. Az igazolás ajánlott levélben is kérhető, feltéve hogy az az illetékes helyi választási irodához legkésőbb a szavazást megelőző 5. napon megérkezik. A levélben meg kell jelölni a tartózkodási hely címét, ahol a választópolgár szavazni kíván. A levélben kért igazolást a választópolgár

számára, az általa megjelölt címre tértivevénnyel kell megküldeni. Az igazolás kiadásához az igazolást kérő a nevét, személyi azonosítóját és lakcímét köteles közölni.

Igazolás faxon és e-mailben nem kérhető!

A lakóhely szerinti illetékes HVI vezetője az igazolás kiadása előtt a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban ellenőrzi, hogy a tartózkodási hely létesítésének időpontja a választás kitűzésénél korábbi-e, illetve hogy a tartózkodás hely legalább a választás napjáig érvényes-e. Az igazolás kiadásakor HVI vezetője a választópolgárt törli a névjegyzékből és egyidejűleg a névjegyzéken feltünteti a tartózkodási helyet, ha a tartózkodási helyen történő szavazáshoz igazolást ad ki. A választópolgárt fel kell venni a névjegyzékből igazolás alapján törölt választópolgárok jegyzékére („T” jegyzék).

Az igazolást egy példányban, eredetben kell kiadni! Az igazolás átvételét a választópolgár, illetőleg e célra szóló meghatalmazás alapján az általa megbízott személy az aláírásával elismeri.

Az igazolással szavazni kívánó választópolgár a szavazás napja előtt a tartózkodási helye szerinti választási iroda vezetőjénél kérheti névjegyzékbe vételét. A HVI vezetője – kérelemre – az igazolás alapján felveszi az igazolással szavazni kívánó választópolgárt a bejelentett tartózkodási helye szerinti szavazókör névjegyzékére, ha a polgár az illetékességi területén a választás kitűzésének napját megelőzően létesített és legalább a választás napjáig érvényes tartózkodási hellyel rendelkezik. A névjegyzékre vétellel egyidejűleg bevonja igazolását és felveszi őt a névjegyzékbe igazolás alapján felvett választópolgárok jegyzékére („F” jegyzék).

Az a választópolgár, aki nem kérte a tartózkodási helye szerinti HVI vezetőjétől a szavazás napja előtt a névjegyzékre vételét, az a szavazás napján a tartózkodási helye szerinti szavazókör szavazatszámlláló bizottságától kérheti névjegyzékre vételét választójoga gyakorlása érdekében. A személyazonosság, valamint a tartózkodási hely megállapítására alkalmas igazolvány bemutatását követően választópolgárt a névjegyzékre és az igazolással szavazók „F” jegyzékére fel kell venni, egyidejűleg az igazolást be kell vonni.

Fénymásolatot, vagy faxon érkezett igazolást elfogadni nem szabad!

Előfordulhat, hogy a választópolgár a tartózkodási helyen szavazás érdekében kért és kapott igazolást, de valamilyen okból mégis a lakóhelye szerinti szavazókörben kíván szavazni, amelynek névjegyzékéből az igazolás kiadása miatt törölték. Ilyen esetben a lakóhely szerinti szavazatszámlláló bizottság az igazolást tőle elveszi és személyazonosságának és lakcímének igazolását követően ismételt felveszi őt a következő sorszámon a választók névjegyzékébe, valamint egyidejűleg az igazolással szavazók „F” jegyzékére.

5.9. A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzékének vezetése

A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok jegyzéke tartalmazza

- a település nevét,
- településen belül a szavazókör sorszámát,
- a polgár személyi azonosítóját,
- családi és utónevét,
- anyja nevét,
- születési helyét és idejét,
- lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási helyét,
- a választójogból kizárás okát, kezdetének és várható megszűnésének időpontját.

A HVI vezetője a közigazgatási hivataltól – a fővárosi kerületek és a Pest megyei települések a BM KH-tól – kapott jegyzéket felülvizsgálja, majd az esetleg szükséges korrekciókat a névjegyzéken átvezeti.

A nyilvántartásban bekövetkezett változásokat tartalmazó megyei/fővárosi bontású állományokat a BM KH a szavazást megelőző 5. napon hálózaton továbbítja a közigazgatási hivatalok részére, amelyek haladéktalanul elkészítik és a szavazást megelőző 3. napig a HVI-k részére átadják a változásjegyzéket.

A változásjegyzék alapján a HVI vezetője

- törli a jegyzékből azokat, akik választójogukat visszanyerték, és egyidejűleg felveszi őket a névjegyzék soron következő sorszáma alá,
- felveszi a jegyzékbe azokat, akik választójogukat elveszítették, és egyidejűleg a névjegyzékből törli őket,
- ha a választójogukat elveszített polgárnak ezt megelőzően igazolást adott ki, értesíti az illetékes jegyzőt a polgár választójogának elvesztéséről.

5.10. A névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat szabályai

Az általánostól eltérő szabályok érvényesek a névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat során.

A névjegyzékből való kihagyás, illetőleg törlés vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt, azaz a szavazást megelőző 60. naptól számított 8 napon keresztül lehet kifogást benyújtani.

A kifogást a helyi választási iroda vezetőjéhez kell benyújtani, aki a kifogásról legkésőbb a beérkezését követő napon dönt. Ha a helyi választási iroda vezetője a kifogásnak helyt ad, a névjegyzéket módosítja. Ha a helyi választási iroda vezetője a kifogásnak nem ad helyt, a kifogást legkésőbb a beérkezését követő napon megküldi a helyi bíróságnak, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak.

A bírósági eljárásban is speciális szabályok érvényesülnek, hiszen az ügyvédi képviselő nem kötelező. A bíróság a kifogásról a beérkezését követő három napon belül dönt. Ha a bíróság a kifogást alaposnak tartja, elrendeli a névjegyzék módosítását, ellenkező esetben a kifogást elutasítja és döntése ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

5.11. A fejezethez tartozó nyomtatványminták (megtalálhatók a CD-n)

1. Névjegyzék *(BM rendelet 1. melléklet 1. sz. minta)*
2. Értesítő *(BM rendelet 1. melléklet 2. sz. minta)*
3. Igazolás *(BM rendelet 1. melléklet 3. sz. minta)*
4. T jegyzék *(BM rendelet 1. melléklet 4. sz. minta)*
5. F jegyzék *(BM rendelet 1. melléklet 5. sz. minta)*
6. Zárólap *(BM rendelet 1. melléklet 6. sz. minta)*

5.12. Önellenőrző kérdések

68. Hol szavazhat az a választópolgár aki a szavazás napján külföldön van?

- a. nem szavazhat
- b. a Magyar Köztársaság nagykövetségein
- c. a Magyar Köztársaság nagykövetségein és főkonzulátusain

69. Ki nem választható polgármesternek?

- a. aki országgyűlési képviselő
- b. az a magyar állampolgár, aki más településen rendelkezik lakóhellyel
- c. az Európai Unió más tagállamának polgára

70. Kit lehet önkormányzati képviselőnek választani a felsoroltak közül?

- a. az Európai Unió más tagállamának polgárát
- b. menekültként elismert személyt
- c. letelepedettként elismert személyt

71. Mely esetben szavazhat az a polgár, aki sem érvényes lakóhellyel, sem érvényes tartózkodási hellyel nem rendelkezik?

- a. ha az adott település HVI vezetője ezt számára engedélyezte
- b. ha az adott településen a választás előtt településszintű lakóhelyet létesít
- c. ha a szavazatszámoló bizottság felveszi a névjegyzékre

- 72. Hol szavazhatnak a településszintű lakóhellyel rendelkező személyek?**
- a település bármely szavazókörében
 - abban a szavazókörben, ahol a szavazás napján a névjegyzékre felvételük magukat
 - a település egy meghatározott, a HVI vezetője által kijelölt szavazókörében
- 73. Kik kérhetnek igazolást lakóhelyüktől távol történő szavazáshoz?**
- az a választópolgár, aki szavazás napja előtt bejelentett lakóhelye mellett tartózkodási helyet is létesített
 - az a választópolgár, aki a választás kitűzését megelőző napig tartózkodási helyet létesített, amely legalább a választás napjáig érvényes
 - az a választópolgár, aki a szavazás napján lakóhelyétől távol tartózkodik
- 74. Kitől kell kérni a tartózkodási helyen történő szavazáshoz az igazolást?**
- a tartózkodási hely szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől
 - a lakóhely szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől
 - a személyiadat- és lakcímnnyilvántartótól
- 75. Az a választópolgár, aki kért és kapott a tartózkodási helyen történő szavazáshoz igazolást, mely szavazókörben szavazhat?**
- a helyi választási iroda vezetője által kijelölt szavazókörben
 - a település bármely szavazókörében
 - a tartózkodási helye szerinti szavazókörben
- 76. Az igazolással rendelkező választópolgár mikor kérheti a tartózkodási helye szerinti szavazókör névjegyzékére való felvételét a HVI vezetőjétől?**
- a szavazás napja előtt
 - a szavazás napján
 - nem kell kérnie
- 77. Az a választópolgár, aki kért és kapott igazolást a tartózkodási helyén való szavazáshoz, hol szavazhat a választás napján?**
- csak a tartózkodási helyén
 - lakóhelyén vagy tartózkodási helyén
 - ha a tartózkodási helyén nem tud szavazni, akkor a lakóhelyén már nem szavazhat

78. Mikor kell a névjegyzéket közszemlére kitenni?

- a. a választás napja előtt hatvan nappal
- b. nem kell közszemlére tenni, mert az adattartalma titkos
- c. a választás kitűzésekor

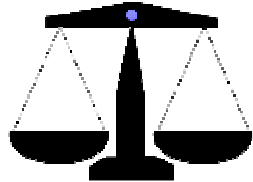
79. A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés és a névjegyzékbe való felvétel miatt meddig lehet kifogást benyújtani?

- a. a névjegyzék közszemlére tételétől számított 3 napon belül
- b. nem lehet kifogást benyújtani
- c. a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt

80. A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés és a névjegyzékbe való felvétel miatt benyújtott kifogásról a HVI vezetője hány napon belül dönt?

- a. legkésőbb a beérkezését követő napon
- b. legkésőbb a beérkezését követő 3 napon belül
- c. nem a HVI vezetője, hanem a TVI vezetője dönt

Teszt

6. A JELÖLTÁLLÍTÁSSAL, A JELÖLŐ SZERVEZETEK, JELÖLTEK ÉS LISTÁK BEJELENTÉSÉVEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

6.1. A jelölő szervezet (párt) bejelentése

A választáson a jelöltet illetve listát a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény szerint bejegyzett pártok, valamint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szerint bejegyzett társadalmi szervezetek és kisebbségi szervezetek (a továbbiakban együtt: jelölő szervezetek) állíthatnak.

Jelöltet csak nyilvántartásba vett jelölő szervezet állíthat, ezért a választáson induló jelölő szervezeteknek a választás kitűzését követően nyilvántartásba kell vetetni magukat. A közös jelöltet, listát állító jelölő szervezeteknek külön-külön kell nyilvántartásba vetetni magukat.

A bejelentést a Ve. 51. § (1) bekezdése szerinti választási bizottságnál kell megtenni. Azt a jelölő szervezetet, amely jelöltet vagy listát kíván állítani a **társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonat(!)** – és **nem** a jogerősítő záradékkal ellátott bírósági végzés - csatolásával kell bejelenteni az alábbiak szerint:

1. ha a jelölő szervezet **több megye,** illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani, az **Országos Választási Bizottságnál** (figyelemmel a 18/2006. (VI. 21.) OVB állásfoglalásra),
2. ha a jelölő szervezet **csak egy megye,** illetőleg a főváros területén, de azon belül több településen (fővárosi kerületben) kíván jelöltet állítani, a **területi választási bizottságnál,**
3. ha a jelölő szervezet **csak egy településen** kíván jelöltet állítani, a **helyi választási bizottságnál.**

A bejelentéshez a **P1 jelű** formanyomtatvány áll rendelkezésre, melyet értelemszerűen kell kitölteni. A P1 jelű formanyomtatványokhoz – amennyiben kéri annak feltüntetését a szavazólapon – mellékelni kell a szervezet emblémáját is.

A kisebbséget képviselő jelölő szervezet kérheti a szervezet nevének kisebbségi nyelven történő feltüntetését is a szavazólapon. Amennyiben a szervezet neve a magyar ABC betűivel nem leírható, a kisebbségi nyelven leírt szervezetnevet az **N1-es** bizonylaton kell mellékelni.

A bejelentéshez szükséges iratok átvételéről az illetékes választási iroda a jelölő szervezet képviselőjének igazolást ad.

A megfelelő formanyomtatványokon tett bejelentéseket a számítógépes rendszerben haladéktalanul, lehetőleg még a bejelentő jelenlétében regisztrálni kell. A számítógépes regisztráció által szolgáltatott visszaigazolás egy példányát a bejelentőnek át kell adni, illetve meg kell küldeni (levél, fax, e-mail).

A szervezet bejelentett **adatainak változásait** a **P1 jelű** formanyomtatvány ismételt kitöltésével lehet bejelenteni. A bejelentő a változtatás bejelentésekor a számítógépes regisztráción történt átvezetésről igazolást kap.

A jelölő szervezet bejelentésének elfogadásáról az illetékes választási bizottság a **bejelentést követő 3 napon belül határozattal dönt**, és a nyilvántartásba vételről igazolást ad ki.

6.2. A jelölt- és listaállítás szabályai

A jelölt és listaállítás feltételeit az Övjt. VI. fejezete határozza meg. A választáson a jelöltek és a megyei közgyűlési listák állításhoz az Övjt-ben meghatározott számú ajánlás szükséges. Az ajánláshoz szükséges ajánlószelvényeket tartalmazó tömböt a választópolgárok az "Értesítő"-vel (kopogató cédula) együtt kapják meg legkésőbb a szavazás napját megelőző **58. napig**. Az ajánlószelvények választípusonként különböző színűek.

A választópolgár az ajánlószelvényt kitölti, saját kezűleg aláírja és átadja az ajánlást gyűjtő személynek. Az ajánlás nem vonható vissza.

Ajánlani csak a lakóhely szerinti választókerületben induló jelöltet lehet. **Érvénytelen az ajánlás**, ha a választópolgár ugyanazt a jelöltet többször ajánlotta, vagy több jelöltet is ajánlott. Ilyenkor a választópolgár valamennyi ajánlását figyelmen kívül kell hagyni.

Közös jelölt állítása esetén az ajánlószelvényen az adott közös jelöltet állító **valamennyi jelölő szervezet** nevét fel kell tüntetni.

Az Országos Választási Bizottságnak az ajánlószelvények kitöltése tárgyában hozott **2/1998. (III. 14.) OVB sz. állásfoglalása** szerint az ajánlószelvény érvényességének és hitelességének elengedhetetlen feltétele a saját kezű aláírás. A többi adat az ajánló választópolgár által – indokolt esetben jelenlétében és felkérése alapján – más módon pl. gépirással) is rávezethető az ajánlószelvényre. A nevének saját kezű aláírására képtelen (pl. testi fogyatékos, vak, illetve gyengélátó, írástudatlan) választópolgár az ajánlószelvényt a választási iroda vezetője, tagja, valamint bíróság, közjegyző előtt láthatja el kézjegyével. A választópolgár kézjegyét a választási iroda hivatalos személyként eljáró vezetője vagy tagja, valamint a bíróság, illetőleg a közjegyző hitelesíti. A választópolgárnak az ajánlási szelvény kitöltése során kinyilvánított akaratát a legmesszebbmenőkig tiszteletben kell tartani.

Az ugyanezen tárgyban kiadott **7/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás** pedig megállapította, hogy a választópolgár sokszor nincs tisztában a jelölt vagy a jelölő szervezet pontos, nyilvántartásba vett nevével. Mindez az ajánlószelvények minősítése során a gyakorlatban gondot okozhat. A választópolgár akaratának érvényesítése érdekében ezért azokat az ajánlószelvényeket is érvényesnek kell elfogadni, amelyeken a jelölt neve nem az anyakönyvben szereplő formában, de egyébként egyértelműen azonosíthatóan (pl. leánykori név, felvett név stb.), illetőleg amelyeken a jelölő szervezet neve a hivatalos megnevezéstől eltérő formában, de egyébként minden kétséget kizáró módon megállapíthatóan (pl. rövid név, betűszavas rövidítés stb.) szerepel. Közös jelölés esetén az ajánlószelvénynek a jelöltet állító valamennyi jelölő szervezet nevét tartalmaznia kell, a fentiekben kifejtett értelmezésnek megfelelő formában. Az ajánlószelvényen a jelölő szervezetek sorrendjének nincs jelentősége.

A jelöltként indulók névhasználatának tárgyában kiadott **3/1998. (III. 18.) OVB állásfoglalás** értelmében az ajánlószelvény, illetőleg a jelölt bejelentése érvényességének nem feltétele, hogy az ajánlószelvényen, illetőleg a jelölt bejelentése során a jelölt neve tartalmazza a személyi igazolvány kiadásának és nyilvántartásának átmeneti szabályairól szóló 147/1993. (X. 26.) Korm. rendelet 11. §-ának (1) bekezdése alapján a személyi igazolványba bejegyzett "dr." megjelölést. Az ajánlószelvény, illetőleg a jelölt bejelentésének érvényességét nem érinti, ha az ajánlószelvényen, illetőleg a jelölt bejelentése során a jelölt neve tartalmazza a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 77. §-ának (2) bekezdése alapján viselt felvett nevet is. Ha a jelölt bejelentése a felvett nevet is tartalmazza, úgy azt a szavazólapon a jelölt neve mellett fel kell tüntetni.

A **minta-ajánlószelvények** alkalmazása a **6/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás** alapján nem jogellenes, amennyiben a minta-ajánlószelvény nem alkalmas a választópolgárok megtévesztésére.

Ajánlószelvényt az állampolgárok zaklatása nélkül – az alábbi kivételeken túl – bárhol lehet gyűjteni.

Nem gyűjthető ajánlószelvény:

- a) a munkahelyen munkaidőben vagy munkaviszonyból, illetőleg munkavégzési kötelezettség teljesítése közben;
- b) a fegyveres erőknél és a rendvédelmi szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyen vagy szolgálati feladat teljesítése közben;
- c) tömegközlekedési eszközön;
- d) állami és helyi önkormányzati szervek hivatali helyiségében.

Az ajánlásért az ajánlónak vagy rá tekintettel másnak előnyt adni vagy ígérni, valamint az ajánlásért előnyt kérni, illetőleg előnyt vagy annak ígérését elfogadni tilos!

Az ajánlószelvényekről másolatot készíteni tilos!

A be nem nyújtott ajánlószelvényeket a benyújtásukra rendelkezésre álló határidő lejártát követő három napon belül meg kell semmisíteni és erről jegyzőkönyvet kell kiállítani. A jegyzőkönyvet három napon belül meg kell küldeni a választási bizottságnak.

6.3. A jelöltek bejelentése

A jelölteket a választást megelőző **23. napig** lehet bejelenteni a **helyi választási bizottságnál** (HVB), a főpolgármester-jelöltek esetében a Fővárosi Választási Bizottságnál (FVB).

A jelölt- és listabejelentés határnapja jogvesztő. A határnap eltelte után hiánypótlásnak vagy a késedelem igazolásának helye nincs.

Célszerű a bejelentést a határnap lejárta előtt legalább 3-4 munkanappal korábban megtenni, mert így az esetleges hibák kijavítására, hiánypótlásra még megfelelő idő áll rendelkezésre.

A kislistán és az egyéni választókerületben induló jelöltek az **E1 jelű** formanyomtatványon kell bejelenteni, mellékelve az ajánlószelvényeket. A polgármester- és a főpolgármester-jelöltek az **E2 jelű** formanyomtatványon kell bejelenteni, mellékelve az ajánlószelvényeket. A kisebbséget képviselő jelölt kérheti nevének kisebbségi nyelven történő feltüntetését is a szavazólapon. Amennyiben a jelölt neve a magyar ABC betűivel nem írható le, a kisebbségi nyelven leírt nevet az **N1-es** bizonylaton kell mellékelni.

A bejelentésről a HVI – főpolgármester-jelölt esetében az FVI – a jelöltnek, illetve képviselőjének igazolást ad.

A HVB (FVB) az összegyűjtött ajánlószelvényeket a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, valamint a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartása adatai felhasználásával – a HVI (FVI) támogatásával - ellenőrzi.

Az ellenőrzés kiterjed arra, hogy:

- létezik-e az ajánló választópolgár az adott személyi azonosítóval;
- egyeznek-e a választópolgár személyiadat- és lakcím nyilvántartásbeli adatai az ajánlási szelvény adataival;
- a választópolgár lakóhelye abban a választókerületben van-e, ahol jelöltet ajánlott;
- az ajánló polgár választójogosult-e;
- a választópolgár nem ajánlott-e két vagy több jelöltet is.

Az ajánlás érvényességéről a HVB (FVB) dönt. A törvény értelmében érvénytelen az ajánlás, ha:

- a) nem a hivatalos ajánlószelvényen adták le,
- b) nem a jogszabályban meghatározott módon és tartalommal töltötték ki az ajánlószelvényt,
- c) az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtötték.

Ellenőrizni kell a jelöltek választójogát is.

A jelöltek azonosítása a választási rendszerben személyi azonosítójuk segítségével történik.

A választások alkalmával a jelölt nyilvántartás a hivatalos név és cím írásmódot használja. Ha a névhasználat ügyében vitás eset fordul elő, a HVB (FVB) dönt.

Az azonos nevű jelöltek esetén a **másodikként bejelentkező jelölt** köteles gondoskodni arról, hogy – betűjelzés vagy második utónév feltüntetésével – a korábban bejelentett jelölttől megkülönböztethető legyen.

A fénykép és életrajz átadása nem kötelező, az a jelölt elhatározásától függ. A fénykép és az életrajz leadására kizárólag a polgármester és főpolgármester jelöltek esetében van lehetőség.

A HVB (FVB) a jelölés elfogadásáról a **bejelentést követő 3 napon belül határozattal** dönt, valamint e tényről igazolást ad ki.

A HVI (FVI) a jelöléseket számítógépes nyilvántartásba veszi.

A számítógépes nyilvántartásba felvett adatokat a jelölt, illetve képviselője ellenőrzési célból a helyszínen, illetőleg egyeztetett módon (levélben, faxon, e-mail) utólagosan megkapja.

A jelöléssel kapcsolatos **adatpótlási, javítási** igényeket az **E1 ill. az E2 jelű** formanyomtatvány ismételt kitöltésével lehet bejelenteni. A bejelentő a változtatás bejelentésekor a számítógépes regisztráción történt átvezetésről igazolást kap.

6.4. A kompenzációs listák, megyei listák és a fővárosi listák bejelentése

A listát és a listán szereplő jelölteket az illetékes választási bizottságnál az **L1 jelű** valamint a hozzá csatolt kellő számú **L2 jelű** formanyomtatványon kell bejelenteni, megyei lista esetében legkésőbb a választást megelőző **23. napig**, kompenzációs lista esetében **legkésőbb** a választást megelőző **20. napig**, fővárosi lista esetében **legkésőbb** a választást megelőző **19. napig**. A megyei listák bejelentéséhez csatolni kell az ajánlószelvényeket is. A kompenzációs lista illetőleg a fővárosi lista esetén a bejelentőnek a listaállítási feltételeinek meglétét kell igazolnia, azaz a szükséges számú jelölt ill. kompenzációs lista bejelentéséről vagy nyilvántartásba vételéről szóló igazolást kell átadnia.

Az L2 jelű formanyomtatványhoz minden jelöltről mellékelni kell az SZ jelű formanyomtatványt.

A bejelentésről a lista bejelentést tevő képviselője igazolást kap.

Azok a jelölő szervezetek, amelyek

- a) az egyéni választókerületek legalább egynegyedében közös egyéni jelöltet állítottak, közös kompenzációs listát,
- b) a fővárosban legalább hat fővárosi kerületben közös kompenzációs listát indítottak, fővárosi közös listát

indíthatnak.

A listák bejelentésének határnapja jogvesztő. A határnap eltelte után hiánypótlásnak vagy a késelem igazolásának helye nincs.

A választási iroda a jelöléseket számítógépes nyilvántartásba veszi. A hibásan megadott adatok javítása, a jelölt kiesésének bejelentése az **L3 jelű** nyomtatvány kitöltésével történik.

6.5. Jogorvoslatok

A jogorvoslat témakörével bővebben a kiadvány 8. fejezete foglalkozik majd, itt csak a jelölőszervezet bejelentése, valamint a jelölt- és listaállítás esetében alkalmazható jogorvoslati lehetőségekre hívjuk fel a figyelmet.

A jelölő szervezetek bejelentésével és a jelöltajánlással, listaállítással kapcsolatban az illetékes választási bizottság határozatba foglalt döntést hoz. Az elsőfokú döntés ellen fellebbezés benyújtásának van helye, a másodfokú választási bizottsági döntés ellen pedig bírósági felülvizsgálat iránti kérelemmel lehet élni. Az OVB határozata ellen fellebbezésnek helye nincs, de bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet lehet benyújtani a Legfelsőbb Bírósághoz.

A fejezethez tartozó nyomtatványminták (megtalálhatóak a CD-n)

1. Jelöltet, listát állítójelölő szervezet bejelentése (P1) *(BM rendelet 2. melléklet 1. sz. minta)*
2. Egyéni (kislistás ill. egyéni választókerületi) jelölt bejelentése (E1) *(BM rendelet 2. melléklet 2. sz. minta)*
3. Polgármester-, főpolgármester-jelölt bejelentése (E2) *(BM rendelet 2. melléklet 3. sz. minta)*
4. Kisebbségi nyelv és írásmód bejelentése (N1) *(BM rendelet 2. melléklet 4. sz. minta)*
5. Lista (fővárosi; megyei; kompenzációs lista) állításának bejelentése (L1) *(BM rendelet 2. melléklet 5. sz. minta)*
6. Lista képviselőjelöltjeinek adatai (L2) *(BM rendelet 2. melléklet 6. sz. minta)*
7. Listán állított jelölt hibásan megadott adatainak javítása, kiesésének bejelentése (L3) *(BM rendelet 2. melléklet 7. sz. minta)*
8. Listán állított jelölt személyi lapja (SZ) *(BM rendelet 2. melléklet 8. sz. minta)*

A fejezethez hivatkozott OVB állásfoglalások (teljes szöveg megtalálható a CD-n)

- 2/1998. (III. 14.) OVB állásfoglalás az ajánlószevények kitöltéséről;
- 7/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás az ajánlószevények kitöltéséről;
- 3/1998. (III. 18.) OVB állásfoglalás a jelöltek névhasználatáról;
- 6/2002. (II. 7.) OVB állásfoglalás a „minta” ajánlószevényekről.

6.5. Önellenőrző kérdések

- 81. Mikortól lehet bejelenteni a választáson indulni kívánó jelölő szervezetet az illetékes választási bizottságnál?**
- bármikor
 - a választás első fordulóját megelőző 72. naptól
 - a választás kitűzését követően
- 82. Ha a jelölő szervezet több megye, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani, hol kell bejelentkeznie?**
- minden esetben az illetékes területi választási irodánál
 - az Országos Választási Bizottságnál
 - minden esetben az illetékes területi és helyi választási bizottságnál
- 83. Milyen iratokat kell kötelezően benyújtani az illetékes választási bizottsághoz a jelölő szervezet nyilvántartásba vételéhez?**
- a jelölő szervezet bírósági nyilvántartásba vételéről szóló végzésének eredeti jogerősítő záradékkal ellátott példányát
 - a jelölő szervezetnek a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonatát és a P1 nyomtatvány kitöltött és aláírt példányát
 - a jelölő szervezet bírósági nyilvántartásba vételéről szóló végzésének jogerősítő záradékkal ellátott hitelesített példányát és a P1 nyomtatvány kitöltött és aláírt példányát
- 84. Az illetékes választási bizottság a nyilvántartásba vétellel, illetőleg a jelölt és listabejelentéssel kapcsolatban milyen irato(kat)t állít ki?**
- igazolást
 - határozatot
 - igazolást és határozatot
- 85. A nyilvántartásba vételről mennyi időn belül dönt az illetékes választási bizottság?**
- a bejelentést követő három napon belül
 - a bejelentést követően haladéktalanul
 - a bejelentést követő öt napon belül

86. Milyen társadalmi szervezet kérheti nyilvántartásba vételét a helyi önkormányzati képviseléválasztásokon?

- a. bíróságon bejegyzett egyesület
- b. bíróságon bejegyzett pártok valamint bíróságon bejegyzett társadalmi szervezetek és kisebbségi szervezetek
- c. csak a politikai pártként bíróságon bejegyzett társadalmi szervezet

87. Mikor kapják meg a választópolgárok az ajánlószelvényt?

- a. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 58. napig
- b. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
- c. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig

88. Melyik állítás nem igaz? Nem gyűjthető ajánlószelvény:

- a. a fegyveres erőknél és a rendvédelmi szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyen vagy szolgálati feladat teljesítése közben
- b. választási gyűlésen
- c. tömegközlekedési eszközön
- d. állami és helyi önkormányzati szervek hivatali helyiségében

89. Meddig lehet az egyéni jelölteket és a megyei listákat bejelenteni?

- a. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 58. napig
- b. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
- c. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig

90. Melyik állítás nem igaz?

- a. A választások alkalmával a jelölt-nyilvántartás a hivatalos név és cím írásmódot használja
- b. Az azonos nevű jelöltek esetén mindegyikük köteles nevét jelzéssel kiegészíteni
- c. A jelöltek azonosítása a választási rendszerben személyi azonosítójuk segítségével történik

91. Mely formanyomtatvány(oka)t kell mellékelni a kislistás és egyéni választókerületi jelölt bejelentésekor?

- a. Az E1 jelű formanyomtatványt
- b. Az E2 jelű formanyomtatványt
- c. Az E1 és az SZ jelű formanyomtatványt

92. Mely formanyomtatvány(oka)t kell mellékelni a polgármester és főpolgármester-jelöltek bejelentésekor?

- a. Az E1 jelű formanyomtatványt
- b. Az E2 jelű formanyomtatványt
- c. Az L1 és az SZ jelű formanyomtatványt

93. Mely formanyomtatvány(ok)on kell bejelenteni a megyei listát?

- a. Az L1 jelűn
- b. Az L1 és L2 jelűkön
- c. Az L1, L2 és SZ jelűkön

94. Hogyan lehet a jelöléssel kapcsolatos adatpótlási, javítási igényeket bejelenteni?

- a. Nincs lehetőség adatpótlásra, javításra
- b. Az E1 ill. az E2 jelű formanyomtatvány ismételt kitöltésével
- c. Szóbeli bejelentés útján, vagy ajánlott levélben

95. Meddig lehet a megyei listát bejelenteni?

- a. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
- b. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig
- c. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 19. napig

96. Meddig lehet a kompenzációs listát bejelenteni?

- a. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
- b. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig
- c. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 19. napig

97. Meddig lehet a fővárosi listát bejelenteni?

- a. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 23. napig
- b. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 20. napig
- c. Legkésőbb a szavazás napját megelőző 19. napig

98. Meddig kell döntenie az illetékes választási bizottságnak a jelölt, illetőleg lista nyilvántartásba vételéről?

- a. a bejelentést követő 8 napon belül
- b. a bejelentést követő 3 napon belül
- c. a bejelentést követő 6 napon belül

99. Mikor érvénytelen az ajánlás?

- a. ha nem a hivatalos ajánlószevényen adták le
- b. ha egyéni véleményyt is írtak az ajánlószevényre
- c. ha a jelölt nem személyesen gyűjtötte össze az ajánlásokat

100. Meddig kell ellenőrizni a független jelölt, jelölő szervezet által leadott ajánlószevényeket?

- a. az ajánlószevények benyújtását követő 3 napon belül
- b. az ajánlószevények benyújtását követő 5 napon belül
- c. az ajánlószevények benyújtását követő 8 napon belül

7. A SZAVAZÁS LEBONYOLÍTÁSA ÉS AZ EREDMÉNY MEGÁLLAPÍTÁSA

7.1. A szavazás

7.1.1. A szavazás ideje

A szavazókörökben a szavazás napján **6 órától 19 óráig** lehet szavazni. A helyi körülményekre tekintettel azonban a helyi választási bizottság elrendelheti, hogy a szavazás 5 órakor kezdődjék.

Garanciális jelentőségű, hogy a választópolgárok a szavazás ideje alatt bármikor megjelenhessenek a szavazóhelyiségben, ezért a szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni. A szavazás szüneteltetése és felfüggesztése rendkívüli események bekövetkezése esetén azonban lehetséges. A törvény ilyennek tekinti azt az esetet, amikor a szavazatszámoló bizottság tagjainak a száma három alá csökken, vagy a szavazás elháríthatatlan külső ok miatt lehetetlenné vált. Ebben az esetben a szavazást a jelenlévők kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, továbbá az iratokat zárolni, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni. A rendkívüli esemény elhárítását követően a szavazás tovább folytatható.

Szintén fontos, a választójog egyenlőségéből fakadó szabály, hogy a szavazást nem lehet meghosszabbítani, azaz minden választópolgárnak ugyanaz az időintervallum áll rendelkezésére a szavazásra.

7.1.2. A szavazás helye

Szavazni kizárólag személyesen, és csak a választópolgár lakóhelye szerint kijelölt szavazóhelyiségben lehet. Ez alól a törvény kivételt enged a mozgásában gátolt választópolgár tekintetében, akinek kérésére őt a szavazatszámoló bizottság legalább két tagja mozgóurnával felkeresi.

A törvény ugyan nem határozza meg a mozgóurnás szavazás részletes szabályait, az Országos Választási Bizottság 2002-ben állásfoglalást adott ki az eljárásra vonatkozóan [12/2002. (IV. 2.) OVB állásfoglalás]. Az állásfoglalás legfontosabb rendelkezései a következők:

- „A mozgóurnával történő szavazás végrehajtása a szavazóhelyiségben történő szavazás menetét semmilyen módon nem akadályozhatja. Nem jelent olyan rendkívüli eseményt, amely miatt a szavazás szüneteltetésének helye lenne, és nem eredményezheti a szavazatszámoló bizottság határozatképtelenségét.”
- „A mozgóurnára vonatkozó igényeket, mivel az igények bejelentésére vonatkozóan nincs törvényi korlátozás, a helyi lehetőségeknek megfelelően teljesíteni kell.”

- „Az Országos Választási Bizottság megítélése szerint a mozgóurnás szavazásnál is érvényesülnie kell a szavazásra vonatkozó szabályoknak. Így többek között a mozgóurnás szavazás esetén is csak olyan választópolgár szavazhat, aki a névjegyzékben szerepel.”
- „Az eljáró tagok a mozgóurnás szavazáshoz legfeljebb kétszer annyi, előzetesen lepecsételt szavazólapot vihetnek magukkal, mint ahány választópolgár a mozgóurnás nyilvántartásban szerepel.”
- „Segítheti a választások tisztaságára vonatkozó alapelv érvényesülését, ha a mozgóurnával történő szavazást lehetőleg két ellenérdekű szavazatszámláló bizottsági tag végzi.”
- „A mozgóurnás szavazás során a titkosság helyi körülményekhez igazodó biztosításának kötelezettsége nem követeli meg szavazófülke felállítását, és így a szavazófülke hiánya nem jelenti a választás szabályainak, különösen a titkos szavazás elvének megsértését.”

7.1.3. A szavazóhelyiség és annak felszereltsége

A szavazóhelyiség nem lehet olyan épületben, amely a jelölt vagy a jelölő szervezet használatában van.

A szavazóhelyiségben a szavazás zökkenőmentes lebonyolításához szükséges számú, de legalább két szavazófülke kerül kialakításra. A szavazófülke használata csak jog és nem kötelezettség, használata alatt azonban csak a szavazó tartózkodhat a szavazófülkében.

A szavazás céljára a szavazóhelyiségben két vagy több urna kerül felállításra.

A szavazatszámláló bizottság és a választópolgárok részére a szavazóhelyiségben és a szavazófülkékben – megfelelő módon rögzítve – toll kerül elhelyezésre. A Ve. értelmében a szavazatszámláló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben csak a hivatalosan elhelyezett tollat használhatják.

A szavazatszámláló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt – a hivatalos választási iratok és a hivatalos toll kivételével – nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben. Ehhez kapcsolódik az Országos Választási Bizottság 19/2002. (IV. 18.) OVB állásfoglalása, mely szerint „[A] a szavazás titkossága Alkotmányban és Vjt.-ben foglalt alapelveinek, valamint a Ve. 3. §-ában meghatározott alapelveknek – különösen a szavazásban való önkéntes részvétel, illetve a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás elvének – súlyos sérelmét valósítja meg, ha a választási névjegyzék alapján bárki hozzáférhetővé tesz olyan adatokat, amelyek a szavazati jogukat gyakorolt, illetőleg a szavazni jogosult, de még meg nem jelent választópolgárok személyére vonatkoznak. Ennek alapján tilalmazott minden olyan magatartás, amely bármilyen módon (telefon, egyéb távközlési eszköz stb.) az említett adatokról arra nem jogosult szerveknek, szervezeteknek, személyeknek tájékoztatást ad.”

7.1.4. A szavazás megkezdése

A szavazás napján, de még a szavazás megkezdése előtt a szavazatszámoló bizottságnak feladata a választási iratok, nyomtatványok elhelyezése. Ezen időszak alatt (a szavazás megkezdéséig) a szavazatszámoló bizottság és a választási iroda tagjain kívül senki sem tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

A szavazóhelyiség megnyitását követően, de még a szavazás megkezdése előtt, a szavazatszámoló bizottság megvizsgálja az urnák állapotát és lezárja azokat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság **az urnába ellenőrző lapot helyez**, amelyet a szavazatszámoló bizottság tagjai és az elsőként szavazó választópolgár aláír. Az elsőként szavazó választópolgár a szavazatszámoló bizottság tagja nem lehet.

7.1.5. A szavazatszámoló bizottság elnökének szerepe

A szavazatszámoló bizottság elnöke felelős azért, hogy a szavazás napján a szavazóhelyiségben és környékén a rendet fenntartsák. A rend fenntartására tett intézkedése mindenkire kötelező.

7.1.6. A választópolgár a szavazóhelyiségben

A szavazás időtartama alatt a szavazóhelyiségben a választópolgárok csak a választójog gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhatnak.

A szavazóhelyiségben azok a választópolgárok szavazhatnak, akik a szavazókör választói névjegyzékében szerepelnek. A választói névjegyzéket a szavazás napjáig a helyi választási iroda vezetője vezeti, majd a szavazást megelőzően átadja azt a szavazatszámoló bizottságnak. A szavazatszámoló bizottság akkor vehet fel a névjegyzékbe további választópolgárt, ha az igazolással rendelkezik, vagy ha igazolja, hogy lakcíme a szavazókör területén van, és nem szerepel a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában.

FIGYELEM! Az önkormányzati választásokon igazolással szavazni csak a bejelentett tartózkodási helyen lehet!

7.1.6.1. A szavazás mozzanatai

1. A választópolgárt a szavazást megelőzően a szavazatszámoló bizottságnak azonosítania kell. Ennek egyetlen, a törvény által elfogadott módja, ha a választópolgár a személyazonosság és a lakcím megállapítására alkalmas érvényes igazolványa (igazolványai) átadásával lehetővé teszi a szavazatszámoló bizottságnak, hogy személyazonosságáról meggyőződjön és ellenőrizze azt, hogy szerepel a névjegyzékben. A személyazonosság más módon történő igazolása (például személyes ismertségre hivatkozással, érvénytelen igazolvány bemutatása alapján stb.) a Ve. szerint nem fogadható el.

A választópolgár a személyazonosságát és a lakcímét a következő érvényes igazolványok bemutatásával igazolhatja:

- a. Lakcímet tartalmazó érvényes személyazonosító igazolvánnyal, **vagy**
- b. Érvényes lakcímigazolvánnyal **ÉS**:
 - érvényes személyazonosító igazolvánnyal, vagy
 - érvényes útlevelemmel, vagy
 - érvényes kártya formátumú (2001. január 1. után kiállított) vezetői engedéllyel, vagy
 - érvényes útlevelemmel és EGT tartózkodási engedéllyel (EU-s állampolgár esetén).
2. Ha a választópolgár azonosítása megtörtént és a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámoló bizottság átadja a választópolgárnak a szavazólapokat, amelyeket a választópolgár jelenlétében hivatalos bélyegzőlenyomattal lát el.
3. A szavazólapok átvételét a választópolgár a névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja.
4. A választópolgár a szavazófülkébe vonul és kitölti a szavazólapo(ka)t.

Minden településen külön szavazólap szolgál a települési önkormányzati képviselők, a polgármester és a megyei közgyűlés tagjainak választására. A megyei jogú városok választópolgárai azonban a megyei közgyűlés tagjainak választásában nem vehetnek részt. Budapest esetében megyei közgyűlési szavazásra szintén nem kerül sor, a főváros választópolgárai – a kerületi önkormányzati képviselők és a kerületi polgármester megválasztása mellett – a fővárosi közgyűlés tagjainak és a főpolgármester választásában vehetnek részt, azaz négyféle szavazólapra szavazhatnak. A szavazólap adattartalma a Ve. szerint meghatározott.

Érvényesen szavazni a jelölt, illetőleg a lista neve alatti, feletti vagy melletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet. 10 ezer lakos alatti településeken az ún. kislistás választás során a választópolgárok legfeljebb annyi jelöltre szavazhatnak érvényesen, amennyi a megválasztható képviselők száma a településen. A polgármester, főpolgármester és a megyei/fővárosi közgyűlés választásán, illetőleg a 10 ezer lakos feletti településeken az egyéni választókerületekben a választópolgárok érvényesen csak egy szavazatot adhatnak le.

A szavazat érvényességét - ha az egyéb feltételeknek megfelel - nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét kihúzták, illetve nevet hozzáírtak.

5. A választópolgár a szavazólapokat borítékba teszi, és a szavazatszámoló bizottság előtt urnába helyezi. Ha a választópolgár a borítéknak az urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámoló bizottság egyszer kicseréli.

7.1.6.2. A szavazatszámoló bizottság tájékoztató és segítő szerepe

A szavazatszámoló bizottság egyik feladata a szavazás törvényes lebonyolítása, melynek része a szavazókörben a választópolgárok tájékoztatása, és a választópolgároknak a törvény által előírt rendben történő segítségnyújtás is. Ennek keretében a szavazatszámoló bizottság:

- ha egy jelölt kiesett a szavazólapok elkészítése után, e tényről a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetményen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatja a választópolgárokat (a kiesett jelölt nevét a szavazólapon áthúzza);
- az írásképtelen választópolgár helyett - e tény feltüntetésével - a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket;
- szükség esetén - a választópolgár befolyásolása nélkül - megmagyarázza a szavazás módját;
- ha az olvasni nem tudó, vagy a szavazásban egyéb ok miatt akadályozott választópolgár a szavazólap kitöltéséhez segítségül más választópolgárt nem tud megkérni, kérésére a szavazatszámoló bizottság két tagja együttesen segítséget nyújt.

7.1.7. A szavazás lezárása

A szavazatszámoló bizottság elnöke a szavazóhelyiséget **19 órakor** zárja be. Azok a választópolgárok, akik a szavazóhelyiségben vagy annak előtérben tartózkodnak, még szavazhatnak. Ezután a szavazatszámoló bizottság a szavazást lezárja.

A szavazás lezárása után a szavazatszámoló bizottság szavazatot nem fogad el.

7.2. A választás eredményének megállapítása, jogorvoslat az eredmény ellen

Az önkormányzati választási rendszerről a 2. fejezetben már szóltunk, ezért jelen fejezet a szavazatosztés és az eredmény megállapításának eljárási rendjét és az eredmény elleni jogorvoslatra vonatkozó szabályokat ismerteti.

7.2.1. A választás szavazóköri eredménye

7.2.1.1. A szavazatszámolás és a szavazóköri eredmény megállapítása

A szavazóhelyiségek bezárását követően a szavazatszámoló bizottság összeszámolja a leadott szavazatokat. A szavazatszámolás menete során a szavazatszámoló bizottság:

1. a fel nem használt, valamint a rontott szavazólapok külön-külön kötegebe foglalja és a köteget lezárja;
2. az urna felbontása előtt ellenőrzi az urna sértetlenségét;
3. felbontja az urnát, és meggyőződik az ellenőrző lap meglétéről;
4. az urnában levő szavazólapok számát összehasonlítja a szavazókörben szavazók számával;
5. külön csoportba helyezi és összeszámolja az érvénytelen szavazólapokat;
6. ha megállapítja, hogy az urnába olyan személy által leadott szavazólap került, aki az adott szavazókörben szavazati joggal nem rendelkezik, a jelöltekre leadott érvényes szavazatok közül - a jogosulatlanul szavazók száma szerint - jelöltenként egyet-egyet érvénytelennek nyilvánít;
7. a) a polgármester, főpolgármester, megyei/fővárosi közgyűlés választásán és a 10 ezer feletti lakosú települések esetén az önkormányzati képviselők választásán:

az érvényes szavazólapokat jelöltenként külön-külön megszámlálja, kötegezi és a kötegre jelöltenként külön-külön ráírja az érvényes szavazatok számát.

- b) a 10 ezer lakos alatti településeken a kislistás választás során:

az érvényes szavazatokat jelöltenként külön-külön megszámlálja, majd a szavazólapokat kötegezi. A kötegre jelöltenként külön-külön ráírja az érvényes szavazatok számát. Amennyiben olyan van szavazólap, mely érvényes és érvénytelen szavazatot is tartalmaz, ezeket a szavazólapokat külön kötegezi.

A szavazatszámoló bizottság a szavazatokat minden esetben legalább kétszer számolja meg. Az ismételt számlálást addig folytatja, amíg annak eredménye valamely megelőző számlálás eredményével azonos nem lesz.

A szavazatszámoló bizottság a szavazatok megszámlálását követően megállapítja a választás szavazóköri eredményét. A szavazatok összeszámolásáról és a szavazóköri eredmény megállapításáról – két példányban – jegyzőkönyvet állít ki.

Fontos! Azt követően, hogy a szavazatszámoló bizottság megállapította a szavazókörben a szavazás eredményét, a szavazatok újraszámolása csak jogorvoslati eljárás keretében történhet és arra kizárólag a jogorvoslatot elbíráló szerv jogosult.

A szavazatszámoló bizottság a jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát (a hozzá tartozó határozatokkal együtt) kérésre, ingyenesen átadja a jelöltek jelen levő képviselőinek. A szavazatszámoló bizottság a jegyzőkönyveket, választási iratokat,

nyomtatványokat és szavazólapokat - az urnával együtt - haladéktalanul a helyi választási irodához szállítja. A jegyzőkönyvek egy példányát az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül meg lehet tekinteni.

7.2.1.2. Jogorvoslat a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen

A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen csak a választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye.

7.2.2. A választás választókerületi eredménye

7.2.2.1. A választókerületi eredmény megállapítása

Az illetékes választási bizottság legkésőbb a szavazást követő napon a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján összesíti a szavazatokat és állapítja meg a választási eredményt.

7.2.2.3. Jogorvoslat a választás választókerületi eredménye ellen

A választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen

- a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénytörő voltára, vagy
- a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

A választás eredményét megállapító döntése elleni fellebbezést (és az e fellebbezés alapján hozott döntés elleni felülvizsgálati kérelmet is) úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő 3. napon megérkezzen. A jogorvoslati kérelem elbírálására jogosult szerv (választási bizottság vagy bíróság) a kérelemről legkésőbb a beérkezését követő 3. napon dönt.

Ha a szavazatszámoló bizottság döntésének törvénytörő volta alapján benyújtott jogorvoslati kérelem elbírálása csak a szavazatok újraszámolása útján lehetséges, és van matematikai lehetőség a választás eredményének megváltozására, a kérelmet elbíráló szerv (választási bizottság vagy bíróság) köteles a szavazatokat újraszámolni. A szavazatok újraszámolása esetén a jogorvoslati kérelem elbírálására rendelkezésre álló határidő a kétszeresére nő, és az újraszámoláshoz a választási bizottság vagy a bíróság a választási irodák tagjainak közreműködését igénybe veheti.

A fejezethez hivatkozott OVB állásfoglalások (teljes szöveg megtalálható a CD-n)

1. 12/2002 (IV. 2.) OVB állásfoglalás a mozgóurnás szavazásról;
2. 19/2002 (IV. 18.) OVB állásfoglalás a szavazás titkosságáról

7.3. Önellenőrző kérdések

101. Fel lehet-e függeszteni a szavazást?

- a. Nem lehet, a választópolgárok a szavazás ideje alatt bármikor megjelenhetnek a szavazókörben.
- b. Igen, fel kell függeszteni, például akkor, ha a szavazatszámláló bizottság tagjainak száma három alá csökken, vagy elháríthatatlan külső ok lehetetlenné teszi a szavazást.
- c. Igen, ha a szavazatszámláló bizottság elnöke elhagyja a szavazókör területét.

102. Mit kell aláírnia az elsőként szavazó választópolgárnak?

- a. A névjegyzéket
- b. A névjegyzéket és a jegyzőkönyvet
- c. Az ellenőrző lapot és a névjegyzéket

103. Milyen íróeszközzel adhatja le a választópolgár a szavazatát?

- a. Bármilyen ceruzával, vagy tollal.
- b. Bármilyen tollal.
- c. Csak a szavazóhelyiségben hivatalosan elhelyezett tollal.

104. Az adatrögzítésre vagy továbbításra alkalmas eszközöket illetően vonatkozik-e valamilyen tilalom a szavazókörre?

- a. Nem, bármilyen adatrögzítésre vagy továbbításra alkalmas eszköz használható a szavazás ideje alatt.
- b. Igen, van ilyen tilalom, mely szerint a szavazás időtartama alatt a szavazatszámláló bizottság tagja a szavazóhelyiségben semmilyen adatrögzítésre vagy továbbításra alkalmas eszközt nem használhat, kivéve a hivatalos tollakat és papírokat.
- c. A szavazókörben csak a szavazatszámláló bizottság tagjai használhatnak ilyen eszközt.

105. Mely körülmény nem érinti a szavazat érvényességét?

- a. Ha érvénytelen szavazólapon adja le a választópolgár a szavazatát.
- b. A szavazólapon nincs hivatalos bélyegzőlenyomat.
- c. A szavazólapon a jelöltek sorrendjét megváltoztatták és megjegyzéseket tettek.

- 106. Mi a teendő, ha a választópolgár a szavazólap kitöltését elrontotta?**
- Kérésére a szavazatszámoló bizottság egy ízben kicseréli a rontott szavazólapot.
 - Ebben az esetben a választópolgár nem szavazhat.
 - A rontott szavazólapon a választópolgár feltünteti a javítást, és választási bizottság két tagja hivatalos bélyegzőlenyomattal látja el azt.
- 107. Tagja-e a jegyzőkönyvvezető a szavazatszámoló bizottságnak?**
- igen
 - igen, de a döntések meghozatalában nem vehet részt
 - nem, a helyi választási iroda tagjaként dolgozik a bizottság mellett
- 108. A szabályosan kitöltött szavazólapon nincs bélyegző. Minősítse a szavazólapot!**
- a szavazólap érvénytelen
 - a szavazólap érvénytelen, a rajta lévő szavazatok azonban érvényesek
 - a szavazólap és szavazatok is érvényesek
- 109. A választópolgár a szavazólapot ceruzával töltötte ki. Minősítse a szavazólapot!**
- a szavazólap érvénytelen
 - a szavazólap érvényes, de a rajta lévő szavazatok érvénytelenek
 - a szavazólap és a szavazatok is érvényesek
- 110. A szavazás napján 19 óra előtt néhány perccel egy választópolgár feleségével üzeni a szavazatszámoló bizottságnak, hogy közlekedési dugóba került, kb. 19.15-re megérkezik, kéri tegyék lehetővé a szavazást.**
- a bizottság a szavazást határozatával 19.15-ig meghosszabbítja
 - közli a feleségével, hogy a szavazóhelyiséget 19.00 órakor bezárják, de csak kopogjon be a férje, majd beengedik és szavazhat
 - tájékoztatják, hogy a szavazás meghosszabbítására törvényes lehetőség nincs, ha 19.00 óráig odaér, csak akkor szavazhat
- 111. A választópolgár személyazonosságát útlevelel igazolta, a lakcímgazolványt azonban otthon felejtette, ezért nem szavazhatott, és felvették a visszautasítottak jegyzékére. 1 óra múlva visszajön, bemutatja a lakcímgazolványt és szavazni szeretne. Mi a teendő?**
- már nincs lehetősége szavazni, a bizottság végérvényesen döntött a visszautasításról
 - szavazását engedélyezi a szavazatszámoló bizottság
 - szavazhat, és egyidejűleg a jegyzőkönyvvezető telefonon jelzi a HVI felé ennek tényét

112. A szavazatszámlláló bizottságnál bejelenti egy választópogár, hogy a választói akaratát befolyásoló plakátokat látott a szavazóhelyiséghez vezető úton. Kéri ezek eltávolítását.

- a. az SZSZB a kérést hatáskör hiányában megtagadja
- b. az SZSZB 2 tagja eltávolítja a plakátokat
- c. az SZSZB felfüggeszti a szavazást, hogy meggyőződjön a bejelentés valódiságáról

113. Az idős választópogár a szavazóhelyiségben lévő iskolapadban foglal helyet és így akarja kitölteni a szavazólapot.

- a. a szavazatszámlláló bizottság tudomásul veszi, hogy nem kívánja a fülkét használni
- b. a szavazatszámlláló bizottság elnöke felszólítja a választópogárt a fülke használatára
- c. a szavazatszámlláló bizottság két tagja a választópogárt a fülkébe kíséri, mert annak használata kötelező

114. A szavazóhelyiségben ismerősök találkoznak. Bevárják egymást, és szavazás után leülnek a szavazóhelyiség sarkában lévő asztalhoz beszélgetni.

- a. a szavazatszámlláló bizottság nem teszi szóvá a dolgot, mert halkan beszélgetnek, nem zavarnak senkit
- b. a szavazatszámlláló bizottság elnöke udvariasan figyelmezteti a választópogárokat, hogy csak szavazatuk leadásához szükséges ideig tartózkodhatnak a szavazóhelyiségben
- c. a szavazatszámlláló bizottság egyik tagja figyelmezteti őket, hogy beszélgetésük sérti a kampánycsendet

115. Mozgóurnát igényel a településen lévő szociális otthon néhány gondozottja. A szavazatszámlláló bizottság mozgóurnát szállító két tagjától olyanok is kérik hogy szavazhassanak, akik azt nem jelentették be a szavazatszámlláló bizottságnak.

- a. a mozgóurnát kezelő két szavazatszámlláló bizottsági tag tájékoztatja az érintetteket, hogy a mozgóurnás szavazást a bizottságtól kell igényelni
- b. a náluk lévő - rontott szavazólapok cseréjét szolgáló - tartalék szavazólapok felhasználásával megengedik a szavazást
- c. csak az ágyban fekvő, láthatóan mozgásképtelen személyek szavazását teszik lehetővé

116. Az idős választópolgár csökkent látása miatt a szavazólapot egyedül nem tudja kitölteni. Kéri, hogy a kíséretében levő - választójoggal rendelkező - unokája segítségét vehesse igénybe.

- a. a szavazatszámoló bizottság a kérést tudomásul veszi
- b. a szavazatszámoló bizottság elnöke közli, hogy erre nincs lehetőség
- c. az unoka, mint hozzátartozó befolyásolhatja a szavazót, ezért a szavazatszámoló két tagjának segítségét kell igénybe vennie

117. A választópolgár kifogásolja, hogy a szavazatszámoló bizottság nem adott a szavazólap mellé borítékot.

- a. egyszerűbb, gyorsabb a szavazatszámolás, ha nem kell a szavazólapot kiszedegetni a borítékból
- b. a jegyzőkönyvvezető javaslatára takarékosági okból nem adnak borítékot
- c. a szavazatszámoló bizottság elnöke elnézést kér, a hiányt pótolja és gondoskodik arról, hogy minden választópolgár részére adjanak borítékot is

118. A választópolgár a szavazólapot tartalmazó borítékot bedobja az urnába, majd közli, hogy a kitöltést elrontotta, és új szavazólapot kér.

- a. a szavazatszámoló bizottság új szavazólapot ad ki részére
- b. az esetről jegyzőkönyvet vesz fel, azt a választópolgárral aláírattja, majd átadja részére az új szavazólapot
- c. a szavazatszámoló bizottság a kérést elutasítja, tájékoztatja a választópolgárt, hogy csak az urnába történő bedobás előtt cserélheti ki a szavazólapot

119. A településen tatarozzák azt az általános iskolát, melyben az előző választáson szavazókör került kialakításra, ezért az egyik jelölő szervezet felajánlja a helyi választási iroda vezetőjének, hogy a szavazókör kialakításához vegye igénybe a pártirodát.

- a. A helyi választási iroda vezetője köszönettel elfogadja a felajánlást és a pártiroda helyiségében alakítja ki a szavazókört.
- b. A helyi választási iroda vezetője köszönettel elutasítja a felajánlást, mert szavazókört csak iskolában lehet kialakítani.
- c. A helyi választási iroda vezetője köszönettel elutasítja a felajánlást, mert szavazókört a jelölő szervezet használatában lévő helyiségben nem lehet kialakítani.

120. A szavazóhelyiségben megjelenő választópolgár személyazonosságát olyan útlevéllal igazolja, melynek érvényessége a szavazást megelőző nap járt le.

- a. A szavazatszámoló bizottság nem teszi lehetővé a választópolgár szavazását, mert kizárólag érvényes igazolvánnyal lehet a személyazonosságot igazolni.
- b. A szavazatszámoló bizottság lehetővé teszi a választópolgár szavazását, mert a személyazonosság megállapítására a lejárt okmány a lejárati dátumától számított egy éven belül még érvényes.
- c. A szavazatszámoló bizottság lehetővé teszi a választópolgár szavazását, mert a személyazonosság megállapítására a lejárt okmány időkorlátozás nélkül alkalmas.

121. A szavazóhelyiségben megjelenő ittas választópolgár viselkedésével zavarja a többi választópolgárt és szavazatának leadását követően nem hajlandó a szavazóhelyiséget elhagyni. A szavazatszámoló bizottság elnöke

- a. bejelentést tesz a helyi választási irodánál
- b. a szavazatszámoló bizottság döntését kéri a megfelelő intézkedés megtétele érdekében
- c. a rend fenntartása céljából akként intézkedik, hogy felszólítja a választópolgárt a szavazóhelyiség elhagyására.

122. A választási iratok és nyomtatványok elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazóhelyiségben

- a. csak a szavazatszámoló bizottság tagjai tartózkodhatnak.
- b. csak a szavazatszámoló bizottság tagjai és a választási iroda tagjai tartózkodhatnak
- c. csak a szavazatszámoló bizottság tagjai, a jegyzőkönyvvezető és az elsőként szavazó választópolgár tartózkodhatnak

123. Mit tesz a szavazatszámoló bizottság, ha megállapítja, hogy az urnába olyan személy által leadott szavazólap került, aki az adott szavazókörben szavazati joggal nem rendelkezik?

- a. a jelöltekre/listákra leadott érvényes szavazatok közül - a jogosulatlanul szavazók száma szerint – jelöltenként/listánként egyet-egyet érvénytelennek nyilvánít
- b. arra a jelöltre/listára leadott érvényes szavazatot nyilvánítja érvénytelennek, melyre a választópolgár szavazott
- c. nem tesz semmit, mert a választópolgár a lakóhelye szerinti szavazókörben úgysem szavazott.

124. A szavazatszámoló bizottság

- a. A szavazatokat csak egyszer számolja meg.
- b. A szavazatokat másodszor is megszámlálja, amennyiben a legtöbb szavazatot elért két jelölt közötti szavazatkülönbség az összes leadott érvényes szavazat 1%-ánál kisebb.
- c. Minden esetben legalább kétszer megszámlálja.

125. Amennyiben a szavazatszámoló bizottság kettőnél többször számlálja meg a szavazatokat, akkor fejezheti be a szavazatszámolást, ha

- a. Két számlálás eredményeként ugyanazt az eredményt kapja
- b. Két közvetlen egymást követő számlálás eredményeként ugyanazt az eredményt kapja
- c. Ha a tizedik számlálás eredményeként sem kap két azonos eredményt.

126. Amennyiben a szavazatszámoló bizottság valamely tagja a szavazás másnapján rájön, hogy a szavazóköri jegyzőkönyvet megelőző este rosszul töltötték ki, és kéri a szavazatok ismételt megszámlálását

- a. A szavazatszámoló bizottságnak újra meg kell számolnia a szavazatokat
- b. A szavazatszámoló bizottságnak döntenie kell, hogy újra megszámlálja-e a szavazatokat
- c. A szavazatszámoló bizottságnak nincs törvényes lehetősége a szavazatok ismételt megszámlálására.

127. A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésével szemben

- a. jogorvoslatot a szavazatszámoló bizottsághoz lehet benyújtani
- b. jogorvoslatot a helyi választási bizottsághoz lehet benyújtani
- c. csak a választókerület választási eredményét megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye.

128. A szavazatok újraszámolását

- a. Csak a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv végezheti.
- b. Csak a szavazatszámoló bizottságok végezhetik.
- c. Csak a bíróság végezheti.

129. A szavazatok újraszámolása

- a. jogilag nem lehetséges
- b. akkor lehetséges, ha van matematikai lehetőség a választási eredmény megváltozására
- c. akkor lehetséges, ha a legtöbb szavazatot elért két jelölt közötti szavazatkülönbség az összes leadott érvényes szavazat 1 %-ánál kisebb.

8. JOGORVOSLATOK

8.1. A jogorvoslatok fajtái

A jogorvoslat három formája, a kifogás, a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem áll a jogorvoslatot igénylők rendelkezésére. A három jogorvoslati forma más-más helyzetben alkalmazható.

A **kifogás** a választásra irányadó jogszabály, illetőleg a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére hivatkozással benyújtható jogorvoslati eszköz, amellyel bárki élhet. A kifogást az első fokon eljáró választási bizottság bírálja el.

A **fellebbezés** a jogorvoslati rend következő lépcsőfoka. Fellebbezést a választási bizottság elsőfokú határozata ellen nyújthat be bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy.

Kizárt a fellebbezés a másodfokon eljáró választási bizottság, valamint az Országos Választási Bizottság határozata ellen.

A választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az Országos Választási Bizottság határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy **bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet** nyújthat be. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

8.2. A kifogás benyújtása és elbírálása

A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított három napon belül megérkezzen! A kifogásnak tartalmaznia kell:

- a **jogszabálysértés** megjelölését;
- a jogszabálysértés **bizonyítékait**;
- a kifogás benyújtójának **nevét, lakcímét (székhelyét)** és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – **postai értesítési címét**;
- a kifogás benyújtójának választása szerint telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

A kifogás benyújtására rendelkezésre álló határidő jogvesztő. Ha a kifogás elkésett, azt az eljáró választási bizottság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A jogvesztő határidő lényege, hogy a késedelem kimentésére, illetve igazolás előterjesztésére nincs mód. Az elkésettség vizsgálatakor azt az időpontot veszik figyelembe, amikor a jogorvoslati kérelem a választási bizottsághoz megérkezett. Így a postai úton előterjesztett jogorvoslati kérelem esetén a postai küldemény késedelmére, a feladás időpontjára hivatkozni nem lehet.

Ha a kifogást nem az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz nyújtják be, és az ügy áttételére kerül sor, a jogorvoslati határidő vizsgálatakor azt az időpontot veszik figyelembe, amikor a kifogás az első választási bizottsághoz megérkezett. Mivel a

választási bizottság az ügyet legkésőbb a beérkezését követő napon átteszi az elbírálásra jogosult választási bizottsághoz – amely köteles az ügyben eljárni –nem sérül a jogosult ügyének gyors elbíráláshoz való joga.

A felesleges áttétel, és az eljárás ezzel járó szükségszerű meghosszabbodása megelőzhető, ha a beadványozó személy, szervezet előzetesen tájékozik, melyik választási bíróság jogosult eljárni ügyében.

Annak érdekében, hogy a választási bizottságok a gyakorlatban könnyebben valósíthassák meg a hatáskörükbe nem tartozó ügyek egy napon belüli áttételét, lehetőség van az áttétel jogkörének átruházására. Ebben az esetben az áttételről a bizottság elnöke dönt. Mivel ez a hatáskör átruházás a bizottságnak nem kötelessége, jogszerű, hogy egyes bizottságoknál az elnök saját hatáskörben, más bizottságoknál a bizottság testületként rendeli el az ügy áttételét. Ez utóbbi esetben határozat hozatalára nincs szükség, mert az áttétel ellen jogorvoslat nem nyújtható be.

Amennyiben a törvényi határidőn belül a választási bizottság (annak elnöke) nem él az áttétel lehetőségével, a választási bizottság köteles eljárni az ügyben.

Ha a kifogás nem tartalmazza a benyújtó nevét, lakcímét(székhelyét), illetőleg ettől eltérő postai értesítési címét, az az elkészett kifogáshoz hasonlóan érdemi vizsgálat nélküli elutasítást eredményez. A sikeres eljárás feltétele, hogy a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének megfelelően a kifogás benyújtója a feltétlenül szükséges adatokat a bizottság rendelkezésére bocsássa, illetve – lehetőségeihez mérten – elősegítse a jogorvoslati eljárás gyors lefolytatását.

A kifogás kötelező tartalmi eleme a jogszabálysértésre való hivatkozás, illetve a bizonyítékok benyújtása. A kifogás csak akkor valósíthatja meg törvényes célját – a választási eljárás törvényes rendjének helyreállítását –, ha kellően megalapozott, ezért a **kötelező tartalmi elemek nélkül benyújtott kifogást érdemi vizsgálat nélkül kell elutasítani.**

A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, azonban a bizottság mérlegelési jogkörében hozhat olyan döntést, hogy a tudomására jutott ügyben **az eljárást hivatalból folytatja.**

Ha a választási bizottság helyt ad a kifogásnak:

- megállapítja a jogszabálysértés tényét;
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől;
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti.

Ha a választási bizottság a kifogásnak nem ad helyt, azt elutasítja.

8.3. A fellebbezés benyújtása és elbírálása

A fellebbezés mindig egy konkrét választási bizottsági döntés ellen irányul. Fellebbezést jogszabálysértésre hivatkozással, illetve a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen lehet benyújtani.

A fellebbezésnek – annak jogi alapján túl – tartalmaznia kell

- a fellebbezés benyújtójának **nevét, lakcímét (székhelyét)** és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – **postai értesítési címét;**
- a fellebbezés benyújtójának választása szerint **telefaxszámát** vagy **elektronikus levélcímét**, illetőleg **kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.**

A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók, amelyeket a bizottság az eddig felmerültekkel együtt értékeli.

A fellebbezést úgy kell **benyújtani a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál** – *szavazatszámoló bizottság döntése esetén az elbírálásra jogosult választási bizottságnál!* –, hogy az a megtámadott határozat **meghozatalától számított három napon belül megérkezzen.**

Rövidebb a határidő a választási bizottság **szavazólap adattartalmát megállapító döntése elleni fellebbezés esetén.** A fellebbezést ekkor úgy kell benyújtani, hogy az **legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen.**

A határidő jogvesztő, az elkésett fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

Ha a fellebbezést nem a megtámadott határozatot hozó, hanem **az eljárásra jogosult választási bizottságnál** nyújtják be, a fellebbezést ezen az alapon nem utasítható el. *A bárhol máshol benyújtott fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül kell elutasítani!*

Ha a fellebbezés a meghatározott formai követelmények közül nem tartalmazza a benyújtó nevét, lakcímét(székhelyét), illetőleg ettől eltérő postai értesítési címét, a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. Szintén érdemi vizsgálat nélküli elutasítást von maga után, ha a fellebbezés jogalapjára vonatkozó hivatkozás nincs megjelölve.

A fellebbezésről az azt elbíráló választási bizottság a beérkezéstől számított három napon belül – szavazólap adattartalmát jóváhagyó döntés elleni fellebbezésnél legkésőbb a felterjesztést követő napon – dönt.

A választási bizottság a döntést **helybenhagyja** vagy **megváltoztatja**, a sérelmezett döntés megsemmisítésének és új eljárásra utasításnak nincs helye. A fellebbezés a kifogáshoz hasonlóan **a döntés meghozataláig visszavonható**, azonban **az eljárás hivatalból való folytatásának ebben az esetben is helye van.**

8.4. Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem

A bírósági felülvizsgálat a jogorvoslati eljárás utolsó eleme, további garanciát jelent a választási jogviták törvényes és jogerős rendezésére, a választás törvényes rendjének helyreállítására.

Bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a választási bizottság **másodfokú (fellebbezést elbíráló) határozata**, továbbá az **Országos Választási Bizottság határozata ellen** bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy nyújthat be.

Bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet lehet benyújtani

- jogszabálysértésre hivatkozással, illetve
- a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen.

A kérelem jogalapját a beadványban meg kell jelölni. Ennek hiányában a kérelmet a bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

A bírósági felülvizsgálat végső eszköz jellegét mutatja, hogy csak akkor kerülhet rá sor, ha a választási eljárásban a fellebbezési jogot kimerítették, vagy a fellebbezés a törvény rendelkezései szerint kizárt.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított **három napon belül megérkezzen** a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz.

Ez alól a szabály alól kivételt jelent a választási bizottságnak a **szavazólap adattartalmának** jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelem, amelyet úgy kell benyújtani, hogy az **legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen.**

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről a bíróság a felterjesztéstől számított három napon belül határoz (szavazólap adattartalmát megállapító döntés elleni kérelem esetén a felterjesztést követő napon).

A kérelem benyújtójának lehetősége van a **kérelem visszavonására**, ez esetben a bíróság az **eljárást megszünteti.**

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemnek meghatározott formai elemei is vannak, amely alapján a kérelemnek tartalmaznia kell:

- a kérelem benyújtójának **nevét, lakcímét (székhelyét)** és – ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér – **postai értesítési címét;**
- a kérelem benyújtójának választása szerint **telefaxszámát** vagy **elektronikus levélcímét,** illetőleg **kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.**

Ha a kérelem benyújtója beadványában **nem jelöli meg nevét, lakcímét, ettől eltérő postai értesítési címét,** illetve **nem a sérelmezett döntést hozó választási bizottsághoz nyújtja be** azt, a kérelmet **érdemi vizsgálat nélkül kell elutasítani.**

A kérelem nem utasítható el, ha a jogosult a kérelmet az elbírálására jogosult bíróságnál – határidőben – terjeszti elő.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem fontos eleme, hogy abban új tények és bizonyítékok is felhozhatók, amelyeket a bíróság az eljárásban már ismert tények és bizonyítékok körében, egyenlő súllyal mérlegel.

A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselőt kötelező, azonban a jogi szakvizsgálóval rendelkező személy saját ügyében ügyvédi képviselőt nélkül is eljárhat.

A felülvizsgálat fórumai a választási bizottságok illetékességéhez igazodnak. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a másodfokú határozatot hozó választási bizottság

székhelye szerint illetékes megyei, fővárosi bíróság bírálja el. Az Országos Választási Bizottság határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a Legfelsőbb Bíróság bírálja el.

A bíróság a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem alapján a bíróság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja. A bíróság a kérelmező részére – annak kérésére – biztosítja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ez esetben az ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni a szóbeli nyilatkozattételt.

A bíróság a megtámadott határozatot

- helybenhagyja vagy
- megváltoztatja.

A bíróság döntése jogerős, ellene további jogorvoslatnak helye nincs.

A határozatok közlésére vonatkozó szabályok a bírósági eljárásra is érvényesek. A bírósági felülvizsgálat során hozott határozatot a kérelmezővel és azokkal, akikkel a másodfokú határozatot közölték, a bíróság közli.

8.5. A határozatok közlése, kézbesítése

A jogorvoslati kérelem kötelező kellékei (jogszabálysértés megjelölése, bizonyítékok csatolása, postai értesítési cím) mellett a kifogás, fellebbezés benyújtója megadhatja telefaxszámát, elektronikus levélcímét, vagy kézbesítési megbízottjának ezen elérhetőségeit. Ez a lehetőség a jogorvoslattal élő személy érdekét szolgálja azzal, hogy a határozatot a meghozatalának napján az általa megjelölt módokon is közölni kell vele. Így biztosított, hogy a lehető leghamarabb tudomást szerezzen a jogorvoslati kérelem elbírálásának eredményéről.

A határozatot – ha jelen van vagy ha telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme rendelkezésre áll – a meghozatala napján rövid úton kell közölni a kérelmezővel, valamint azzal, akire a határozat jogot vagy kötelezettséget keletkeztet vagy származtat. A határozat rövid úton való közlése

- a jelen lévők részére a határozat átadásával,
- telefaxon,
- elektronikus dokumentum formájában (e-mail), vagy
- a kézbesítési megbízott részére a fentebb meghatározott módokon

történhet. A határozat rövid úton való közlésének módját (módjait) a kérelmező jelöli meg.

A határozatot, ha a választási bizottság ülésén az nem került átadásra, kézbesíteni kell az érintettnek. A kézbesítés postai úton történik.

A választási bizottságok és a bíróságok a határozatokat meghozatalukat követően nyilvánosságra hozzák. A nyilvánosságra hozatal kötelezettsége nem vonatkozik a határozatba foglalt személyes adatokra.

8.6. Speciális jogorvoslatok

8.6.1. A szavazólap adattartalmának megállapítása elleni jogorvoslat

A választási bizottságnak a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A fellebbezést elbíráló választási bizottság legkésőbb a fellebbezés felterjesztését követő napon dönt.

A választási bizottság szavazólap adattartalmát jóváhagyó döntése elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A bíróság ez esetben legkésőbb a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem felterjesztését követő napon dönt.

A szavazólap adattartalmát jóváhagyó döntés elleni jogorvoslattal kapcsolatos szabályok egyebekben megegyeznek a fellebbezés és bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtására és elbírálására vonatkozó általános szabályokkal.

8.6.2. A médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslat

A sajtó választási kampányban történő részvételével (így különösen a választási eljárás alapelveinek megsértésével, a politikai hirdetések közzétételével) kapcsolatos kifogást

- nem országos terjesztésű időszaki lap, illetőleg helyi műsorszolgáltatás esetében a kiadó, illetőleg a műsorszolgáltató székhelye vagy lakcíme szerint illetékes helyi választási bizottság,
- körzeti műsorszolgáltatás esetében a műsorszolgáltató székhelye vagy lakcíme szerint illetékes területi választási bizottság,
- országos terjesztésű időszaki lap, hírügynökség, illetőleg országos műsorszolgáltatás esetében az Országos Választási Bizottság bírálja el.

A választási bizottság eljárása a médiahatóság médiatörvényben foglalt eljárási jogosultságait nem érinti, azonban az esetlegesen meginduló párhuzamos eljárás a választási eljárásban folyamatban lévő jogorvoslat elbírálását nem befolyásolja.

Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad:

- megállapítja a jogszabálysértés tényét;
- a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől;
- a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti;
- illetve ezen jogkövetkezmények alkalmazásán túl kötelezheti az időszaki lap szerkesztőségét, a műsorszolgáltatót, illetőleg a hírügynökséget, hogy határozatát vagy annak rendelkező részét
 - napilap, hírügynökség esetében három napon belül;
 - folyóirat esetében a legközelebbi számban azonos módon;
 - műsorszolgáltató esetében három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és azonos számú alkalommal tegye közzé.

Az általános jogorvoslati szabályokhoz képest enyhébb követelmények vannak a kifogással szemben, ugyanis annak benyújtásakor elegendő megjelölni a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot, a megjelölt bizonyítékot a választási bizottság hivatalból szerzi be.

A kifogás elbírálására vonatkozóan egyebekben az általános szabályok irányadók.

8.6.3. A választási eredményt megállapító határozat elleni jogorvoslat

A választás eredményére vonatkozó jogorvoslati szabályok a kiadvány 7. fejezetében található.

8.6.4. Névjegyzéssel kapcsolatos jogorvoslati eljárás

A névjegyzéssel kapcsolatos jogorvoslati szabályokkal a kiadvány 5. fejezete foglalkozik részletesen.

8.7. Jogorvoslati fórumrendszer a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán

Az önkormányzati választás során jogorvoslati fórumként eljáró választási bizottságok:

A helyi választási bizottság

- dönt a polgármester-, a képviselő-választással kapcsolatos kifogásról,
- dönt a szavazatszámoló bizottságnak kizárólag a települési (polgármester-, képviselő-választást) érintő, valamint a települési és területi önkormányzati vagy főpolgármester-választást egyaránt érintő határozat elleni fellebbezésről:
 - a szavazóhelyiség ellenőrzése, a szavazás levezetése, a szavazás törvényes lebonyolításáról való gondoskodás, illetőleg
 - a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben hozott döntések esetében.

A területi választási bizottság

- dönt a megyei/fővárosi listás választással és a főpolgármester-választással kapcsolatos kifogásról,
- dönt a szavazatszámoló bizottság határozatai elleni, kizárólag a területi önkormányzati vagy főpolgármester-választást érintő fellebbezésről:
 - a szavazóhelyiség ellenőrzése, a szavazás levezetése, a szavazás törvényes lebonyolításáról való gondoskodás, illetőleg
 - a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben hozott döntések esetében;
- dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről.

Az Országos Választási Bizottság

- dönt minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a helyi vagy a területi választási bizottság hatáskörébe,
- dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről.

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választása során jogorvoslati fórumként eljáró bíróságok:

Megyei (Fővárosi) Bíróság

- Elbírálja a területi választási bizottság másodfokú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet.

Legfelsőbb Bíróság

- Elbírálja az Országos Választási Bizottság első és másodfokú határozatai ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet.

8.8. Önellenőrző kérdések

130. Melyek a választási bizottságok által elbírálnak jogorvoslati kérelmek formái?

- a panasz és a kifogás
- fellebbezés és kifogás
- kifogás, fellebbezés, felülvizsgálati kérelem

131. Milyen eset(ek)ben dönt a területi választási bizottság döntése elleni fellebbezésről az Országos Választási Bizottság?

- a területi választási bizottság minden döntése ellen a megyei(fővárosi) bírósághoz lehet fordulni
- a szavazatszámoló bizottságnak a szavazás levezetése, a szavazás törvényes rendjének fenntartása körében, illetőleg a szavazás folyamán felmerülő vitás kérdésekről hozott döntései ellen benyújtott fellebbezésről hozott határozata ellen lehet az Országos Választási Bizottsághoz fordulni
- a területi választási bizottság által elbírált kifogás ellen benyújtott fellebbezésről dönt az Országos Választási Bizottság

132. Mely választási szervhez kell benyújtani a fellebbezést?

- a fellebbezést a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál (SZSZB döntése elleni fellebbezés esetén az elbírálásra jogosult választási bizottságnál) kell előterjeszteni
- a fellebbezést az ügyben hatáskörrel rendelkező választási irodához kell benyújtani
- a fellebbezést minden esetben a helyi választási bizottsághoz kell benyújtani, amely gondoskodik annak továbbításáról

133. Mik a kifogás érdemi elbírálásának alapvető feltételei?

- a. a jogszabálysértés megjelölése, annak bizonyítékai, illetve a kifogás benyújtójának neve, lakcíme (székhelye) és lakhelyétől (székhelyétől) eltérő postai értesítési címe
- b. a kifogás bizonyítékainak megjelölése és az értesítési cím
- c. a kifogást minden esetben érdemben el kell bírálni

134. Mi a jogkövetkezménye annak, ha a kifogás benyújtója a beadványban elmulasztja megjelölni telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét?

- a. a kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani
- b. a határozat közlése helyett csak a határozat kézbesítése lesz lehetséges
- c. meghosszabbodik a kézbesítés idejével a jogorvoslati határidő

135. Mi a jogorvoslati kérelmek elbírálásának általános határideje?

- a. a kérelmet a benyújtásától számított három napon belül kell elbírálni
- b. legkésőbb a jogorvoslati kérelem benyújtását követő napon el kell bírálni
- c. a közigazgatási eljárásra irányadó harmincnapos határidőt kell alkalmazni

136. Mi a bíróság eljárásának speciális feltétele?

- a. az illeték megfizetése
- b. a kötelező ügyvédi képviselet
- c. a polgári peres eljárás szabályainak alkalmazása

137. Mik a lehetséges jogkövetkezmények, ha az eljáró bizottság a kifogásnak helyt ad?

- a. ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad, megállapítja a jogszabálysértés tényét, a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől, a választási eljárást vagy annak jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti
- b. ha a kifogás megalapozott, az eljáró bizottság a sajtónyilvánosság útján felhívja a figyelmet a jogsértésre
- c. az eljáró bizottság a választási eljárás kifogással érintett részét megismételteti, a megismételt eljárásban törvényességi ellenőrzést gyakorol

138. Mi a határozatok közlésének határideje?

- a. határozatot – ha jelen van vagy ha telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme rendelkezésre áll – annak meghozatala napján közölni kell a kérelmezővel, illetve azzal, akire a határozat jogot vagy kötelezettséget keletkeztet vagy származtat
- b. 3 munkanap
- c. az írásba foglalást követő 3 napon belül a határozatot közölni kell a kérelmezővel, illetve mindazon személyekkel és szervezetekkel, akik a határozat által érintettek

139. Mi a választási bizottság szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni fellebbezés benyújtásának határideje?

- a. úgy kell benyújtani, hogy a fellebbezés a választási bizottság döntését követő 3 napon belül megérkezzen
- b. a fellebbezést legkésőbb a határozatról való tudomásszerzést követő napon be kell nyújtani
- c. a fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a határozat meghozatalát követő napon megérkezzen

140. Van-e eltérés az általános és az eredmény elleni fellebbezéssel kapcsolatos határidők esetében?

- a. nincs
- b. igen, a határidő ebben az esetben nem jogvesztő
- c. igen, a fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb az eredményt megállapító döntést követő napon megérkezzen

141. Kifejtheti-e véleményét a bírósági eljárásban a megtámadott határozatot hozó bizottság?

- a. igen, megküldheti a bíróságnak a kérelemről kialakított álláspontját tartalmazó nyilatkozatot
- b. igen, kötelező a felterjesztett iratokhoz mellékelni a bizottsági véleményt
- c. a törvény pontosan előírja a felterjesztés tartalmát, ettől a választási bizottság nem térhet el, így semmilyen iratot sem mellékelhet a felterjesztéshez

142. Ki nyújthat be kifogást a választási törvények megsértésére hivatkozva?

- a. a jelölő szervezet és az érintett választópolgár, illetve jogi személy
- b. a helyi választási iroda vezetője
- c. bárki

143. Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem esetén mi a felterjesztés határideje és tartalma?

- a. a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a sérelmezett határozattal, legkésőbb a beérkezést követő napon kell felterjeszteni
- b. a felterjesztésnek tartalmaznia kell az ügyben keletkezett összes iratot, a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet beérkezése napján fel kell terjeszteni
- c. a felterjesztésnek tartalmaznia kell az ügyben keletkezett összes iratot. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell felterjeszteni, hogy a bíróság az ügy elbírálásához rendelkezésre álló határidőn belül dönthessen

144. Mi a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem jogalapja?

- a. jogszabálysértés vagy a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata
- b. a jelölt vagy jelölő szervezet érintettsége
- c. nem kell a jogalapot megjelölni, elég utalni arra, hogy a kérelmező nem ért egyet a döntéssel

145. Jelölje meg a helyes állítást. A bírósági eljárásban...

- a. a jogi képviselő nem kötelező
- b. a megtámadott határozatot hozó választási bizottság új eljárásra utasítható
- c. a megtámadott határozat helybenhagyható vagy megváltoztatható

146. A bírósági döntés ellen milyen jogorvoslat vehető igénybe?

- a. a bíróság döntése ellen fellebbezni lehet magasabb szintű bírósághoz
- b. a bíróság döntése ellen felülvizsgálati kérelmet lehet benyújtani a Legfelsőbb Bírósághoz
- c. a bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak helye nincs

147. Milyen hivatkozással nem lehet fellebbezést benyújtani az eredményt megállapító döntés ellen?

- a. az eredményt megállapító döntés törvénysértő
- b. az eredmények megállapítására és az összesítésre vonatkozó szabályokat megsértette az SZSZB
- c. a szavazás napján kampánycsendet sértettek

148. Mi a választás eredményét megállapító határozat elleni fellebbezés elbírálásának határideje?

- a. a beérkezéstől számított három nap
- b. egy munkanap
- c. a megérkezést követő egy nap

149. A területi választási bizottság által elbírált kifogás, fellebbezés esetében hová kell benyújtani a további jogorvoslati kérelmet?

- a. a területi választási bizottsághoz
- b. a megyei bírósághoz
- c. az Országos Választási Bizottsághoz

150. A lakcím (székhely) megjelölése benyújtott kifogás...

- a. esetében a benyújtót hiánypótlásra fel kell szólítani
- b. elutasítható
- c. érdemi vizsgálat nélkül elutasítandó

151. A jogorvoslati kérelem benyújtója tehet-e szóbeli nyilatkozatot?

- a. a választási bizottság kérésre köteles meghallgatni a kérelmezőt, ebben az esetben – ha jelen van – az ellenérdekű fél számára is biztosítani kell a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét
- b. a választási bizottság köteles meghallgatni a kérelem benyújtóját. A szóbeli nyilatkozattétel joga az ellenérdekű felet csak kérelme esetén illeti meg
- c. a választási bizottság eljárása szigorúan írásbeli, szóbeli nyilatkozattételre nincs lehetőség

9. A 2006. ÉVI ÖNKORMÁNYZATI ÁLTALÁNOS VÁLASZTÁSOK INFORMATIKAI TÁMOGATÁSA

A 2006.évi önkormányzati általános választások informatikai támogatását a korábbi választások informatikai támogatásának hagyományaira építve alakították ki - az OVI megbízásából - a Központi Hivatal munkatársai. Ez alkalommal új tényezők is formálják a végső megoldást:

- a jogi szabályozás változásai érdemben érintik az önkormányzati képviselők választását, az önkormányzati képviselő testületek és a polgármesterek választása – egyetlen, a szavazólappal kapcsolatos kivétellel - teljes mértékben elkülönül a kisebbségi jogok gyakorlásától,
- az anyakönyvvezetők gépeire és hálózatára (ASZA) az eddigi kedvező tapasztalatok alapján minden korábbit meghaladó mértékben építenek a feldolgozási feladatok végrehajtásában,
- a takarékos költségvetés hatása a belső adatfeldolgozó rendszerek használhatóságát nem érinti, viszont visszafogottabb internetes és más tájékoztatással kell számolni.

A választás lebonyolítását ez esetben is segíti a Választási Ügyviteli Rendszer (VÜR).

9.1. A névjegyzék, értesítő készítése

A névjegyzékeket, értesítőket a tavaszi országgyűlési képviselő választásnál használt módszerrel, a közigazgatási hivatalok, illetve a Főváros és Pest megye esetében a Központi Hivatal közreműködésével készítik el, illetve adják át a szükséges adatállományokat, a névjegyzéket, értesítőt saját maguk készítő településeknek.

A kisebbségi választói jegyzék és értesítő helyben készül, arról semmilyen országos számítógépes másolat nem állhat rendelkezésre. A Választás Előkészítő Rendszer (VER) csak az összesített statisztikai adatokkal számol.

A névjegyzékek továbbvezetését az SZL-ben feldolgozott változásokat tartalmazó segédlista támogatja, amely az okmányirodákban állítható elő.

9.2. A választás előkészítése

Ez alkalommal is dolgozik a VER, amely az okmányirodákra szervezve gyűjti össze a számítógépes nyilvántartás számára („regisztráció”) a választáson induló szervezeteket, jelölteket, listákat. A területi választási irodák a közigazgatási hivatalok mellett a TVI vezetőjének rendelkezésére álló gépeken oldhatják meg a szervezetek, listák regisztrációját.

A jelölés, lista állítás folyamata és jellemzői az Intraneten (www.valintra.hu) nyomon követhetők.

A választáson indulók által benyújtott iratok átvételével foglalkozó, választási irodai munkatársak figyelmét fel kell hívni arra, hogy az átvett űrlapok kitöltésének tejjességét, helyességét fokozottan ellenőrizték, mivel az okmányirodákra épülő feldolgozás következtében nincs mindenhol lehetőség az átvett iratok azonnali számítógépes ellenőrzésére.

A jelölt ajánlások számítógépes ellenőrzése a megyei (fővárosi) közigazgatási hivatalok szerver-parkjának és a helyi regiszter rendszer segítségével történhet, minden olyan munkaállomásról, amelyek ezeket elérhetik.

A VER adatbázisából szabványos nyomdai adatátadás készül, mely alapján a központilag készülő és a saját készítésű szavazólapok előállíthatók. A szavazólapok ellenőrzését a szavazólapok adattartalmáról készülő lista segíti.

9.3. A „szavazatösszesítés” feladat-csoport

A választást megelőző nap 16 órakor a HVI vezetői lezárják a névjegyzéket és a kisebbségi választói jegyzékeket, majd a számítógépes rendszerbe beviszik az adatokat. A normál szavazókörök és a kisebbségi szavazókörök egyformán jelentenek.

A választás napján valamennyi HVI maga viszi fel a napközben dolgozó számítógépes rendszerbe a szavazókörök jelentéseit a megjelentek számáról.

Este, 19 óra után indul a szavazatok összesítése, a polgármester választásról, a főpolgármester választásról és a fővárosi/megyei képviselő testületek választásáról készülő, gyorsjelentés jellegű adatlapok és az időközben elkészített jegyzőkönyvek feldolgozásával. A jegyzőkönyvek számítógépes feldolgozását a keletkezés helyéhez legközelebbi választási iroda végzi el, ezzel az ASZA gépek egyenrangú feldolgozási pontokká válnak. Kivétel csak rendkívüli esemény esetén lesz, amely esetben a tartalék helyszínek lépnek a kiesett feldolgozó helyek helyére.

Valamennyi választókerületi (egyéni választókerületi, települési és fővárosi kerületi, megyei/fővárosi szintű) eredmény néhány percen belül az Interneten/intraneten látható lesz.

A szavazatösszesítő rendszer csak hibátlan adatlapot fogad el, a hibás adatlapok javításáról a HVI-k intézkednek.

A szavazóköri/választókerületi jegyzőkönyveket minden esetben le lehet rögzíteni, de a hibás jegyzőkönyveket **csak a Vezetői Információs Rendszer** (lásd később) látja, azok semmilyen eredmény-számításban, összesítésben stb. nem vesznek részt.

A választások eredménye a számítógépes rendszerben akkor áll elő, amikor az ahhoz tartozó valamennyi (szavazóköri és/vagy választókerületi) jegyzőkönyv hibátlanul bekerült a számítógépes nyilvántartásba.

Az önkormányzati és a kisebbségi választások adatait azonos rendszer dolgozza fel, amely gondoskodik azok megfelelő elkülönítéséről.

A fővárosi/megyei közgyűlések választásnak eredmény jegyzőkönyveit a TVI viszi be a rendszerbe, a rendelkezésére álló számítógépeken.

Az eredmények megállapítása előtti jegyzőkönyv – gépi állomány ellenőrzési (összeolvasási) munkákhoz a rendszer támogatást ad. A számítógépes rendszer követi a jegyzőkönyveket ért jogorvoslatokat.

Az irányítási, ellenőrzési munkát - a VIR mellett - számítógépes kimutatások is segítik.

9.4. A tájékoztatás

A jelölt, lista állításról – mint azt az előzőekben említettük - az Interneten/intraneten nyújtanak tájékoztatást. Megtekinthetők

- a választási körzetek, szavazókörök,
- az önkormányzati választáson induló szervezetek,
- jelöltek, listák,

a települési kisebbségi választásról kisebbségenként

- a kisebbségi választói jegyzékeken szereplők száma, a választás kitűzése, megtarthatósága,
- a kisebbségi szavazókörök,
- a kisebbségi szervezetek,
- a kisebbségek jelöltjei.

A választás reggelétől figyelemmel kísérhetők napközben a megjelölés adatai, a rendkívüli események, majd 19 órától az előzetes és a jegyzőkönyvi eredmények.

A korábbi megoldásoktól eltérően az előzetes eredmények nem egyszerre, hanem választókerületenként váltanak át „végleges”, azaz jegyzőkönyvi eredményre. A választási eredmények mindaddig előzetes eredményként jelennek meg, amíg az össze jegyzőkönyv adata be nem kerül a számítógépes nyilvántartásba.

A két választás – önkormányzati és kisebbségi – eredményei elkülönítetten jelennek meg.

Az eredményekről szóló tájékoztatást szerényebb elemzés is kíséri.

Az eredményekről az OVI és az OVB szintén tájékoztatást ad ki.

9.5. Az irányításról

A választások előkészítését és lebonyolítását Vezetői Információs Rendszer (VIR) segítségével lehet gyorsan és pontosan nyomon követni. A feltárt problémás esetek a rendszerből különböző tablókkal kérdezhetők le, részletesen. Különös figyelmet igényelnek a hibás, hiányosan kitöltött bizonylatok ellenőrző tablói.

A napközbeni jelentésekről folyamatos VIR adatok fognak rendelkezésre állni, ezzel a jelentési fegyelem és az esetleges üzemzavarok nyoma is fellelhető.

A szavazatösszesítésről kétféle vetületben, adatlapok és jegyzőkönyvek, illetve csak jegyzőkönyvek szerit kaphatunk képet a feldolgozás állásáról, a hibás jegyzőkönyvek kijavításának menetéről.

10. LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ TEVÉKENYSÉG

10.1. A választási információs szolgálat célja és feladatai

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 35. § a választási irodák feladatává teszi a választópolgárok tájékoztatását, amely a választási információs szolgálatok útján valósul meg.

A választási információs szolgálat (továbbiakban VISZ) az önkormányzati képviselők és polgármesterek 2006. évi választásának előkészítése és lebonyolítása során segítséget nyújt az érdeklődőknek eligazodni a választással kapcsolatos jogi, szervezési, informatikai, pénzügyi, valamint adatszolgáltatással kapcsolatos kérdésekben.

A feladat ellátásában ezen a választáson a legnagyobb rész a helyi és a területi választási irodák munkatársaira hárul, hiszen a választópolgárokat és a jelölteket elsősorban a helyi információk érdeklik. Ezekre a kérdésekre pedig a polgármesteri hivatalokban megszervezett választási információs szolgálatoknál lehet a legpontosabb választ adni.

A választások sikerének az egyik záloga a nyilvánosság. Ennek érdekében lehetővé kell tenni azt, hogy a választások kitűzésétől a jegyzőkönyvek levéltárba adásáig minden adat a polgárok, a média rendelkezésére álljon a törvényes kereteken belül.

A VISZ által szolgáltatott információk:

- a választópolgárok, jelölő szervezetek tájékoztatása az önkormányzati képviselők és polgármesterek választására vonatkozó jogszabályokról, a választáson induló független jelöltekről, illetve a jelölő szervezetek által állított jelöltekről,
- a választójog gyakorlásához szükséges információk biztosítása, különös tekintettel arra, hogy míg az országgyűlési választáson van lehetőség a külföldön történő szavazásra, addig az önkormányzati választáson erre nincs lehetőség, illetve arra, hogy az önkormányzati választáson lakóhelytől távol csak a választás kitűzése előtt létesített tartózkodási helyen szavazni;
- tájékoztatás a választási eljárás elemeiről (határidők, delegálás, választási kampány, kampánycsend, eredmény megállapítás stb.)
- az érdeklődők informálása a választási eljárásban közreműködő szervekről, jogorvoslati lehetőségekről,
- beadványok átvétele és továbbítása,
- az eljárás során használandó különböző nyomtatványok és információs anyagok rendelkezésre bocsátása, kitöltésük elmagyarázása, stb.
- a választással kapcsolatos adatok szolgáltatása.

A VISZ feladatairól, működéséről a helyben szokásos módon tájékoztatni kell a lakosságot. A VISZ-ek címét, egyéb elérhetőségeit, például telefon és fax számát az Országos Választási Iroda honlapján közzé tesszük.

A helyi választási iroda vezetője folyamatosan tájékoztatja a lakosságot a helyben szokásos módon vagy a média útján az aktuális választási tudnivalókról. A választási információs szolgálat nyilvántartja a sajtótájékoztatók időpontját, témáját és további felvilágosítást, technikai segítséget ad a lakosság, illetve a sajtó részére.

10.2. A VISZ lehetséges szervezeti megoldásai

A választással kapcsolatos információszolgáltatást minden településen biztosítani kell. A település nagyságától, a lakosság kor- és foglalkozási összetételétől, és a tájékoztatási igények mennyiségétől függ, hogy milyen szervezeti formában, illetve munkaszervezéssel lehet a legmegfelelőbben ellátni ezt a feladatot.

A választási információs szolgálat feladatait a következő formákban lehet ellátni:

külön szervezet létrehozása nélkül,

külön szervezet létrehozásával:

- az ügyfélszolgálat keretén belül vagy
- önálló szervezatként működő VISZ felállításával.

Ha a helyi körülményekre tekintettel a választási iroda vezetője a választási információs szolgálat feladatait külön szervezet létrehozása nélkül kívánja megvalósítani, fontos, hogy azt a helyi választási iroda olyan tagja lássa el, aki ügyfélfogadási gyakorlattal, a választási jogszabályok terén pedig naprakész ismeretekkel rendelkezik, továbbá jártas a személyi adat- és laccímnyilvántartással kapcsolatos kérdésekben is.

Főként a nagyobb lélekszámú településeken célszerű lehet különálló szervezatként létrehozni a VISZ-t a várható jelentős ügyfélforgalomra tekintettel.

Az ügyfélszolgálat részeként működő VISZ elláthatja az igazolások kiadásával, az esetleges kifogások fogadásával kapcsolatos feladatokat is.

A területi választási iroda részeként működő VISZ-t önálló szervezatként célszerű megszervezni, amelynek kevesebb az „operatív” feladata és jobban előtérbe kerül tevékenységében az információszolgáltatás.

A VISZ-ben dolgozó ügyintézők szakmai irányítója a választási iroda vezetője.

10.3. A választási információs szolgálat működésének tárgyi, technikai és személyi feltételei

10.3.1. A választási információs szolgálat működésének tárgyi, technikai feltételei

A választási információs szolgálatot a lehetőségekhez mérten olyan körülmények között indokolt elhelyezni, ahol a személyesen megjelenő polgárokat kulturáltan, a hivatal más

tevékenységének zavarása nélkül tudják fogadni. **A helyiségben nem lehet elhelyezni a választópolgárt befolyásoló plakátokat, kiadványokat, szórólapokat.**

Fontos, hogy a választási információs szolgálat könnyen elérhető legyen, például külön telefonvonallal rendelkezzen.

A választási információs szolgálatnak olyan adatbázissal kell rendelkeznie, amelyből a *fentebb* felsorolt információkat szolgáltatni tudja, jogszabályok, Országos Választási Bizottság állásfoglalásai, Országos Választási Iroda vezetőjének intézkedései, a helyi és területi választási iroda vezetőjének utasításai, tájékoztató kiadványok, címadatok meglétével. Ezek hozzáférhetőségét Internet csatlakozással ellátott számítógép biztosításával, vagy a felsorolt anyagok és dokumentumok írott formában történő rendelkezésre bocsátásával is lehet biztosítani.

Ott, ahol az megvalósítható, jól segíti a munkát az üzenetrögzítő telefon, a telefax és az önálló e-mail cím biztosítása. Az Országos Választási Iroda VISZ-a a kedvező tapasztalatok alapján helyi tarifával hívható kék számot működtet.

10.3.2. A választási információs szolgálat működésének személyi feltételei

A választási információs szolgálat feladatait olyan személy lássa el, aki megfelelő ismeretekkel rendelkezik a választójog, a választási eljárás és a választási igazgatás területén felmerülő kérdésekben, illetve a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás területét is ismeri. Lehetőség szerint az e feladattal megbízott munkatárs a választás ideje alatt csak a választási információs szolgálat ellátásával foglalkozzék, vagy egyéb feladatainak elvégzését úgy szervezze meg, hogy bármikor képes legyen a választási információs szolgálat teendőinek ellátására.

A munkatársak számát a feladatok függvényében indokolt meghatározni, a feladat ellátása váltakozó személyzettel is megszervezhető. Amennyiben többen látják el a választási információs szolgálat feladatait, mindegyiküknek magas szintű jogszabály ismerettel kell rendelkeznie.

A választási információs szolgálat munkatársaival szembeni követelmény a pártsemlegesség, a tolerancia, a türelem, továbbá az, hogy a válaszadás során kizárólag a jogszabályok rendelkezéseit ismertesse, jogértelmezési kérdésekbe ne bocsátkozzék.

10.3.3. A választási információs szolgálat működéséhez szükséges információk köre

A választási információs szolgálat nem tudja feladatát ellátni, ha nem állnak rendelkezésére a válaszadáshoz szükséges naprakész információk. Ezek az információk részben az egész országban egységesek, részben azonban helyi jellegűek.

Az országosan egységes információk közül a választási jogszabályok és az Országos Választási Bizottság állásfoglalásai a Magyar Közlönyben, internetes oldalunkon és a Választási Ügyviteli Rendszeren is megjelennek.

Az egyéb országos információkat az Országos Választási Iroda vezetői intézkedésben, körlevélben vagy kiadvány formájában juttatja el a választási irodákhoz. A választási

irodák vezetőinek felelőssége, hogy a választópolgárokat, jelölő szervezeteket érintő információkat a választási információs szolgálat munkatársai is megismerjék.

Az információk beszerzését megkönnyíti, hogy a jogszabályok és kiadványok szövege letölthető formában az Országos Választási Iroda honlapján is megtalálható.

A VISZ működéséhez szükséges legfontosabb információk a teljesség igénye nélkül:

- a helyi és a területi választási bizottság címe, telefon és fax száma,
- a helyi és a területi választási bizottság ülésének helye, időpontja,
- a helyi, illetve az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetőinek hivatali címe, telefon és fax száma,
- az Országos Választási Bizottság és az Országos Választási Iroda címe, telefon és faxszáma.
- névjegyzék, amennyiben a közszemlére tételt a választási információs szolgálatban oldják meg,
- okmányirodák címe, telefonszáma,
- a választókerületek és szavazókörök területének leírása, szavazókörök címjegyzéke,
- a választás napján a részvételi adatok,
- a választási eredményeket tartalmazó közlemények: a választási információs szolgálat keretében lehet biztosítani a szavazóköri jegyzőkönyvek megtekintésének lehetőségét,

10.4. A VISZ javasolt működési szabályai

1. A VISZ munkatársainak feladata ideiglenes jellegű, működése az önkormányzati képviselők és polgármesterek választásának kitűzését követő naptól a választás végleges eredményének közzétételéig tart.
2. A VISZ félfogadási idejét célszerű a munkaidőhöz igazítani. Figyelemmel kell azonban lenni arra, hogy a választási eljárás határidői 16.00 órakor járnak le, tehát a VISZ-nek – munkanapokon – eddig az időpontig mindenképpen biztosítani kell a jelölő szervezetek, választópolgárok fogadását.
3. A VISZ-ben dolgozó munkatársakat előzőleg ki kell oktatni feladataikról.
4. Biztosítani kell, hogy a VISZ-hez fordulók kérdéseikre lehetőleg azonnal, de legkésőbb 1-2 napon belül választ kapjanak. A VISZ csak az egyszerűbb, jogértelmezést nem igénylő kérdésekben adjon választ az érdeklődőknek. A bonyolultabb kérdésekben konzultáljon a helyi/területi választási iroda vezetőjével, tagjával. Szükség esetén a választási iroda vezetője a felettes választási irodát keresse meg.

5. A VISZ munkatársainak be kell tartaniuk a személyiség- és adatvédelmi szabályokat.
6. A VISZ tájékoztató tevékenységéről célszerű nyilvántartást vezetni (VISZ-naplót).
7. A választás lezárultával érdemes elemezni a VISZ működésének tapasztalatait, melyek hozzájárulnak a tájékoztató tevékenység hatékonyságának fokozásához, továbbfejlesztéséhez.

10.5. A VISZ tájékoztató tevékenységének dokumentálása

A VISZ tevékenységének dokumentálása ajánlott, melynek keretében:

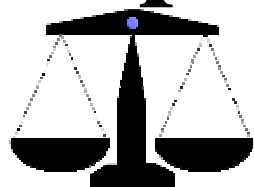
- a VISZ munkatársai írásban rögzítik a kérdéseket és válaszokat, így a korábbi kérdések és válaszok áttanulmányozásával biztosítható az egységes információszolgáltatás, vita esetén a pontosan rögzített válasz segíthet eloszlatni a nézeteltéréseket,
- a választási eljárás során és annak lezárultával statisztikák, elemzések készíthetők a kérdésfelvetések gyakoriságára, az egyes kérdéskörök megoszlására vonatkozóan. Célszerű, ha a választási iroda vezetője időszakonként áttanulmányozza a VISZ-naplót.

Az Országos Választási Iroda szívesen veszi és várja a választási irodák általános érvényű elemzéseit, jelzéseit és javaslatait, hogy ezek felhasználásával is hatékonyabban tudja megszervezni a választások lebonyolítását, és módszertani segítséget nyújtson a választási információszolgáltatások megszervezéséhez és működéséhez.

A VISZ naplóban a következő adatokat célszerű feltüntetni:

- a folyamatos sorszámot,
- a dátumot,
- a kérdező megjelölését (állampolgár, jelölő szervezet képviselője, stb.). A kérdező nevét, lakcímét és telefonszámát csak beleegyezése esetén és csak akkor szabad feltüntetni, ha a kérdésére a VISZ nem tud azonnal válaszolni,
- azt, hogy a kérdező milyen formában fordult a VISZ-hez (személyesen, telefonon, faxon, írásban). Amennyiben az ügyfél kérdésére írásban válaszolnak, be kell tartani a hivatalon belül kialakított kiadmányozási szabályokat,
- a kérdésre adott választ és egyéb megjegyzéseket.

Tudáspróba

MELLÉKLETEK

1. Az önellenőrző kérdések megoldásai
3. Jogszabályok

Az önellenőrző kérdések megoldásai

1. Ki a tutor? (b)
2. Mi az önellenőrző kérdés? (c)
3. Hány tesztet kell sikeresen megoldania a tanfolyam során? (b)
4. Hányszor kísérheti meg egy teszt megoldását? (c)
5. Kihez kell először segítséghez fordulnom gond esetén? (b)
6. Milyen jogszabályok szabályozzák az önkormányzati választásokat? (b)
7. Ki tűzi ki az önkormányzati választások időpontját? (c)
8. Melyek a demokratikus választások alapelvei? (b)
9. Hány mandátum szerezhető az egyes választókerületekben? (b)
10. Milyen követelményt kell teljesítenie annak a személynek, aki kislistán jelöltként kíván indulni? (b)
11. Indulhat-e párt jelöltje a 10.000 lakos feletti településeken az egyéni választókerületi mandátumért? (a)
12. Ki jogosult kompenzációs (a szükséges feltételek teljesítése után) listát állítani a 10.000 lakos feletti településen? (b)
13. Mit jelent a fővárosi, a megyei lista kötött jellege? (a)
14. Mi a feltétele a kompenzációs lista állításának a 10.000 lakos feletti településeken? (a)
15. Mi a feltétele a megyei lista állításának? (b)
16. Mi a feltétele a fővárosi lista állításának? (c)
17. A 10.000 lakos feletti településeken szavazhat-e a választópolgár közvetlenül a kompenzációs listára? (b)
18. Hányféle jelölést fogadhat el egyszerre egy képviselőjelölt? (c)
19. Mi történik, ha Budapesten a jelölt egy fővárosi kerületben kompenzációs listáról, és a fővárosi közgyűlési választáson is mandátumot szerezne. (a)
20. Mely választásokon alkalmazzák a 4%-os választási küszöböt? (a)
21. Mikor érvényes az egyéni választókerületben a választás első fordulója? (a)
22. Ki lesz a mandátumszerző jelölt a kislistás választáson? (a)
23. A települési kisebbségi választás anyagi jogi szabályait (b)

24. Mely feltételek együttes megléte szükséges ahhoz, hogy a választópolgár a kisebbségi választáson választó és választható legyen? (c)
25. Melyik állítás igaz? (a)
26. A HVI vezetője július 15-ét követően nem törli a kisebbségi választói jegyzékről a polgárt, ha (c)
27. Mikor kell megsemmisíteni a kérelmek elbírálásának sorrendjében vezetett kisebbségi választói jegyzéket, ha a választás kitűzésének feltétele július 15-én nem áll fenn? (c)
28. Ki tűzi ki a települési kisebbségi önkormányzati választást? (c)
29. Akkor lehet kitűzni az adott településen a kisebbségi választást, ha (a)
30. Mely jelölő szervezetek vehetnek részt a települési kisebbségi önkormányzati választáson? (b)
31. Kisebbségi jelölő szervezet bejelentéséhez csatolni kell (c)
32. Lehet-e jelölt lakóhelyétől eltérő településen az a választópolgár, akinek a lakóhelye szerinti településen nem kerül sor kisebbségi települési önkormányzati választás megtartására? (c)
33. A települési kisebbségi választáson a kisebbségi jelöltnek nyilatkoznia kell arról, hogy az adott kisebbség nyelvét ismeri. Hogyan ellenőrzi ezt a helyi választási bizottság? (a)
34. Mely választási bizottság nem működik a települési kisebbségi választáson? (c)
35. Mely állítás igaz az alábbiak közül? (a)
36. Mely állítás igaz az alábbiak közül? (c)
37. A kisebbségi szavazólapot (b)
38. Ki állapítja meg a települési kisebbségi önkormányzati választás eredményét? (b)
39. Mikor kell megválasztani az HVB-t? (b)
40. Mely választási bizottságok működnek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán? (c)
41. Mely településeken működik helyi választási bizottság a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán? (a)
42. Mi a különbség a választási bizottság delegált és választott tagjai között? (a)
43. Meddig tart a választott választási bizottsági tagok megbízatása? (b)
44. Meddig tart a megbízott választási bizottsági tagok megbízatása? (a)
45. Mi a választási bizottságok elsődleges feladata a választásokkal kapcsolatban? (b)

46. Az Országos Választási Bizottságba a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán (c)
47. A választási bizottságok megbízott tagjait meddig lehet bejelenteni? (b)
48. A választási bizottságnak választott tagja nem lehet (b)
49. A választási bizottságnak megbízott tagja nem lehet (b)
50. Hány választott tagja van a helyi választási bizottságnak az egy szavazókörrrel rendelkező településen? (a)
51. Hány választott tagja van a helyi választási bizottságnak a több szavazókörrrel rendelkező településen? (b)
52. A választási bizottság határozatainak érvényességéhez (a)
53. A tényállás megállapításához... (c)
54. Milyen feltételekkel lehet átadni a választási bizottság üléséről készült jegyzőkönyvet a jelöltek képviselőinek? (b)
55. A választási bizottság határozatának nem kell tartalmaznia: (c)
56. A határozatban lévő, az ügy érdemére ki nem ható név-, szám- vagy más elírás.. (b)
57. A határozat rövid úton való közlése nem hajtható végre: (c)
58. Mely szerv választja meg a HVB választott tagjait? (a)
59. A végrehajtás időpontját tekintve van-e különbség a határozat rövid úton való közlése és kézbesítése között? (b)
60. Mely választási irodák működnek az önkormányzati választásokon? (c)
61. A felsoroltak közül ki lehet a választási iroda tagja? (b)
62. Ki bízza meg az Országos Választási Iroda vezetőjét? (a)
63. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán (c)
64. Milyen levelezési programon keresztül működnek együtt a választási irodák? (a)
65. Ki nevezi ki a helyi választási iroda tagjait? (c)
66. Mely feladatot nem végez a választási iroda? (b)
67. Mi a választási irodák feladata az önkormányzati választásokkal kapcsolatban? (b)
68. Hol szavazhat az a választópolgár aki a szavazás napján külföldön van? (a)
69. Ki nem választható polgármesternek? (c)
70. Kit lehet önkormányzati képviselőnek választani a felsoroltak közül? (a)
71. Mely esetben szavazhat az a polgár, aki sem érvényes lakóhellyel, sem érvényes tartózkodási hellyel nem rendelkezik? (b)

72. Hol szavazhatnak a településszintű lakóhellyel rendelkező személyek? (c)
73. Kik kérhetnek igazolást lakóhelyüktől távol történő szavazáshoz? (b)
74. Kitől kell kérni a tartózkodási helyen történő szavazáshoz az igazolást? (b)
75. Az a választópolgár, aki kért és kapott a tartózkodási helyen történő szavazáshoz igazolást, mely szavazókörben szavazhat? (c)
76. Az igazolással rendelkező választópolgár mikor kérheti a tartózkodási helye szerinti szavazókör névjegyzékére való felvételét a HVI vezetőjétől? (a)
77. Az a választópolgár, aki kért és kapott igazolást a tartózkodási helyén való szavazáshoz, hol szavazhat a választás napján? (b)
78. Mikor kell a névjegyzéket közszemlére kitenni? (a)
79. A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés és a névjegyzékbe való felvétel miatt meddig lehet kifogást benyújtani? (c)
80. A névjegyzékből való kihagyás illetőleg törlés és a névjegyzékbe való felvétel miatt benyújtott kifogásról a HVI vezetője hány napon belül dönt? (a)
81. Mikortól lehet bejelenteni a választáson indulni kívánó jelölő szervezetet az illetékes választási bizottságnál? (c)
82. Ha a jelölő szervezet több megye, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani, hol kell bejelentkeznie? (b)
83. Milyen iratokat kell kötelezően benyújtani az illetékes választási bizottsághoz a jelölő szervezet nyilvántartásba vételéhez? (b)
84. Az illetékes választási bizottság a nyilvántartásba vétellel, illetőleg a jelölt és listabejelentéssel kapcsolatban milyen irato(kat)t állít ki? (c)
85. A nyilvántartásba vételről mennyi időn belül dönt az illetékes választási bizottság?(a)
86. Milyen társadalmi szervezet kérheti nyilvántartásba vételét a helyi önkormányzati képviselőválasztásokon? (b)
87. Mikor kapják meg a választópolgárok az ajánlószelvényt? (a)
88. Melyik állítás nem igaz? Nem gyűjthető ajánlószelvény: (b)
89. Meddig lehet az egyéni jelölteket és a megyei listákat bejelenteni? (b)
90. Melyik állítás nem igaz? (b)
91. Mely formanyomtatvány(oka)t kell mellékelni a kislistás és egyéni választókerületi jelölt bejelentésekor? (a)
92. Mely formanyomtatvány(oka)t kell mellékelni a polgármester és főpolgármester-jelöltek bejelentésekor? (b)
93. Mely formanyomtatvány(ok)on kell bejelenteni a megyei listát? (c)

94. Hogyan lehet a jelöléssel kapcsolatos adatpótlási, javítási igényeket bejelenteni? (b)
95. Meddig lehet a megyei listát bejelenteni? (a)
96. Meddig lehet a kompenzációs listát bejelenteni? (b)
97. Meddig lehet a fővárosi listát bejelenteni? (c)
98. Meddig kell döntenie az illetékes választási bizottságnak a jelölt, illetőleg lista nyilvántartásba vételéről? (b)
99. Mikor érvénytelen az ajánlás? (a)
100. Meddig kell ellenőrizni a független jelölt, jelölő szervezet által leadott ajánlószelvényeket? (a)
101. Fel lehet-e függeszteni a szavazást? (b)
102. Mit kell aláírnia az elsőként szavazó választópolgárnak? (c)
103. Milyen íróeszközzel adhatja le a választópolgár a szavazatát? (b)
104. Az adatrögzítésre vagy továbbításra alkalmas eszközöket illetően vonatkozik-e valamilyen tilalom a szavazókörre? (b)
105. Mely körülmény nem érinti a szavazat érvényességét? (c)
106. Mi a teendő, ha a választópolgár a szavazólap kitöltését elrontotta? (a)
107. Tagja-e a jegyzőkönyvvezető a szavazatszámláló bizottságnak? (c)
108. A szabályosan kitöltött szavazólapon nincs bélyegző. Minősítse a szavazólapot! (a)
109. A választópolgár a szavazólapot ceruzával töltötte ki. Minősítse a szavazólapot! (a)
110. A szavazás napján 19 óra előtt néhány perccel egy választópolgár feleségével üzeni a szavazatszámláló bizottságnak, hogy közlekedési dugóba került, kb. 19.15-re megérkezik, kéri tegyék lehetővé a szavazást. (c)
111. A választópolgár személyazonosságát útlevelével igazolta, a lakcímgizolványt azonban otthon felejtette, ezért nem szavazhatott, és felvették a visszautasítottak jegyzékére. 1 óra múlva visszajön, bemutatja a lakcímgizolványt és szavazni szeretne. Mi a teendő? (b)
112. A szavazatszámláló bizottságnál bejelenti egy választópolgár, hogy a választói akaratát befolyásoló plakátokat látott a szavazóhelyiséghez vezető úton. Kéri ezek eltávolítását. (a)
113. Az idős választópolgár a szavazóhelyiségben lévő iskolapadban foglal helyet és így akarja kitölteni a szavazólapot. (a)
114. A szavazóhelyiségben ismerősök találkoznak. Bevárják egymást, és szavazás után leülnek a szavazóhelyiség sarkában lévő asztalhoz beszélgetni. (b)

115. Mozgóurnát igényel a településen lévő szociális otthon néhány gondozottja. A szavazatszámoló bizottság mozgóurnát szállító két tagjától olyanok is kérik hogy szavazhassanak, akik azt nem jelentették be a szavazatszámoló bizottságnak. (a)
116. Az idős választópolgár csökkent látása miatt a szavazólapot egyedül nem tudja kitölteni. Kéri, hogy a kíséretében levő - választójoggal rendelkező - unokája segítségét vehesse igénybe. (a)
117. A választópolgár kifogásolja, hogy a szavazatszámoló bizottság nem adott a szavazólap mellé borítékot. (c)
118. A választópolgár a szavazólapot tartalmazó borítékot bedobja az urnába, majd közli, hogy a kitöltést elrontotta, és új szavazólapot kér. (c)
119. A településen tatarozzák azt az általános iskolát, melyben az előző választáson szavazókör került kialakításra, ezért az egyik jelölő szervezet felajánlja a helyi választási iroda vezetőjének, hogy a szavazókör kialakításához vegye igénybe a pártirodát. (c)
120. A szavazóhelyiségben megjelenő választópolgár személyazonosságát olyan útlevéllal igazolja, melynek érvényessége a szavazást megelőző nap járt le. (a)
121. A szavazóhelyiségben megjelenő ittás választópolgár viselkedésével zavarja a többi választópolgárt és szavazatának leadását követően nem hajlandó a szavazóhelyiséget elhagyni. A szavazatszámoló bizottság elnöke (c)
122. A választási iratok és nyomtatványok elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazóhelyiségben (b)
123. Mit tesz a szavazatszámoló bizottság, ha megállapítja, hogy az urnába olyan személy által leadott szavazólap került, aki az adott szavazókörben szavazati joggal nem rendelkezik? (a)
124. A szavazatszámoló bizottság (c)
125. Amennyiben a szavazatszámoló bizottság kettőnél többször számlálja meg a szavazatokat, akkor fejezheti be a szavazatszámolást, ha (a)
126. Amennyiben a szavazatszámoló bizottság valamely tagja a szavazás másnapján rájön, hogy a szavazóköri jegyzőkönyvet megelőző este rosszul töltötték ki, és kéri a szavazatok ismételt megszámlálását (c)
127. A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésével szemben (c)
128. A szavazatok újraszámolását (a)
129. A szavazatok újraszámolása (b)
130. Melyek a választási bizottságok által elbírálható jogorvoslati kérelmek formái? (b)
131. Milyen eset(ek)ben dönt a területi választási bizottság döntése elleni fellebbezésről az Országos Választási Bizottság? (c)
132. Mely választási szervhez kell benyújtani a fellebbezést? (a)

133. Mik a kifogás érdemi elbírálásának alapvető feltételei? (a)
134. Mi a jogkövetkezménye annak, ha a kifogás benyújtója a beadványban elmulasztja megjelölni telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét? (b)
135. Mi a jogorvoslati kérelmek elbírálásának általános határideje? (a)
136. Mi a bíróság eljárásának speciális feltétele? (b)
137. Mik a lehetséges jogkövetkezmények, ha az eljáró bizottság a kifogásnak helyt ad? (a)
138. Mi a határozatok közlésének határideje? (a)
139. Mi a választási bizottság szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni fellebbezés benyújtásának határideje? (c)
140. Van-e eltérés az általános és az eredmény elleni fellebbezéssel kapcsolatos határidők esetében? (a)
141. Kifejtheti-e véleményét a bírósági eljárásban a megtámadott határozatot hozó bizottság? (a)
142. Ki nyújthat be kifogást a választási törvények megsértésére hivatkozva? (c)
143. Bírósági felülvizsgálat iránti kérelem esetén mi a felterjesztés határideje és tartalma? (b)
144. Mi a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem jogalapja? (a)
145. Jelölje meg a helyes állítást. A bírósági eljárásban... (c)
146. A bírósági döntés ellen milyen jogorvoslat vehető igénybe? (c)
147. Milyen hivatkozással nem lehet fellebbezést benyújtani az eredményt megállapító döntés ellen? (c)
148. Mi a választás eredményét megállapító határozat elleni fellebbezés elbírálásának határideje? (a)
149. A területi választási bizottság által elbírált kifogás, fellebbezés esetében hová kell benyújtani a további jogorvoslati kérelmet? (a)
150. A lakcím (székhely) megjelölése benyújtott kifogás... (c)
151. A jogorvoslati kérelem benyújtója tehet-e szóbeli nyilatkozatot? (a)

Jogsabályok

(A teljes joganyag megtalálható a CD-n)

- 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról
- 1990. évi LXIV. törvény helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról
- 1993. évi LXXVII. törvény a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól
- 1997. évi C. törvény a választási eljárásról
- 2005. évi CXIV. törvény a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról
- A Belügyminiszter 29/2006.(V. 30.) rendelete a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvénynek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a kisebbségi önkormányzati képviselők választásán történő végrehajtásáról